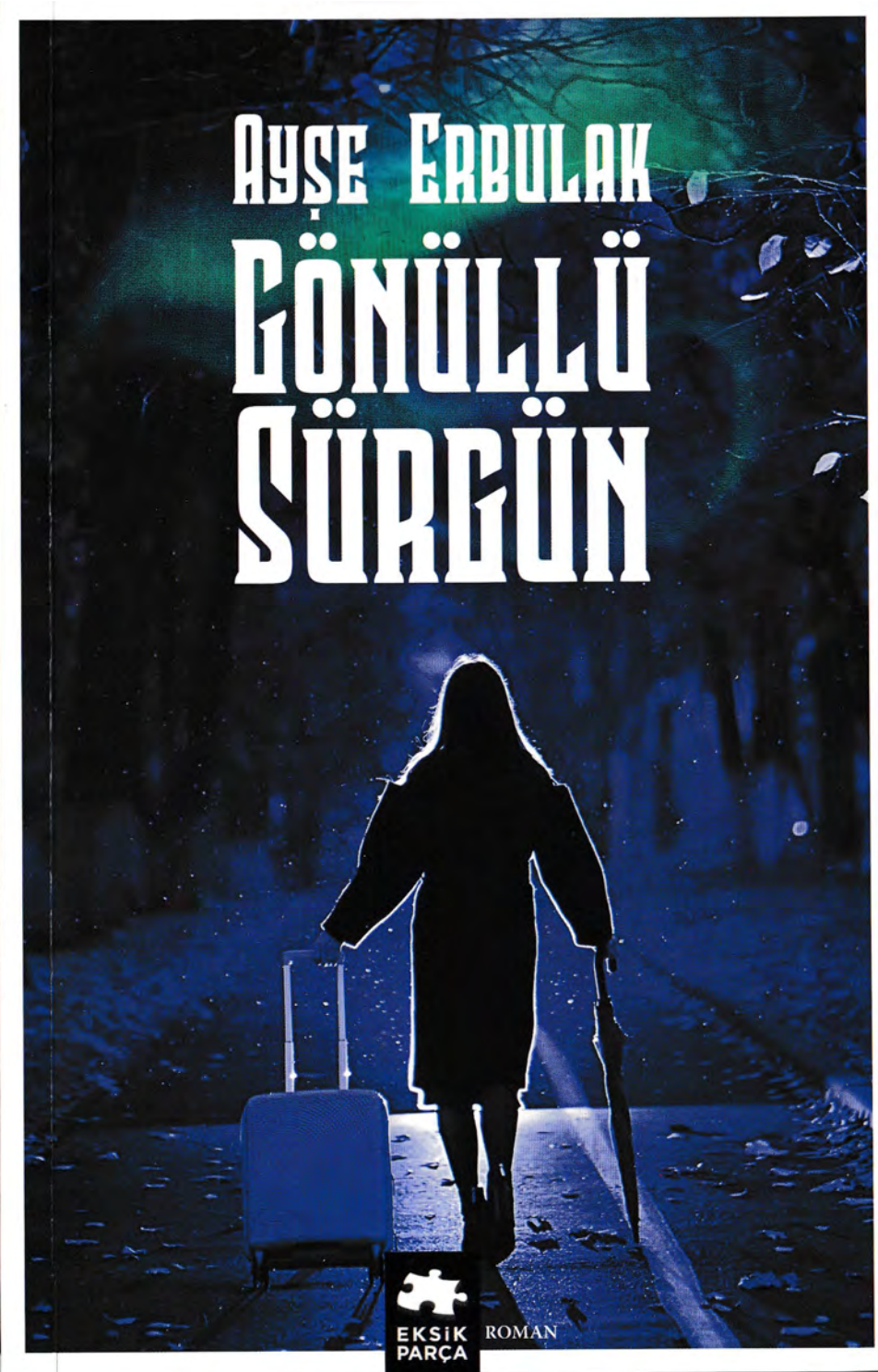

Ayşe Erbulak
Gönüllü Sürgün
EKSİK PARÇA
ROMAN

Ayşe Erbulak

Gönüllü Sürgün

"On yıl Amerika'da yaşadım, döndüm.

Herkes bana neden döndün diye soruyor, aptal mısın diyor. Topla tasını tarağını git diyor. Hah! O kadar kolay mı?! Diyelim ki "gidelim buralardan" diyenlerdensiniz, dayanamıyorsunuz, yer de belirlediniz, aklınıza da koydunuz, önce alın bu kitabı okuyun. Ve şunu bilin ki burada yaşanan her zorluk, duygu durumu gerçektir. Bana öyle olmaz, ben şöyle güçlüyüm, böyle akıllıyım demeyin. Geleceği yaşamadan önce Ayşe Erbulak'ın gözünden bir görün.

Amaaaa... Bu roman sadece "gitmek" ile ilgili değil. Aşka dair, evliliğe dair, aldatılmanın açtığı onulmaz yaraya dair, bir kez daha sevmeye dair, insan ruhunun derinlerindeki kimseye itiraf edilemeyecek duygulara dair de dürüst bir metin okumak istiyorsanız bu kitabın kapağını açın, okumaya başlayın.

Sonunda biraz gözyaşı var, yalan yok, belki bittiğinde hüzün basacak her yerinizi, ama inanın bana bu "yolculuk" o gözyaşına değer."
Aslı Perker

"Çekti gitti buralardan...
Herkes bir yere gider, belki yol aynıdır.
Ama her giden kişi kendi hikâyesini çantasında taşır...
Giden ve dönen kişi aynı değildir..."

/eksikparcayayinlari
/eksikparcayayinlari
www.eksikparca.com

9 786258 089479

"Hediye"
79 00 TL
KDV'den muaftır.

YAYIMLANMIŞ ESERLERİ

Çok Şekerli Ölüm, 2012
Limoni Ölüm, 2012
Ödüllü Ölüm, 2013
9 Oda Cinayetleri, 2014
Anne Bak Kim Geldi, 2016
Cinayet Sınıfı Başkanı, 2017
Cinayet A.Ş., 2020

"CİNAYET A.Ş. Kitabı CİNAYET SINIFI BAŞKANI kahramanları Ela ve Ali'nin 10 yıl sonra nerede olduklarının cevabıdır."

Ayşe Erbulak

Gönüllü Sürgün

EKSİK PARÇA

Eksik Parça Yayınları
Edebiyat/Roman: 45
Yayın Danışmanı: **Feridun Andaç**

Gönüllü Sürgün
Ayşe Erbulak
Copyright © 2022 Eksik Parça Yayınları

Yayın Yönetmeni: **Asiye Ademir**
Editör: **Demet Çaltepe**
Redaktör: **Duygu Ergün**
Sayfa Tasarımı: **Esranur Gelbal**
Kapak Tasarım: **Serkan Cenker**
Yazar Fotoğrafı: **Ayşegül Karacan**

Baskı ve Cilt: **MY Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.**
Maltepe Mh. Yılanlı Ayazma Sk. No. 8/F Zeytinburnu / İstanbul
mymatbaa34@gmail.com | Tel: 0212 674 85 28

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 40882
MATBAA SERTİFİKA NO: 47939

Baskı: Eylül 2022
ISBN: 978-625-8089-47-9

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Eksik Parça Yayınları'na aittir. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Genel Dağıtım: **İKİ A YAYINCILIK VE DAĞITIM HİZMETLERİ A. Ş.**
Gülbahar Mah. Elif Sok. No: 4/A Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: 0212 272 45 46 | Fax: 0212 272 45 55
www. ikiayayincilik.com.tr

www.facebook.com/eksikparcayayinlari
www.twitter.com/eksikparcayayin
www.eksikparca.com

AYŞE ERBULAK

GÖNÜLLÜ SÜRGÜN

Bu sürgün romanını;

Bu hayatta tanıdığım en mükemmel insanlardan, "aile direği" görevini müthiş bir şekilde taşıyan, güler yüzlü, sevgi ve iyilik dolu, yol gösterici ve ne yazık ki çok ağır bir evlat acısı yaşayan şahane anne "Ella Bang"a

İthaf ediyorum...

Mekânın cennet olsun...

Jeg dedikerer denne romanen

Et av de mest utmerkende menneskene jeg har kjønt i dette livet, som har posisjonen som "familiemor" perfekt, har et smil, fullt av kjærlighet og godhet, en guide til Ella Bang...

Må gud hvile din sjel i himmelen...

Willy'e, Petter'e ve Ella'ya…

Rahat uyuyun…

Çekti gitti buralardan…

Herkes bir yere gider, belki yol aynıdır.

Ama her giden kişi kendi hikâyesini çantasında taşır…

Giden ve dönen kişi aynı değildir…

Gitti...

Çoğumuzun "çekip gideceğim buralardan" diye sürekli serzenişte bulunduğu ama bir türlü cesaret edemediği duruma o cesaret etti. Tam da kırk yaşını geçtiğinde Kuzey Kutbu'na paralel mesafedeki bir şehre gitti...

Bu yol gösterici, yol romanında çekip gidebilmenin deli cesareti, bilinmeze olan yolculuk ve tek başınalığın dayanılmaz korkusunun yanı sıra özgürlüğü hissettirmesi, bambaşka bir dünyaya merhaba derken insanın küllerinden yeniden doğmasının hikâyesi anlatılıyor.

Gidebilmenin en kolay tarafı belki de yola çıkabilmekti. Önemli olan varılan yerde tutunabilmekti...

Gidip, başarabilen tüm Yasemin'lere...

BİRİNCİ BÖLÜM

2010 Mart

Eşyalar toplanmış...

İki binli yıllar ve aylardan mart, İstanbul'da lüks dediğimiz semtlerin birindeki sitenin önünde kocaman bir konteynerin içi tıka basa doluydu. Hamallar yere çömelmiş terlerini silerken, amileri olduğu belli olan takım elbiseli ve kravatlı adam elindeki listeye son bir kez göz attıktan sonra kapakları kapattı. Kocaman asma kilidi takıp çıt sesi gelene kadar bastırdı. Kilidin açılıp açılmayacağını kontrol etti ve iki anahtarın asılı durduğu halkayı alıp karşısında duran ufak tefek kadına verdi.

"Hayırlı olsun. Konteynerin iki anahtarı da burada. Siz izin kâğıdını alınca şirkete yollarsınız. Biz de buradan yola çıkartırız," dedi.

Ufak tefek kadın bu romanın kahramanı. Giden kişi. Herkesin çekip gitmek istediği noktada duran, alıp başını gitmeye hazırlanan kadın. Adı Yasemin.

Tüm eşyaları; yıllar içinde biriktirdiği kitapları, albümleri, kıyafetleri ki en çok ayakkabıları, ıvır zıvırı, anıları bir konteynerde yüz elli dört parça olarak numaralanmış kolinin içinde depoya gidiyordu.

Gideceği ülkede oturma izni olduğunda -ki o iznin çıkıp çıkmayacağı kesin değildi- o kâğıt parçasını taşımacı şirkete yollayacak, onlar da Yasemin'in iki hırtı bi pırtısını ona kavuşturacaklardı.

"Siz belgeyi aldıktan ne kadar sonra yollarsınız?" diye sordu. Kafasında deli sorular vardı. 'Aptallık mı ediyorum bunca eşyayı yollarken?' diye düşünmeden edemiyordu. Çünkü taşımacı şirkete bir servet ödeyecekti. Gerçi bugün gidecek olsa iki bavula sığan günlük kıyafetleri alır öyle giderdi. Yok yok, hatta bir sırt çantası ile çıkardı yola. Eşyalarını götürüp götürmeme konusunda tereddüt ederken birkaç kişiden akıl almıştı. Kim olduğunu hatırlayamadığı biri "Eşyaların etrafında olursa yalnızlık çekmezsin," demişti. Oysa yalnızlık, yalnızlıktı işte. Eşyayla, insanla alakası yoktu.

"Belgeyi alıp, gümrük işlemlerini yaptıktan sonra bir hafta içinde çıkartırız."

"Peki kaç günde gelir?"

Takım elbiseli, kravatlı adam düşündü, tam bir zaman verememeyeceğini belli eden bir yüz ifadesi ile, "Kesin bir zaman verebilmem imkânsız, ama Hamburg'a yaklaşık bir ayda gidiyor. Oradan da gemiye bindirilecek. Siz gene de bir, bir buçuk ay diye düşünün," dedi.

Sitenin kapısında ayrıldılar aylar sonra dokunacağı eşyalarıyla.

Yukarıya, artık ona ait olmayan dairesine çıktı.

Bomboştu.

Yanında götüreceği iki bavulunu bir arkadaşına bırakmıştı. Üç gece daha onun evinde kalıp uçağa binecek ve her şeyi arkasında bırakacaktı.

Sahi bırakabilecek miydi?

Bu dairede neler yaşamıştı, yaşanmıştı?

Çatı katı da olan bu ev dubleks ve çok sempatik bir yuvaydı.

Çok acı olan gitme sebeplerine tanıklık etmiş olsa da güzel anıların sayısı da çok fazlaydı. Arkadaşlarla paylaşılan, bol sohbetli büyük sofralar, partiler, oğlunun "play station" turnuvaları, çok çalıştığından yemek yapamadığı ama sürekli dükkânlardaki her şeyi alıp dolaplarına koyduğu kocaman mutfağı, sabahları çok erken kalktığında oturup çay içtiği balkonu. Burayı bırakıyordu.

Yerde çok sevdiği antika pembe çevirmeli telefon duruyordu. Yanına çöktü. Son birkaç telefon görüşmesi vardı. Onları yapıp kablosunu çekecek ve cihazı yanına alacaktı. 'Ağlamam gerekiyor mu?' diye düşünmeden edemedi.

Yo neden ağlayacaktı ki?

Herkesin hayali onun gerçeği olmuştu;

Çekip gidiyordu buralardan hem de Avrupa'ya hem de Avrupa'nın en medeni ülkelerinden birine. Hayatı sıfırlamayı başarmaya...

İnsan Dağıtım Merkezi...

Veda partisini arkadaş grubundaki ona en yakın duran dostu verdi.

Hemen herkes vardı.

Yediler, içtiler, güldüler.

Anı dolaplarına yerleştirmek üzere bol bol fotoğraf çekip, sosyal medya hesaplarında "gidiyor, darısı başımıza, özleyeceğiz hem de çok," gibi başlıklarla paylaştılar.

Tam olarak hangi an gözlerinden yaş akmaya başladığını hatırlamadı. Ama ip gibi süzülmeye başladığında gece yarısı olmuştu.

İki kız kardeşinden büyük olanı, İpek yolcu edecekti Yasemin'i. Başka kimse gelsin istemedi. Aslında onun da gelmesini istememişti ama o kadar ısrar etmişti ki karşı çıkamamıştı. Oysa birçok kişi gelmek istemiş, adeta davul zurna ile asker yollar gibi beni uçağa bindirmeyi teklif etmişti ama o kararında sonuna kadar direnmişti.

Hiç sevmezdi vedaları. Zaten sonraki geliş gidişlerinde de hep karşılanmayı istedi ama dönüşleri her zaman yalnız oldu.

Arkasında çok kişi bıraktı ama en kıymetlisi oğluydu. Kendi gittikten üç ay sonra o da gelecekti. Plan böyleydi. Orada üniversite okuyacaktı. Şimdilik televizyonda çok ünlü bir programda yönetmen yardımcılığı yapıyordu.

Atatürk Havaalanı'ndan sabah çok erken saatte Frankfurt'a kalkan bir uçak vardı. Yurt dışına giden hemen herkes o uçağı en az bir kere kullanmıştır. İşte o Frankfurt uçağı dünyanın çeşitli şehirlerine yolcuların aktarma yapıp başka kıtalara ulaşmasına vesile olurdu. Adeta dünyanın insan dağıtım merkezi gibidir.

Gece yarısından sonra başlayan gözyaşı hiç durmadan akmaya devam ederken o da iki ağır bavulla -ki bir tanesi sadece kitap doluydu- hayatının dönüm noktasındaki macerası için yola çıktı.

Ne de olsa büyükşehirde yaşamış ve kariyeri çok büyük bir fuarcılık şirketinin genel müdür yardımcısı olarak son bulmuş beyaz yaka genç bir kadındı.

İstanbul'da bahardı ama o gene de soğuk havaya hazırlıklı olarak imitasyon kürk palto, sarı röfleli kısa saçlarına yakışır şapkası, yüksek platformlu çizmeleriyle pasaport kontrolünden geçerken arkasına şöyle bir bakayım dedi. Kim bilir belki de biri hani o filmlerde olan cinsten koşa koşa gelecek ve ona bağıracaktı: "Dur gitme!"

Öyle olmadı tabii. Ama sonraki yıllarda hep o anıyı düşündü;

"Dur gitme, her şeyi terk etmene sebep olduysam affet beni," diyecek hiç mi kimsesi yoktu? Ya da biri öyle dese bile o durur muydu?

Arkasındaki kuyruğun gerisinde herkes sevdiklerini yolcu ederken kızkardeşi ve beş ay sonra onun eşi olacak eniştesini gördü. Yüzleri hüzünlüydü. O hüzün gözyaşlarını hızlandırdı.

Buralardan çekip gidiyordu.

Frankfurt ilk durak.

Pasaport kontrolü filan, Oslo uçağına ancak yetişti.

Havaalanının camlarından baktığında soğuk ama kuru bir hava vardı.

Ne düşünüyordu, duyguları neydi?

Galiba umut vardı içinde.

Tüm kötülükler geride kalmıştı. Her şey sıfırlanıyor, o yeniden başlıyordu.

Türkiye'de yanmış, külleri bir kavanoza konmuştu ve bir Kuzey ülkesinde toprağa serpilip yeniden yeşerecekti.

Oslo'dan sonra hayata yeniden başlayacağı Stjørdal'a uçmak için ilk iki uçaktan biraz daha ufak bir SAS uçağına bindi. Her binen "hey" diyordu birbirine. Bunlar Yasemin'in yaşamının bu yolculuğunda karşılaştığı ilk Norveçlilerdi.

Evet, çekip gitmek için seçtiği ülke Norveç'ti.

Neden Norveç diye soranlara;

"Bilmem haritaya baktığımda onca hunharlıktan uzak, gidebileceğim en uzak, en ücra yer orasıydı," diye cevap verdi yıllarca.

Kendini başka türlü cezalandıramazdı. Ona yapılan kötülüğün ilkinde "dur" dememiş, "düzelecek tabii" diye düşünerek her seferinde kabul etmişti.

Artık suç onundu.

Yeni Bir Yaşamın İlk Adımı...

VÆRNES /Trondheim Şehrinin Havaalanı.

Güneşli bir gün, uçağın camından baktığında gördüğü manzaranın masallara ait olduğuna yemin edebilirdi.

Bembeyaz bir örtünün üstünde kırmızı damlı, rengârenk iki katlı ahşap evler seriliydi. Bacalardan tüten duman manzaraya mistik bir hava katıyordu.

Uçak inişe geçtiğinde çok ürktü. Hayatında ilk kez içinde bulunduğu bir uçak karla kaplı bir piste iniş yapıyordu.

Korkusu yersizdi, etrafına bakındığında diğer yolcuların bu duruma çok alışık olduğu izlenimini edindi ve uçak bir kuş misali indi.

Kapıda yüzüne çarpan soğuk onun bu yaşına kadar hissettiği en acı soğuktu.

Platform topuklu çizmeleriyle, uçak kapısıyla apron arasında görük olmayan, yolcuların yürüyerek liman binasına gittiği yolu tek başına yürüyebilmesi imkansızdı. Yüzünü tam olarak göremediği yanında yürüyen adama;

"Koluna girebilir miyim?" diye sordu İngilizce ve daha cevabını almadan giriverdi adamcağızın koluna. Siyah kum döktükleri halde yer acayip kayıyordu. Adamın koluna sıkı sıkıya yapışmasına rağmen gene de yürürken çok zorluk çekti.

'*Tanrım mart ayının ortasındayız, nedir bu kar*' diye içinden geçirdi. Oysa ileriki yıllarda haziran ayında bile kar yağdığına şahit olacaktı.

Hayır, hayır hiç negatif düşünmek istemiyordu.

Soğuğun ve karın ne önemi vardı.

Yasemin çekip buralara gelmişti.

İstanbul'da ekstra ağırlık ücreti ödediği iki bavuluna eksiksiz kavuştu. Lakin iki gümrük memuru onu uzun boylu Norveçlilerden ayıran tipiyle perdenin arkasına kontrol için davet etti.

Norveç turist vizesi bir aylıktı, oysa onun yanında neredeyse tüm yıl okuyabileceği kadar kitap vardı. Zaten ödediği ekstra bagaj ücreti o kitaplar içindi. Dili öğrenip iş bulana kadar geçecek zamanda bolca kitap okuyacağını hayal etmişti. Ama bu akıllı memurları hesaba katmamıştı.

Görevli "Kaç gün kalacaksın?" diye sordu, çok nazik ama otoriter bir ifadeyle.

Gülümseyerek cevap verdi;

"On beş, yirmi gün."

Kitaplara dehşetle baktı adam. Hemen içinde pusuda oyunculuk yeteneği devreye girdi, kafasını "ahh unutmuşum" gibilerinden salladı;

"Burada tanıdığım Türkler var, onlara bırakacağım," dedi.

O Türklerin isimlerini istese ne diyecekti onu hiç hesaba katmamıştı.

Bavullarını topladı, kapattı ve nihayet alandan çıktı.

Værnes Havalaanı'ndan attığı bu küçücük adım Yasemin'in yeni hayatının ilk adımıydı. Bundan sonra adını soranlara "Jasmin" diyecekti. Adını farklı söylemeye daha yolculuğa çıkmadan karar vermişti. Çünkü Jasmin daha uluslararası bir isimdi.

Kocaman Adam...

Bir yanda yakınlarını yolcu edenlerin hüzünlü yüz ifadeleriyle, bir yanda da yaklaşık on saat sonra sevdiklerine kavuşanların mutlu yüzleriyle karşılaştı.

Onu bekleyen kişi uzun boyuyla diğerlerinden ayrıldığı için hemen fark etti. İstanbul'da gördüğünden farklı olarak gayet ciddi bir ifadesi vardı. Hatta "asık surat" olarak bile tanımlayabilirdi.

'Eyvah, yanlış mı yaptım?' diye kendine sormadan edemedi. Olmaz, olamaz daha ilk adımdan yanlış yapılıp yapılmadığı sorusu sorulamazdı.

Nasıl karşılaşmışlardı ilk? Galiba inşaat malzemeleri ihracatı dosyası hazırlanıyordu çalıştığı fuar şirketinin dergisi için. Bir sayısı Rusya ile yapılmıştı. Sıra İskandinav inşaat sektörüne gelmişti. Google'da İskandinavların en büyük inşaat firmasını aramış, yüzlerce

şirketle karşılacağını sanırken neredeyse sayısı onu bile bulmayan firma listesi önüne düşmüştü. Bir tanesi vardı ki İskandinavların üç ülkesinde de lider bir kuruluştu. Yetkili gördükleri her isme defalarca elektronik ortamda mesaj yolladıktan sonra Norveç'ten cevap gelmişti. Aslında ilgilendikleri kerestesi çok kaliteli olan Finlandiya'nın çok yüksek ağaçları idi. Ama onca mailden sonra Norveç'ten cevap geldiği için çok sevinmişlerdi. Soru kısa ve özdü; "Bizden ne istiyorsunuz?"

Sonraki yıllarda onların bu yalınlığı ile hep karşılaşacaktı.

Yabancı atasözündeki "Less is more = Basit hep büyüktür"ün anavatanı İskandinavlardı. Kesin.

O kısacık soruyu dergi editörü uzun bir mail ile cevaplamış ve aralarında bir mail trafiği başlamıştı. Norveçli Satış Müdürü tüm soruları kısa ve net açıklamalarla cevaplamıştı. Sonunda organize ettikleri bir fuara onu da çağırmışlardı. Gelen adam hayallerdeki Vikinglerin can bulmuş haliydi. İki metre diye düşünmüşlerdi ama bir doksan altıyım demişti güleç bir yüzle.

İşte ilk anda gördüğü ve hep devamı gelen o aydınlık gülen yüzden sonra bu asık surat Yasemin'i şaşırtmıştı.

'*Acaba geldiğim uçakla geri mi dönsem*?'Aklına takılan bu ilk sorunun cevabını kendisi bile vermeye korkarken kocaman adam elinden bavulları aldı. Üstünde üniforma olduğunu tahmin ettiği bir kıyafet vardı.

"Arabam garajda, benim mesaim daha bitmedi. Seni kalacağın eve bırakıp ben işe gideceğim."

"Tabii, tabii sen bak işine," diye cevapladı. Ama 'insan çok uzaklardan gelen misafiri için işinden izin alamaz mı?' diye düşünmeden edemedi. Yoksa müdür değil miydi? Yooo müdürdü, onların şirkete

geldiğinde anlamışlardı müdür olduğunu. Neyse canım kime ne. İster müdür ister çalışan, Yasemin'e yol göstermiş yardımcı olmuştu ya, önemli olan oydu.

Havaalanı binasından önde kocaman adam ve elinde Yasemin'in iki büyük bavulu, arkada Yasemin çıktılar. O soğuk tekrar yüzüne çarptı. Hava kararmıştı. Saatine baktığında daha dört olduğunu görmese sekiz hatta dokuz olduğuna yemin edebilirdi.

Norveç'e ayak bastıktan ilk bir saat içinde öğrendikleri;

İnsanların yüzleri çok gülmese de birbirlerine selam veriyor!

Uçaklar buzlu pistlere gayet rahat iniş yapabiliyor!

Polis sorgulama yaparken bile nazik olabiliyor!

Çalışan insanlar zırt pırt işlerinden izin alamıyor!

Mart ayında hava erken kararıyor!

Kocaman adam kapıda durdu ve Yasemin'e dönüp, "Sen burada bekle, ben otoparktan çıkıp seni alacağım. Arabam kırmızı Nissan Sunny," dedi. Ve Yasemin'in cevabını beklemeden o ağır iki bavulu adeta iki küçük pazar torbasıymış gibi taşıyarak üstünde otopark yazan büyük girişin ardında kayboldu.

Genç kadın öylece kapıda kaldı.

Hava saat dörtte kararmıştı. Üstü kapalı olduğu için karla kaplanmayan ama buz gibi olan o yerde donmuş burnuyla, onu nelerin beklediğini henüz bilmediği yeni hayatına baktı. Ve hiçbir şey göremedi.

Sarı Çitler...

Doğduğundan beri çok ev görmüştü ama şimdi içinde bulunduğu sıra sıra evlerin en başında yer alan bu iki katlı ev gibisine ancak masal kitaplarında rastlamıştı.

Per Kristian kırmızı arabasıyla havaalanından çıkıp eve varana kadar hiç konuşmadı. Yasemin de kafasını cama dayayıp yeni yuvası, vatanı olacak kasabanın ana caddesine ve sokaklarına baktı.

Evlerin tamamı ahşap ve rengârenkti. Hava karanlık olmasına rağmen yerdeki beyaz örtü ışıl ışıl parlıyor ve hemen her pencereden görünen lambalar insana kendini mutlu hissettiriyordu. Sokaklarda yürüyen kimse yoktu. Tek tük arabalar geçiyordu.

Yasemin'in havaalanında yaşadığı negatif duygu ve düşünceler yerini gülümseyen bir surata bırakmıştı. Tabii her geçtikleri evden sonra kendi oturacağı mekânı da merak etmiyor değildi.

Per Kristian uzaktan kumandayla bir garajı açtı ama arabayı içeri sokmadan Yasemin'e inmesini söyledi. Gözlerinin baktığı evin onun geçici olarak yaşayacağı yuvası olduğuna inanamadı.

Sarı boyalı, iki katlı ahşap bir evdi. Pencere kenarları beyazdı ve tıpkı diğer evlerde olduğu gibi camlarda çok şık seramiklerden oluşan lambalar sarkıyordu. Kapının üstünde de etrafı aydınlatan ışık yanıyordu.

"İçeri girebilirsin kapı açık," dedi arkadan elinde iki bavulla gelen PK. 'Kapı açık mı?' diye içinden geçirdi Yasemin. Acaba içeride biri mi vardı, kim olabilirdi ki?

Her ikisinin de ayakkabıları karla kaplanmıştı.

İçeri nasıl gireceğini algılayamadı, geri çekildi ki ne yapacağına dair kocaman adam yol göstersin.

Yasemin'in çekindiğini anlayan PK paspasın üstünde ayaklarını pat pat yere vurunca pabuçlarına yapışmış karlar etrafa saçıldı, sonra da kapıyı açıp bavulları küçük koridora bıraktı. Ardından evin girişine dönüp duvara monte edilmiş bir kutudan çıkan iki spiralli boruyu Jasmin'in platformlu botlarının içine sokup bir düğmeye bastı. İlk anda ne olduğunu anlayamadı ama kısa bir süre sonra ayakkabı ısıtma makinası olduğunu algıladı. Demek soğuk ve karlı kuzey ülkelerindeki evlerin kapı girişlerinde bu alet şarttı.

"Ben iki saat sonra geleceğim. Sen rahatına bak. Yatak odası yukarıda, evde sabit telefon var, aklına bir şey takılırsa üstünde benim iş telefonum yazılı, arayıp sorabilirsin. Belki annem gelip sana 'merhaba' diyecektir ama o benim eve dönmemi bekler. Belki de kız kardeşim gelir. Şimdi gidiyorum. Hadi görüşürüz," dedi ve Yasemin'in eve tam olarak girişini beklemeden gitti.

Yasemin ya da Norveçli ismiyle Jasmin kafasında yüzlerce soruyla öylece kalakaldı. Ama en önemli soruyu soramadan PK gitmişti. "Bu ev Per Kristian'ın dediği gibi onun ailesine mi aitti yoksa adamın kendi evi miydi, eğer öyleyse aynı evde mi kalacaklardı?"

Dışarısının soğuğuna karşın içerisi sıcacıktı. İmitasyon kürkünü çıkartıp portmantoya astı. Bavullarının yanından geçip evin içine doğru yürüdü. Alt katı sadece camlardaki lambalar aydınlattığından içerisi ona karanlık geldi. Prizleri kolayca bulup tüm ışıkları yaktı. L koltuk, neredeyse yemek masası büyüklüğünde kare bir sehpa, büyük ekranlı bir plazma televizyon, iki çekyattan ibaret çok sade döşenmiş şömineli bir salon, oradan yuvarlak bir kirişle geçilen beyaz dolaplı, yuvarlak yemek masalı geniş bir mutfak. Mutfak ve salon kapıların-

dan açılan devasa bir teras ve o terastan üç merdivenle çıkılan lambaları yanan, karla kaplı, sarı tahta çitlerle çevrilmiş büyük bir bahçe.

O geniş pencereden terasa, bahçeye ve sarı çitlere bakarken telefonu çaldı. Uçak indiğinde açmıştı cep telefonunu, açar açmaz da onlarca mesajla karşılaşmıştı. Hepsine yavaş yavaş cevap verecek zamanı vardı. Arayan numara daha bu sabah onu alandan bu bilinmeze yolcu eden kız kardeşi İpek'ti.

"Ablam vardın mı, merak içindeyiz, nasılsın, iyi misin Per Kristian'la buluşabildin mi?" diye art arda sorularını sıraladı.

"Sarı çitler var İpek, öyle güzel ki, ev sarı çitle çevrilmiş hem de ahşap."

Hattın karşı tarafında İpek'in şaşırdığını anlayamadı ya da hissedemedi. Kardeşi onca yolculuğun konuşulabilecek en önemli noktasının "sarı çitler" olmasını algılayamamıştı.

O kadar büyük bir mücadeleden sonra buraya gelmişti ve "sarı çitler" Jasmin için huzurun ilk sembolü olmuştu.

Kısacık konuştular.

"Herkese sen haber ver, ben sağ salim vardım. Çok yorgunum, yarın hepinize ortak bir mail yazarım," dedi ve telefonu kapattı. İpek, anne ve babasının yanında aramıştı ablasını, küçük kardeş İnci de oradaydı. Hepsine kısaca verdi bilgiyi. *"Varmış oturacağı evine, şimdi yalnızmış, Per Kristian işine gitmiş ama geri gelip ona bilgiler verecekmiş. Sesi iyi geliyordu. En çok da sarı çitleri sevmiş, pek anlamadım ama..."* diye açıkladı diğer aile fertlerine. Anne ve babası onun yalnız olduğunu duyunca ağlamaklı oldular, sanki onca olay olup, Yasemin kendini sürgüne yollarken onu yapayalnız bırakanlar arasında onların da payı yokmuş gibi...

Birden çok susadığını fark etti, mutfağa girip su şişesi ya da sebil aradı. Ama yoktu. Suyu nasıl içeceğini bilemedi. Belki de musluktan içecekti. Ama musluktan akan su içilir miydi? PK gelene kadar beklemeye karar verdi.

Girişin yanından yukarıya tahta merdivenlerden usulca çıktı Yasemin. İçinde geniş bir yatak olan büyük yatak odası, onun içinde beyaz fayanslı, oldukça büyük duş kabinli bir banyo tuvalet, hemen yanında iki tane tek kişilik yatağın olduğu bir oda, bir de çift kişilik kanepe, kütüphaneli bir dolap ve eski model bir televizyondan oluşan eşyaların olduğu oturma odası.

"Ben nerede kalırım, ne yaparım, dil bilmem," diye sormuştu aylar önce Per Kristian'a.

"Annemler merkezin dışında çiftlikte oturuyor ama şehirde de küçük bir evleri var, iyice yaşlandıklarında oraya taşınacaklar. Geçici olarak orada otururşun, iş bulup çalışınca kendi evine geçersin merak etme. Dili de okula gidip öğrenirsin," diye cevaplamıştı. İşte o zaman aklına takılmıştı, 'kırk iki yaşında adamın annesi en az altmış yaşını geçmiş olmalıydı, daha iyice yaşlanmak ne demekti?' diye sormuştu kendi kendine.

Şimdi soruları daha da çoğalmıştı. Buraya şehir mi deniyordu, bu eve mi küçük demişti PK, daha ne kadar uzakta bir çiftlikte oturuyordu anne ve babası? İş bulabilecek miydi, peki ya dili nasıl öğrenecekti? Uçakta dinlediği kadarıyla takır tukur bir dildi Norveççe.

Üst katta üç odanın dışında bir de büyük bir banyo vardı. Eşyalar çok basitti. Tekrar aşağıya indi. Ona odası gösterilmeden bavullarını yukarı çıkartmadı.

Camın kenarına oturup asla düşünmek, hatırlamak istemediği anılara daldı.

Kocasını çok severek evlenmişti. Ama en çok da kocasının ona olan sevgisine âşık olmuştu. Anne babası karşı çıktığı halde kimseyi dinlemeden evlenmişti şeytan tüylü, ağzı laf yapan sempatik adamla. Biraz şanssızdı, tamam biraz da tembeldi. Akşama kadar uyumayı severdi. Çok işe girip çıkmıştı ama en azından evde oturduğundan biricik oğullarını büyütmüştü. Yasemin işe gittikten sonra kalkar, çocuğa kahvaltısını ettirir, okula götürür, sonra da yatar oğlanın eve geliş saatine kadar uyurdu. Bu Yasemin'in çok işine gelmişti, bakıcı yerine evladına babası bakmış, büyütmüştü. Alışılmış aile hayatının tersiydi onlarınki, anne işe gidip para kazanıyor, baba da evde çocuk bakıyordu.

Kapıda duyduğu sesle irkildi. Biraz evvel PK ile kendinin ayaklarını patpat yaptığı sesten daha gürültülü bir sesti. Hırsız olabilir miydi? Bu düşünce kalbinin hızlı atmasına sebep oldu. Yabancı bir ülkeye adım attığı ilk gün tanımadığı bir insanın evinde bir hırsızla karşılaşma duygusu çok korkunçtu.

Terasa bakan camdan kalkıp çekinerek kapıya yöneldiğinde kendi yaşlarında güler yüzlü bir kadınla boy boy sıralanmış üç çocuk gördü. Dördü de eldivenlerini, kulaklarını örten başlıklarını, kalın kar montlarını, suratlarını neredeyse yarıya kadar örten atkılarını çıkartmakla meşguldüler. Kadın çocuklardan önce davrandı. Üstündeki tüm fazlalıklardan kurtulup hepsini yere bıraktı ve üç adımda Jasmin'in yanına vardı.

"Merhaba benim adım Liv Irene, Per Kristian'ın kız kardeşiyim. Bunlar da çocuklarım Levi, Uno, Torjee," dedi. Ve soğuktan korunmak için kullandıkları bir dolu üst kıyafeti tamamen çıkartamamış çocukları önüne katıp onların Yasemin'e merhaba, demelerini bekledi.

Çocuklar tahminen yedi, sekiz ve dokuz yaşındaydı. Per Kristian'ın da dört çocuğu olduğunu düşünen Yasemin, 'Norveçlilerin hepsi mi çok çocuk yapıyor,' diye düşünmeden edemedi.

Çocuklar boy sırasına göre karşısında dururken tek tek ellerini Yasemin'e uzatıp İngilizce "Merhaba ben..." diye isimlerini söylediler. Birden kadının kumaş torbasından ağzı geniş bir vazo ile bugüne kadar gördüğü en güzel sarı lale demeti çıktı.

Bir an kapıda beşi de öylece kaldı. Yasemin ne yapacağını bilemedi.

Yerde dört kişiye ait kar montu, eldiven, başlık, atkıdan oluşmuş bir öbek, önünde üç çocuk ve arkalarında genç bir kadın vardı. İsimlerini daha şimdiden unutmuştu. İçeri buyur etmesi çok acayip olurdu, çünkü evin tam olarak kime ait olduğunu bile bilmiyordu. Gerçi ev "airbnb"den kiralanmış eşyalı evlere benziyordu, kimseye ait gibi görünmüyordu ama eğer Yasemin onlara evin sahibiymiş gibi davranırsa büyük görgüsüzlük edeceğini düşünmüştü o anda.

Neyseki durumu kız kardeş Liv Irene kurtardı, çocukları içeriye doğru adeta bir koyun sürüsü güder gibi soktu. Hemen mutfağa geçip vazoya su koydu ve laleleri içine yerleştirip büyük sehpanın ortasına koydu. İngilizce konuşmaktan çekinir gibi yolculuğun nasıl geçtiğini, evi nasıl bulduğunu sordu. Sonra da mutfağa geçip erzak dolabında ambalajlarının kapalı, onun için alındıkları belli olan paketleri kısaca anlattı. Tezgâhta duran filtre kahve makinasını gösterip kahve içip içmeyeceğini sordu. Yasemin olur dedi başıyla. Ama önce su içmek istediğini ve suyun yerini bulamadığını söyleyince kadın güldü. Üst dolaptan bir bardak alıp musluğu açıp doldurdu ve gene tatlı bir gülümseme ile Yasemin'e uzattı. Evet su musluktan içiliyordu. Bu arada göz ucuyla çocuklara baktı.

Üçü de L koltuğa sıra sıra dizilmiş sakince oturmuşlardı. Ne cep telefonu ile oynuyor ne de gürültü yapıyorlardı.

Liv Irene kahveyi yaparken makinanın da nasıl çalıştığını gösterdi. Ortalığa insanı mest eden çok tatlı bir kahve kokusu yayıldı. Belki

de Norveç'in ilk kokusu kar kokusundan sonra buydu. İşte o kahvenin kokusu ve tadı, Yasemin'in hep burnunda ve damağında kaldı.

Çocuklar ve anneleri, geldikleri gibi gittiler. Kapının önünde eldiven, başlık, atkı ve montlardan oluşan öbek bir anda oğlanların üstüne adeta ışınlanırcasına geçti. Kadın giderken bir şeye ihtiyacı olursa onu rahatlıkla arayabileceğini söyleyip telefon numarasını sabit telefonun yanındaki fihristte bulabileceğini ekledi.

Yasemin onları "kapıdan geçirecek" vakit bulamadan adeta buhar olup uçtular. Makinadaki kahve ve evi saran kokusu olmasa bundan otuz saniye önce evde kimsenin olmadığına, hayal gördüğüne yemin edebilirdi.

Tekrar camın önüne geçti. Evin caddeye paralel bir sokakta olması ve villaların seyrek olarak sıralanması nedeniyle ana caddeyi de gayet rahat görebiliyordu. Hava karanlıktı ama ışıklandırma muhteşemdi. Kara vuran ışıkların yansıması, her evin penceresindeki ve kapı girişindeki lambalar, onların ışığının etrafındaki buğulu hareler insana bakmaya doyulmaz bir görüntü sağlıyordu.

Daldığı hayallerden artık tanımaya başladığı patpat sesiyle çıktı. Birden kapıda üstünde çok pis bir tulum olan, o kadar ki kötü bir bok kokusunu evin içine hızla yayan bir adamla burun buruna geldi.

İşte o hırsızdı.

Emindi.

'Allah'ım acaba beni öldürür mü, ne çalacak, kıymetli bir şey de göremiyorum ki ortada?' diye onlarca deli düşünce kafasından geçerken geri gidip teras camına yapıştı.

Hırsız gayet rahattı, üstündeki pis koku yayan tulumunu çıkarıp yere bıraktı.

'Yoksa tecavüz mü edecek' korkusuyla yüzü daha da gerildi.

Hırsız üstündeki ağır kokuyla ona doğru yürürken gülümsüyordu. Etrafına bakındı, tıpkı filmlerdeki gibi eline alıp adamın kafasına vuracak sert bir cisim ararken adını unuttuğu kız kardeşin getirdiği lale vazosuna atıldı, tek eliyle kaldıramadı, adamın şaşkın bakışları içinde iki eliyle tutup fırlatmaya çalıştı. Vazo kırılmadığı gibi etrafa sular ve çiçekler dağıldı.

Hırsız İngilizce olarak "Ovv vooovvv sakin ol, Kjell ben, Per Kristian'ın arkadaşıyım, bir şeye ihtiyacın var mı diye sormaya gelmiştim," dedi.

Durum çok acayipti. Üstü başı iğrenç bir şekilde bok kokan tanımadığı bir adamla hayatında ilk defa içinde bulunduğu bir evde yere saçılmış laleler ve sular içinde karşı karşıya duruyordu.

Sonunda Kjell'in kim olduğunu hatırladı. Per Kristian'ın en eski arkadaşıydı. Çiftliklerde çalıştığını söylemişti ona.

"Kusura bakma böyle kirli kıyafetlerimle geldim, önce eve gidip temizlenmeliydim ama istediğin bir şey var mı diye merak edip geldim," dedi. Bir yandan da göz ucuyla merdiven girişinde duran bavullara baktı. "Bavullarını yukarı çıkarmamı ister misin?" diye sordu. Adamı öyle yukarı çıkartamazdı, üstündeki tulumda ve lastik çizmelerinde kakalar vardı. Ne kakası olabileceğini düşündü Jasmin.

"Yok yok, çıkartmana gerek yok. Per Kristian gelsin, öyle. Hangi odada yatacağımı bilmiyorum. Hem bazı eşyalarımı salona koyacağım," diye cevapladı.

"O zaman gideyim ben. Telefonun yanında duran defterde numaram yazıyor. Bir ihtiyacın olursa ara," dedi ve Jasmin'in yolcu etmek için kapıya ulaşmasına vakit bırakmadan çıkıp gitti.

Bundan sonra gene birileri gelir ve tekrar korkar diye girişe gidip kapıyı kilitledi. Tamam Norveç'te kapıları kilitlemiyorlardı ama o da bir Türk kadınıydı.

Tabii ki kapı çaldı, hatta önce kapının zorlanma tıkırtısını da duydu ama zil çalana kadar gitmedi. Kapıyı açtığında ışığın altında Per Kristian'ın adeta peruk takmış yaşlılığının durduğunu gördü. Tek fark aşırı güler yüzlü bir kadındı ve elinde kocaman çiçekle durmuş ona bakıyordu.

İngilizce konuşmakta zorlandığı kısa bir anın ardından içeri girdi. PK'nin annesi olduğuna emindi. İki adımda kadının yanına gitti, kendi gelenekleri gereği elinden paltosunu alıp asmaya çalıştı, kadın paltosunu vermemek için direndi ve oğluna birkaç kelime söyledi, o da cevapladı.

"Bizim adetlerimizde gelenin paltosunu alıp asmak yoktur. Annem kendi asar, sen rahatına bak," dedi Per Kristian kadının arkasından.

'Demek gelenekler çok farklı, bakalım daha neler var,' diye içinden geçirdi Yasemin.

İKİNCİ BÖLÜM

2008 Aralık

Avrupa Amerika Fuarcılık Şirketi o yıl hedeflerinin çok üstüne çıktığından İstanbul'a yakın bir tatil merkezinde ekibin tamamı için hem motivasyon amaçlı hem de yeni yıldaki fuarlarla ilgili yapılacak projeleri geliştirmek üzere o hafta sonu toplanmışlardı.

Yasemin, hafta sonları mümkün olduğunca çok oğluna vakit ayırmayı kendine ilke edindiğinden bu aktiviteye katılmak istemese de konumu gereği mecburen gelmişti. Çocuk yaştayken evlendiği kocasına hâlâ çok aşıktı. Ona göre dünyanın en mükemmel kocasıydı. Evin her türlü işini yapan, mükemmel yemekler pişiren, biricik oğullarının iyi yetişmesi için büyük efor sarf eden şahane bir eş ve babaydı. Her ne kadar babası "Bu yaşta çalışmayan koca olur mu?" dese de onların aile biçimi herkesten farklıydı ve bu da onları ilgilendirirdi. Yasemin'in kariyeri aniden çok yükselmiş gerek aldığı ücret gerek iş şartları Selim'in ivedilikle elde edemeyeceği bir seviyeye çıkmıştı.

"Gözün arkada kalmasın benim güzel karım, bu da işinin bir parçası. Ben Ali'mize gayet güzel bakarım, aslında delikanlı adam o bana bakar, sen merak etme," demişti Selim. Ne zaman gözü arkada kalmıştı ki Yasemin'in? Kocası her şeyi mükemmel yapan, onun hayatını kolaylaştıran bir erkekti. Bazı arkadaşları "Yahu bu seni aldatıyor mudur, çok sempatik, şeytan tüyü var, bak emin misin?" diye sorma-

ya kalktıklarında Yasemin herkesi sustururdu. Bu mümkün müydü? Ona âşık bir kocası vardı ve bunu her zaman gururla söylerdi.

Tüm ekiple birlikte otele cuma akşamı yerleştiler.

Yasemin odasına çıktıktan sonra Selim'i aradı, telefonu kapalıydı 'çekmeyen bir yerde herhalde' diye içinden geçirdi. Oğlunu aradı, onun telefonu da çaldı çaldı açılmadı. 'Kesin bilgisayarda oyun oynuyorlar,' diye düşündü.

İki gün için getirdiği eşyalarını odaya yerleştirdikten sonra duş aldı ve yemeğe indi. Grup olduklarından otelde onlara özel yemek salonu ayrılmıştı. Ekip bir kişi hariç tam kadro katılmıştı. Bir tek Yasemin'in sekreteri İstanbul dışından gelen ailesini ziyaret edeceğini söyleyip katılamamıştı.

Yemekten sonra odasına geldiğinde Selim'i tekrar aradı, telefonu hâlâ kapalıydı. Tam oğlunu arayacakken Ali annesini aradı. "Çocuğum baban nerede?" diye sorduğunda çocuk bilmediğini, onu arabayla anneannesine bırakıp ertesi gün alacağını söylediğini bildirdi.

Böyle bir olay onların ailesi için çok yabancı olmasa da fazla da tanıdık değildi. Selim bazen arkadaşları ile buluşacağı zaman Ali'yi kayınvalidesine bırakırdı ama bunu hep baştan söylerdi.

Biraz kitap okuyup uyumaya çalıştı, uyudu, uyandı. Telefonuna baktı. Selim aramamıştı. Başına bir şey geldiğini düşündü. Mümkün değil gece aramadan, iyi geceler dilemeden yatmazdı.

Son derece huzursuz geçen bir gecenin ardından kocasını tekrar aradı, bu kez telefon çalıyordu. Uykulu bir ses cevap verdi.

"Selim, merak ettim seni, iyi misin?"

Telefonun ucunda büyük bir sessizlik olunca Yasemin tekrar tekrar kocasının adını zikretti; "Selim, Selim, Selim..."

Sonunda "Ah başım çatlıyor, karıcığım kusura bakma gece arkadaşlarla içmişiz, eve çok geç geldim, sonra da seni arayamadım," dedi.

Yasemin'in içine su serpildi. Aklına gelen tek şey Selim'in başına bir şey geldiğiydi, az kalsın gece taksi tutup İstanbul'a dönecekti ama şirketin sahibi kadın, bırak adam kafasını dinlesin biraz demişti. Demişti de dediği de çıkmıştı. Öyle kıskançlıkları yoktu. Selim'in başka kadınlara bakacağını gözüyle görse inanmazdı. Yirmi yıllık çok mutlu bir evlilikleri vardı. Çok genç yaşta evlenmişler, çok genç yaşta ebeveyn olmuşlardı. Şimdi yetişkin oğulları vardı, bakıcı elinde büyümediğinden çok iyi yetişmiş aslan gibi bir erkek çocuğuydu.

Hafta sonunun bir an evvel bitmesini ve evine, kocasına ve çocuğuna kavuşmayı diledi. Ama daha önünde kocaman bir cumartesi ile pazar vardı.

Sabah kahvaltıya indiğinde pazarlama ekibindekiler aralarında bir şey konuşuyordu. Biri Yasemin'e bakarak;

"Senin sekreter Alaşehir'e gitmedi mi?"

"Bana öyle demişti."

"Kızın babası trafik kazası geçirmiş, kıza ulaşamamışlar, sonunda şirketi aramışlar, senin haberin var mı?"

Yasemin sekreterinin özel hayatı ile ilgilenen biri değildi, omzunu silkti.

"Yok hiçbir bilgim yok. Kaza ciddi miymiş?"

"Değilmiş ama kıza ulaşmak istiyorlarmış doğal olarak."

"Sevgilisi ile birliktedir, ailesine bize geleceğini, bize de ailesine gideceğini söylemiştir. Çıkar bir yerlerden," dedi ve açık büfe kahvaltıdan yiyecek almak üzere uzaklaştı.

Öğleden sonra sekreter kız bulundu. Kız o kadar panikledi ki doğru ailesinin yanına gideceğini ve babasının geçirdiği kaza nedeniyle bir hafta izin rica edeceğini söyledi.

Yasemin o gün için bu konunun üstünde durmadı. Motivasyon amaçlı gittiği şirket tatilini bitirip mutlu yuvasına geri döndü.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2010 Nisan

Ağır çekim yaşam...

Bu küçücük şehirde herkes İngilizce biliyor ama konuşmuyordu. İvedilikle Norveççe öğrenmesi gerektiğine karar vermişti. Zaten dil okuluna gitmeden turist vizesini uzatamaz, sınır dışı edilirdi.

Yasemin Stjørdal'a geleli iki hafta olmuştu. Bir şeyler yapmak, harekete geçmek istiyordu. Ne de olsa o büyük şehir insanıydı, burada yaşam 200 km hızla giden bir arabada frene basılması gibiydi. Adeta hayat durmuştu. Per Kristian ona önce sakin kalmasını, kendini dinlemesini ve etrafını tanımasını öğütlemişti.

O ilk günü unutabilmesine imkân yoktu. Akşam yemeği olarak PK ona buzdolabındaki peynir, salam ve kahvaltılıklar ile konsantre meyve suyunu göstermiş, ardından kendi iş yerini tarif etmişti. Salamların domuz eti ihtiva ettiğini bir sakıncası olup olmadığını da sormuştu. "Yok, yerim ben domuz ürünü," diye cevaplamıştı Yasemin. Evden çıkınca caddeden sola dönecek, düz gidecek, karşına gelen kırmızı tuğlalı alışveriş merkezine girecekti. Kocaman adam orada çalışıyordu ama onun ofisine girebilmesi için binanın arkasından dolanması gerekecekti. Ayrıca o binada bir de market vardı, böylece tüm ihtiyaçlarını oradan alabilecekti.

"Senin evin nerede?" diye sormuştu PK'ye. Dört çocuğunun annesi olan karısından boşandıktan sonra kendi annesinin oturduğu çiftlikteki büyük evin üst katında kaldığını ama yakında şehre taşınacağını söylemişti.

Şehir dediği yerin neresi olduğunu tam olarak anlayamamıştı Yasemin. Eğer şu anda onun kaldığı evin bulunduğu yer şehir ise ona göre minicik bir köydü.

Geldiğinin ertesi sabahı uyandığında şok geçirmişti, çünkü saat 12.00 olmuştu ve her zaman gün ağarmadan uyanan Yasemin için aşırı geç bir saatti. Belki Norveç'in karanlığı belki de son günlerde yaşadığı ağır travmaların geride kalması ya da yüksek oksijen oranı onu öğleye kadar uyutmuştu. Zaten ilk uyandığında nerede olduğunu algılayamadığı için paniklemişti. İlk iş kendine kahve yapmak olmuştu. O mis gibi kahve kokusu evin içine yayılmış, sonra da kupaya koyup sarı çitli evin bulunduğu caddeden geçenlere bakmaya başlamıştı. Aslında pek de geçen yoktu. Tek tük arabaları gördü. Kaldırımlarda, bahçelerde insanın yarı beline kadar gelen kar vardı ama cadde kuruydu.

Evden çıktıktan sonra yürümeye başladığında arkasından biri onu takip ediyor sanmış oldukça da ürkmüştü. Çünkü dışarısı o kadar ıssızdı ki biri arkadan gelip saldırsa kimse gelip yardım edemezdi. İstanbul'da sırf laf olsun diye meraktan yoldan geçen birini bıçaklayan manyak adamlar aklına geldi. Sıkıştırılmış kara basılan ayak sesi onu kesinlikle takip ediyordu. Birkaç kez geri dönüp baktığında kimseyi göremediğinde kendi ayak seslerinden korktuğunu anlayıp, gülmüştü. O sonsuz sessizliğin içinde tüm gürültüyü Yasemin çıkarıyordu.

Per Kristian'ın tam olarak tarif ettiği gibi kırmızı tuğlalı binayı bulması zor olmamıştı. Yol boyunca geniş bahçe içinde farklı renklerde boyanmış, pencerelerinden sarkan lambalı büyük evlere

hayran hayran bakarak yürüdü. Kendini bir masal aleminde hissetmekten alıkoyamamıştı. 'İnşallah sonu *Hansel ve Gretel* masalında olduğu gibi değildir,' diye geçirdi içinden.

İki hafta su gibi geçmişti. En çok oğlunu özlemişti ama İstanbul'da olsa bile onunla çok vakit geçiremeyeceğini biliyordu. Tüm o felaketler olurken Ali az etkilensin diye uğraşmış bunu da kısmen başarmıştı. Artık iki arkadaşıyla birlikte bir evi paylaşan, hayat yoluna çıkmış genç bir delikanlıydı. "Ben orada ne yapacağım, benzin pompacısı mı olacağım, sana ve ailemize büyük kötülük yapmış olabilir ama o gene de benim babam, seviyorum onu," demiş, birlikte Norveç'e gelmeyi reddetmişti. "Belki sonra gelirim, Trondheim'de NTNU diye bir üniversite varmış, seneye müracaat edebilirim," diye eklemişti.

Evlat özlemi dışında hayat çok normaldi hatta o kadar normaldi ki bu yaşamın "anormal" olduğunu düşündü. En büyük sorunu hazırdaki parası bitmeden bir işe başlaması gerektiğiydi.

Per Kristian her gün işinden çıkınca uğruyor, bir isteği olup olmadığını soruyor, kahve içip gidiyordu. Bir iki kere kapıda biriken karları küremişti. Ucu dikdörtgen olan bir kürekle karları toplayıp evin giriş yolunun sağ ve soluna atıp orada birikmesini sağlıyordu. Bir de sokağa çıkan yola kum gibi bir şey döküyordu. Kar küremeyi kolay ve keyifli sanan Yasemin bir iki denemeden sonra PK'nin centilmenliğine bırakmıştı işi. Onların market dedikleri, Yasemin'e göre ise bakkaldan hallice olan dükkânda pek sebze bulamamıştı. İlk günler hep mikro dalga fırında ısıtılacak hazır yemekler, ekmek üstüne konan peynir ve soğuk etlerle beslendi. Ama canı beyaz peynir, ıspanak, börek de çekmiyor değildi. Öğrencilik yıllarında bir yıl Amerika'da kalan kız kardeşi İpek en çok beyaz peyniri özleyeceğini söylediğinde "Ben pek sevmem, sanmıyorum özleyeceğimi," dediğine daha şimdiden pişman olmuştu.

PK, Tronheim'deki bir Türk bakkalından söz etmişti. O da bir arkadaşından duymuş. Bir hafta sonu götürebileceğini söylemişti. Adama bak Türkiye'den gelmiş Norveç'te Türk bakkalı mı açmış, diye sormuştu.

Bir cuma akşamı kapı çaldığında her zamanki gibi terasa bakan büyük camın arkasında hem karı seyrediyor hem de kitap okuyordu. Bir yandan da 'nisan ayında kar yağar mı?' diye içinden geçiriyordu. Kapıyı kilitlemesine gerek olmadığını defalarca ona hatırlatılmasına rağmen içinden gitmeyen o büyükşehir insanı endişesiyle her zaman kilitlerdi.

Kapıyı açtığında Per Kristian ve onun çocukları olduğuna yemin edebileceği yaklaşık on, on iki yaşlarında bir oğlan ve yeni yetişmiş bir kız ile karşılaştı. Üstleri karla kaplıydı.

"Çocuklar bana gelmişti. Yürüyerek geldik, seni alıp restorana gideceğiz, hem de kebapçıya," dedi PK, sonra da devam etti "Bu William Elias en küçük oğlum on iki yaşında, bu da Eirin Madelen o da küçük kızım, on altı yaşında, bu yıl konfirmasyonu var." Çocuklara döndü "Bu hanım da Jasmin, benim arkadaşım, umarım buraya yerleşecek," dedi. Çocuklar ellerini Yasemin'e uzatıp İngilizce "Nice to meet you," deyip gözlerini yere indirirlerken Yasemin'in aklında konfirmasyonun ne olduğu kaldı. Per Kristian portmantodan Yasemin'in gocuk paltosunu aldı, sepette duran bere ve eldivenlerini de verdi. "Haydi çok açız, gidelim," dedi.

Restorandan içeri girip masalarına oturana kadar ne çocuklar ne de Per Kristian ağzını açmadı. Kapıda "Pizza Amore" yazıyordu. Sahibi İranlıymış, kasada duran Filipinli kız da sevgilisi.

Yasemin çocukların adını defalarca sordu, aklında tutması zor isimlerdi, zaten bir isim zorken bir de iki isim neden kullandıklarını anlamadı. Kıza sadece Madelen diyecek oldu fakat hemen uyarı aldı, eğer bir kişinin iki ismi varsa ona iki ismiyle hitap edilmeliydi.

William Elias sapsarı saçlı, güleç yüzlü, yanakları tombiş bir oğlan çocuğuydu ve İngilizce konuşmaya utanıyordu. Aralarındaki iletişimi daha çok PK sağladı. Eirin Madalen ise tıpkı küçük kardeşine benziyordu, tek fark daha feminen yüzü ve uzun saçlarıydı. PK'nin iki çocuğu daha varmış ama onlar daha güneyde bir adada yaşıyorlarmış. Adlarını ve yaşlarını aklında tutmaya çalışsa da şimdilik birlikte yemek yediği iki çocuğa konsantre oldu. İki hafta sonra paskalya tatili için geldiklerinde tanışacaktı onlarla.

Pizza Amore'de masada otururlarken dörtlü fotoğraf çektiler ve hemen hepsi sosyal medya hesaplarında mekânı da etiketleyerek paylaşım yaptı.

Çok keyifli bir akşam yemeğinden sonra Yasemin'i evine bırakıp giderlerken PK "Eğer pazar günü bir işin yoksa annem seni akşam yemeğine davet etmek istiyor, kabul edersen seni saat üçte gelip alırım," dedi. Yasemin içinden 'Değil pazar günü hiçbir gün işim yok, ayrıca akşam yemeği saat üçte olur mu,' diye geçirdi ama kafasından soruları atıp cevap olarak çok memnun olacağını, söyledi. "Unutmadan pazartesi günü Norveççe kursuna başlıyorsun," dedi Per Kristian ve karanlıkta sokak lambalarının altında lapa lapa yağan karın arasında kayboldu.

Yasemin kapıyı kapatıp kilitlerken 'Norveççe dil kursu mu? En sonunda...' diye sevinmeden edemedi.

Geyik Eti

Pazar günü PK ve iki çocuğu tam saat on dört elli beşte Yasemin'in kaldığı evin önünde oldular. Norveçliler dakikti, bunu çok iyi anlamıştı.

Arabada onun için ön koltukta yer ayırmışlardı. "Hey, hey!" dedi çocuklar. Arka koltukta da kesinlikle emniyet kemeri takıyorlardı.

"Annemler biraz uzakta oturuyor, normalde her hafta çarşamba tüm aileye yemek verir, bugün bizden başka kimseyi çağırmadı, biz aramızda rahat rahat konuşalım," dedi kocaman adam.

Yasemin'in aklına gene deli sorular geldi. Eğer annesi o kadar uzakta oturuyorsa neden PK onun oturduğu evde oturmuyor ve her gün işten çıkıp uzak bir yere gidip geliyordu? Her hafta çarşamba günleri toplanan aile üyeleri kaç kişiydi, Liv İrene, henüz tanışmadığı kocası ve üç çocukları beş kişiydi, Per Kristian ve şimdi arabanın arka koltuğunda oturan iki çocuk birlikte sekiz oluyorlardı, bir de karı koca kendileri oldu mu on kişi, her hafta on kişiye yemek verebilecek güç ve kuvvette miydi Nora? Ve en önemlisi yolların sağında ve solunda yer alan beyaz kar örtüsü hangi ayda kalkacaktı?

Yasemin sorularına cevap ararken bir yandan da gözünü arasından geçtikleri kar manzaralarından alamıyordu. Onların şehir, kendinin de köy dediği yerin arasından muhteşem bir nehir geçiyordu. Saatlerin geri alınmasıyla artık hava çok erken kararmıyordu ve eşsiz görüntülerin arasında sessizliğin verdiği keyifle başını cama dayayarak başka hiçbir şey düşünmemeye çalışıyordu. Ne geçmişi ne de geleceği...

Daha hülyalara dalacaktı ki PK, benzerini sadece masal kitaplarında gördüğü bir çiftliğin geniş bahçe kapısından içeri girdi.

"Ne oldu, nereye geldik?" diye sordu Yasemin.

"Doğup büyüdüğüm çiftliğe," diye cevap verdi.

"Nasıl yani, annemler çok uzakta oturuyor demiştin," dedi Yasemin şaşkınlıkla. Çünkü oturduğu evden buraya gelmeleri on dakika bile sürmemişti.

Per Kristian dış cephesi bej rengi, pencere pervazları kırmızı ahşap olan iki katlı evin önünde arabayı park ettikten sonra Yasemin'in yüzüne baktı.

"On kilometre işte, yakın mı?"

Demek burada on kilometre uzak bir mesafe olarak geliyordu. İstanbul'da aynı mesafe için "yakın" hatta "çok yakın" deyimi kullanılırdı.

Arabanın durmasıyla önünde İkinci Dünya Savaşı filmlerinde kadınların giydiği, arkası çapraz bağlanmış önlük, elinde kurulama bezi ve o yumuşacık ifadesiyle, gülen yüzüyle Nora evin kapısında belirdi.

Kesik İngilizce kelimelerle Yasemin'i içeri buyur etti. Koskocaman bir bahçenin, yok yok tarlanın ortasında hayatında gördüğü en büyük evlerden biriydi. Bir bina daha vardı onun ahır olduğunu PK daha önce konuşmalarında anlatmıştı. Eskiden anne babası domuz çiftliği işletiyormuş, sonra da bırakmışlar. Yasemin bu koskoca bakımlı tarla ve bahçeye bakıp güldü. Türkiye'deyken bir konuşmalarında annenlerin bahçesi ne kadar büyük diye sormuştu PK'ye, o da büyükten anladığın ne demişti. Yasemin'in cevabı basitti. "Eğer bahçede uzun bir masada on iki kişi oturup yemek yiyebiliyorsa o bahçe büyüktür," demişti. Burası değil on iki, yüz on iki kişinin hatta daha fazlasının oturacağı bir bahçeydi ve Per Kristian o kadar mütevazı bir insandı ki Yasemin'in sorusuna "yani" diye cevap vermişti.

Nora, Yasemin'in içeri girmesi için kenara çekildi. Kabanını, bere, eldiven ve atkısını koyması için yer gösterdi. Ayakkabılarını çıkardığında terlik vermedi. Çok geniş bir holden geçip kocaman bir mutfaktan geçerek salona vardılar. Holde üstünde el boyamaları olduğu belli olan açık mavi bir köşe dolap ve o dolabın içinde kayak yapan adam figürü olan yüze yakın biblo vardı. Mutfak eski tip ama tertemizdi, o kadar genişti ki Yasemin'in İstanbul'daki evi-

nin salonunun iki katı kadardı, salon ise en az o kadar büyüktü. Mutfakta uzun bir masaya altı kişinin rahatlıkla oturacağı masa kurulmuştu. Ev sade döşenmişti. Televizyon açıktı ve ekranda İsveç Åre'deki kayak yarışları vardı. Nora otursun diye Yasemin'e koltukları gösterirken göz ucuyla yarışlara bakıyordu. Saat üçü çeyrek geçiyordu ve yemek için saçma bir saatti. Öğlen desen öğlen değil, akşam desen akşam değildi. Nora'nın İngilizce konuşmaktan hoşlanmadığı ama zerafeti de elden bırakmadığı belliydi. Per Kristian onların arkasından gelmesiyle kadın rahat bir nefes aldı ve hemen Norveççe bir şeyler söyledi. PK çocuklar içeri girerken Nora'nın dediklerini Yasemin'e tercüme etti.

"Annem yemeğin hazır olmak üzere olduğunu, istersen evi görebileceğini ama dağınıklık için kusura bakmaman gerektiğini, istersen bahçede dolaşabileceğini ya da ilgiliysen kayak yarışmalarına bakabileceğini söylüyor. Ve geyik etini seveceğini umduğunu da ekledi."

Geyik etini hayatında hiç yememişti. Et etti, beğenirdi tabii. PK'ye holdeki mavi dolapta duran kayak yapan adam figürü olan bibloları sorduğunda "Babamın kayak ödülleri," dedi.

"Sahi baban nerede, uyuyor mu?

"Uyumak mı?" diye cevapladı Per Kristian gözlerini fal taşı gibi açarak, "Yürüyüşte, her gün göle gider gelir."

'Nasıl yani!' diye içinden geçirdi Yasemin, yetmiş yaşını geçmiş adam her gün yürüyor mu, göl nerede acaba diye düşündü.

Onlar konuşurken kapı açıldı kapandı, üst kata çıkan merdivenlerin gıcırdamasıyla Yasemin, John'un geldiğini anladı ve yaklaşık yirmi dakika sonra sofraya oturdular.

PK'nin babası John'un duş alıp geldiği belliydi, o da çok güler yüzlü bir adamdı ve çok dinç görünüyordu. William Elias ve Eirin Madelen sofrada birer iskemlenin sırtına geçip ayakta durdu, Per Kristian da aynı şeyi yaptı ve Yasemin'e bir iskemle gösterdiler, o da onlara bakıp gösterilen iskemlenin arkasında durdu, Nora ve John'da. Şimdi altısı da iskemlelerin arkasında ayakta duruyordu. Bir "oturun" komutu beklendiği belliydi.

Nora İngilizce hoş geldin dedi ardından kendi dilinde bir kelime kullanınca herkes tuttuğu iskemleye oturdu, tabii Yasemin de.

Sofrada içinde rosto gibi dilim, dilim kesilmiş etin olduğu kayık tabak, haşlanmış patatesle dolu bir çanak, hangi meyveden yapıldığını anlayamadığı minik kırmızı tanelerden oluşan marmelat, kahverengi bir sos ve eritilmiş yağ olan sosluk vardı.

Nora et tabağını Yasemin'e uzattı ama PK bir şeyler söyledi ve ona dönüp "İstersen önce ben sana yardımcı olayım," dedi. Yasemin başıyla onayladı.

Elden ele et, patates tabakları dolaştı, sonra tabak kenarına marmelat, üste kahverengi sos ve en üste de eritilmiş yağ kondu.

Geyik eti Yasemin için tam bir felaketti, etin yanında reçel yemek ayrı bir sıkıntıydı. Et kan kokuyordu ve yerken insan kumlu bir şey ısırıyor gibiydi. "Beğendin mi?" diye sordu Nora. Yasemin de "Evet hem de çok," diye cevap verdi. O bir Türk'tü ve göreneklerinde misafir gittiği evin yemeklerini beğenmemek yoktu. Tiksinerek bitirdi tabağını. Yemekler ikinci tur elden ele teklif edilince etten almadı, doydum dedi ama patatesten alacaktı. Türk olduğu için ilk ikramı reddetti, Nora'nın ısrar etmesini bekledi. Oysa kadın "peki" deyip yanında oturan William Elias'a doğru devam etti.

Yemek bittikten sonra Yasemin tabakları toplayıp yıkamak isteyince Nora'nın itirazı ile karşılaştı. "Siz gittikten sonra yaparız biz," dedi. Kahve ve tatlı ikramı mükemmeldi. Kadın beş altı çeşit tatlı çıkarttı. Çocuklar en çok sütlaca benzeyen ama üstüne ahududu sosu dökülen tatlıdan yedi. Kahve yanında konyak ikram ettiler.

Yemek boyunca Per Kristian çok yoruldu çünkü sürekli arada tercüme yapmak zorunda kaldı.

Yasemin çok sigara içen biri değildi ama geçen yıl yaşadığı onca acı, aldatılmak ve üstüne dolandırılmak çok acı geldiğinden günde yirmi adet sigara içer olmuştu. Ona verilen evde normal olarak tüttürüyordu. Ama dışarıdaki mekânlarda hep sigara yasağı vardı. Bir de cadde ve sokaklarda yürürken her evin dışında duvara monte kül tablaları ilgisini çekmişti. Yemekten sonra Per Kristian'a evde sigara içip içemeyeceğini sorduğunda;

"Bizler evlerin içinde sigara içmeyiz, istersen dışarıda içebilirsin. Anladığım kadarıyla sen evde de içiyorsun, artık çıkarken büyük temizlik yapıp duvarları iki kat silersin," diye cevap verdi. "Çıkarken", "Büyük Temizlik" ve "Duvarları Silmek". Yasemin'i ilk günlerde şaşırtan konulardan biriydi. Sonra PK açıklamasını daha geniş yaptı. Meğer sigara içenler bile evlerinde sigara içmez ya terasa ya bahçeye çıkarlarmış. Ayrıca herhangi biri oturduğu evden çıkarken çok büyük temizlik yaparmış, duvarlar ve tavanlar dahil mopla silinir, evin yeni sakinlerine tertemiz bırakılırmış.

Sigarayı buz gibi havada dışarıda içmek hiç de güzel değildi. PK yüzüne karşı tam olarak söylememiş olsa da evde sigara içilmesini istemedikleri belliydi.

Onlar kalkmak üzereyken kapı açıldı içeri kilolu bir kadın girdi.

"Eski karım, çocukları almaya geldi," dedi Per Kristian, sonra devam etti "Eğer kabul edersen sana merhaba demek istiyor."

Kadınla el sıkıştılar, o da İngilizce konuşmuyordu. Sadece Yasemin bir haftadır dil kursunda yirmi Somali'linin arasında öğrenebildiği tek cümleyi "*Jeg heter Jasmin* = Benim adım Yasemin," dedi.

Dönüşte pek konuşmadılar. Per Kristian Yasemin'i eve bıraktı, arabadan hiç inmedi.

"Yarın ben işten erken çıkacağım, bir işin yoksa seni göle yürüyüşe götürmemi ister misin?" diye sordu.

'İşim mi var benim, ne işim olabilir, tek işim bir an evvel intibak etmek ve şu dili anlayabilir hale gelmek,' diye içinden geçirdi.

"Babanın yürüdüğü göl mü? Tabii isterim ama ben öyle uzun yürüyemem," dedi.

"Bu arada geyik etini sevdin mi gerçekten, o tarz av etleri biz Nordik insanlarının damak tadına uygundur."

Yasemin tam evet diyecekti ama yüz ifadesinden sevmediği belliydi o nedenle,

"Haklısın, hiç sevmedim, kan kokuyordu ve kumlu gibi bir etti."

PK çok şaşırmış bir ifade ile, "Neden sevdim dedin?" diye sordu.

"Bir misafirlikte yemeği beğenmedim demek ayıp olur," diye cevapladı.

"Yalan söylemek daha ayıp değil mi?"

PK başka bir şey söylemeden arabayı çalıştırıp karanlıkta kayboldu.

Yasemin arkasından bakakaldı. Şimdi onu evlerinde misafir eden, her türlü yardımına koşan bu insanı kızdırmış mıydı? PK'nin arkasından telefon etmeyi düşündü ancak vazgeçti. Kapıyı kilitleyip yukarı yatak odasına çıkarken aklında tek bir soru vardı:

Yalan söylemek daha ayıp değil mi!

Ormandaki Taksi...

Yasemin Norveççe kursunda bir arpa boyu bile yol alamıyordu. Somali'den, Irak'tan, Burma'dan gelen mültecilerle uzun uzun "benim adım şu, şu ülkeden geliyorum" cümlelerini defalarca tekrarlıyordu. Bir de saati söylemeyi öğrenmişti ama günlerce tekrarladıkları için sonunda hiçbir şey öğrenemediğine karar verdi ve okulun müdürüne gitti. Onlar da bir iki hafta sonra Yasemin'i bir üst sınıfa alacaklarına söz verdiler. Mülteci statüsünde ülkeye gelenler dil okuluna gittikleri günler için ödeme aldıklarından mümkün olduğunca geç öğrenmeye çalışıyorlarmış. Hükümet üç yıla kadar bu okula gidenlere verdiği sosyal yardıma ek olarak ücret ödüyormuş. Oysa Yasemin'in öğrenmek için üç yıl vakti yoktu. Bir an evvel Norveççeyi öğrenip işe başlamak zorundaydı. Hazırdaki parası bitti bitecekti ve memur emeklisi babasından para istemeyi kendine yediremezdi. Turist vizesini üç aya kadar uzatmışlardı ve kursa gitmesi bu süreyi daha da uzatacaktı. Yapacağı tek şey işe girip oturma iznini en az bir yıla çıkarttırmaktı. Yoksa sınır dışı edilir ya da kaçak yaşardı ki anladığı kadarıyla Per Kristian asla kendi evinde bir kaçağın yaşamasına izin vermezdi. Aşırı kuralcı bir adamdı. Kendi kaldığı evin tam

olarak kime ait olduğunu en sonunda öğrenmişti. Ev Nora ve John'un iyice yaşlandıktan sonra çiftliği bırakıp merkeze, daha küçük bir evde yaşamayı planladıklarında aldıkları evdi. Garajı sonradan yapmışlardı. Aileden zaman zaman ihtiyacı olanların kaldığı, şimdiye kadar hiç kiraya verilmemiş bir evdi. PK'nin iki yıl evvel eşinden boşandıktan sonra oraya taşındığını öğrendi ve onun, kendisi için büyük bir fedakârlık yaptığını düşündü. Açıkça da söyledi bunu ona. "Yok, zaten ben kendime ev alacağım, annemlerin evi de çok büyük, şimdilik kullanılmayan bir ev. Ama bizim aile hiç belli olmaz torunlardan biri oturmak istediğini babama söyleyiverir, özellikle abimin oğullarından biri," diye cevaplamıştı.

Demek ki Yasemin önce dili öğrenecek, sonra işe girecek, oturma ve çalışma izni alacak, para kazanacak ve kendi kirasını ödeyebileceği bir eve taşınacaktı. Böylece İstanbul'da bir depoda konteyner içinde duran eşyalarına kavuşacaktı. Bunları düşündüğünde önünde aşması gereken çok uzun yollar olduğuna karar verdi. "Acaba geri dönsem mi? Geri dönünce sorunlar daha mı az olacak?"

Aynı gün Per Kristian saat ikide kapıya geldi.

"Ormanda yürümeye hazırsan spor ayakkabılarını giy," dedi.

PK'nin ona geyik eti yalanı yüzünden kızgın olduğunu düşünüyordu ama olanlar dünde kalmıştı, hem onlar sevgili değildi ki uzun uzun küslük yaşasınlar.

'Sevgili değiliz tabii ki, olsa mıydık?' diye düşündü ama hemen kafasını sallayıp bu düşünceyi attı. Hemen spor ayakkabılarını giyip arabaya bindi.

Kısa bir müddet sonra açıklık bir mekâna geldiler. PK cüzdanından kırk Norveç kronu çıkarttı orada bir kutunun içinde bulunan zarfın içine koyup bıraktı.

"Park ödememizi de yaptık, haydi bakalım başlasın yürüyüş," dedi Per Kristian.

"Park parasını kendi isteğinizle mi bırakıyorsunuz, yani bir görevli yok mu?"

Per Kristian şaşkınlıkla baktı,

"Kurallar gereği park ücretini kutuya atmamız lazım, illa bir görevli mi gerekli?" diye cevapladı.

'Vay be otokontrole bak,' diye içinden geçirdi Yasemin, bir görevli olmadan da ödeme yapılabiliyormuş, oysa ödemeden ormana girebilirlerdi.

Ağaçların arasındaki patika yolda yürümeye başladılar. Kırk yaşını geçene kadar hayatında bu kadar yürümemişti. İki üç yüz metre gittikten sonra küçük bir göletle karşılaştılar, üstünde nilüferler vardı.

"Çok güzel bir gölmüş, bayıldım," dedi ve cep telefonu ile fotoğraf çekti. "Haydi tamam dönelim," dedi

"Yok bu göl değil ya da biz buna göl demeyiz, neredeyse bir su birikintisi, asıl göl ileride haydi gel biraz daha yürüyeceğiz."

Aslında orman muhteşemdi ama Yasemin hiç böyle yürümemişti. Mis gibi toprak ve yeşil kokuyordu, inanılmaz sessizdi. Ancak daha ilerlerken dönüşü düşünmesi nedeniyle o güzelim anların tadını çıkaramamıştı. Aslında her şeyde böyle yapıyordu, daha ilerisi hakkında endişe ederken yaşadığı anın tadını alamıyordu.

"Tamam dediğin gibi göle gidelim ama dönüşte taksiye binelim!"

Per Kristian inanılmaz gözlerle baktı Yasemin'e;

"Taksi, ormanda!"

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

2009 Ağustos

İskambil Yuvası...

Kadın yatak odasındaki tuvalet masasının önünde makyajının son rötuşlarını yapmış, aynı odanın içindeki gardırop odasındaki sıra sıra dizili ayakkabılarından kıyafetine en uygun olanı seçmeye çalışırken site güvenliğinden telefon geldi. Aşağıda hazır bekleyen oğluna seslendi mutfaktaki site içi iletişimi sağlayan telefona bakması için. Çiçekçi gelmiş. Yollasınlar diye cevapladı. Çocuğa bahşiş vermek lazımdı gene oğluna bağırarak talimat verdi, apartman kapısının yanında duran çekmeceli komodindeki her zaman üstüne para eklediği kutudan gelen çiçekçi çocuğa para vermesini.

Kapının açılan ve kapanan seslerini duyduğunda hazır olarak aşağı indi. Çiçeğin kimden geldiğini soracaktı ki merdivenlerden inerken saymaya kalksa en az yüz adet çıkacak kırmızı güllerden oluşan demeti gördü, zaten salonda güllerden başka bir şey görünmüyordu. Oğluna kimin yolladığını sordu, çocuk da kartı görmediğini ama muhtemelen babasından gelmiş olabileceğini tahmin ettiği bir cevap geldi.

Tabii kocamdan gelecek diye içinden geçirdi, bugün çok özel bir gün.

O gün Yasemin ve Selim'in yirminci evlilik yıldönümleriydi. Çocukları on dokuz yaşına gelmişti. Birazdan ana oğul evden çıkacaklar ve kocasının onun için hazırladığı sürpriz partiye gideceklerdi. Aslında ekonomileri biraz kötüye gittiğinden böyle bir partiye gerek yoktu ama kocası ısrar etmişti. Bugün özel bir gündü, imza atalı tam yirmi yıl geçmişti. Tanışmaları ile masaya oturmaları arası çok kısa sürmüştü, Ali'yi kucaklarına daha evliliği anlamadan almışlardı. Yirmi şahane yıl, genelde kavgasız, yüksek sesle tartışmasız geçmişti. Kocasını her gün daha fazla sevmişti, Selim'in bana olan sevgisi olmadan yaşayamam derdi hep. Ne ailesi ne de arkadaşları çalışıp para kazanmadığı için pek sevmezdi Selim'i. Ama Yasemin'in cevabı hazırdı; "Evde o kadar mükemmel ki çalışsa çocuğumuza kim bakacak, o kadar evin işini kim yapacak? Biz diğer ailelere göre farklıyız, evlendikten sonra benim kariyer yolum çok açıldı, ben işte ilerledim o da evde." derdi.

En çok babası kızardı. Hele tek maaşla evlerini ve arabalarının modelini büyütünce çok öfkelenmişti. Hep, "Kızım nasıl ödeyeceksiniz?" diye sorardı.

Ama tüm çevresi yanılmıştı. Selim, Yasemin ve Ali muhteşem bir yirmi yılı geride bırakmıştı.

Salona inip çok şık paketlenmiş gül demetinin içinde duran kartı eline aldı. "Seni yaşadıkça hep bizimle" yazıyordu ve gönderici yerinde kalp ve yanında Aşk'ın yazıyordu.

Oğluna çiçekçinin gönderici kâğıdını sorduğunda mutfak masasının üstünde durduğunu söyledi, hızla mutfağa doğru yöneldi, çiçek Selim'e gelmişti. "Nasıl yani, kocasının bir sevgilisi vardı ve onun evine çiçek gönderecek kadar arsız bir kadın mıydı?"

Yasemin mutfak masasının iskemlesine çöktü, ne yapacağını bilemiyordu. Sürpriz partinin olduğu yere gitse ve davet bitene kadar

bekleyip eve dönünce mi sorsa yoksa hiç gitmese miydi? Gitmezse ailede skandal patlak verirdi.

Güllerin ve kartın fotoğrafını çekip Selim'e Facebook hesabına yollamayı düşündü ama o pek sosyal medyayla ilgilenmezdi, muhtemelen görmeyecekti.

Sonunda telefon etti, karşı uçta söyle karıcığım diye cevapladı Selim. Kısa bir duraklama oldu. Yasemin fısıldayarak "Her şeyi biliyorum aşkın çiçek yollamış," dedi. Bu cümle ağzından her ne kadar fısıltıyla çıksa da birden bu aşk'ın kim olduğunu algıladığı bir dolu sahne geldi gözünün önüne.

Yasemin'in sekreterinin adı Aşkın'dı. Kızın bir sevgilisi vardı, evet, birkaç sohbette bahsetmişti ama Yasemin pek üstünde durmamıştı. Hatta kız o sevgiliden hamile kalmıştı ve kürtaj parası için müdüründen yardım istemiş Yasemin de acıyıp vermişti. Bazı giymediği marka kıyafetlerini de kıza vermişti. Hatta bir keresinde kocasının cep telefonunda onun kırmızı elbisesi olduğu çok belli olan ama kadının yüzünün görülmediği bir fotoğrafta "Bu kadın da kim yüzü görünmüyor," diye sorduğunda adam gayet rahat "Sen delisin herhalde, sensin o bi'tanem," diye cevaplamıştı. Geçen yıl şirketin tüm elemanlarının katıldığı hafta sonuna Alaşehir'e ailemin yanına gideceğim diye katılmamış sonra da kızın İstanbul'da olduğu ortaya çıkmıştı, çok ilginç bir tesadüf o akşam kocasına da ulaşamamıştı. Buna benzer birçok küçük olayı bir araya getirince sekreteri Aşkın ile kocasının ilişkisi olduğunu saliseler içinde algıladı. Selim telefonun diğer tarafında "Aşkım ne oldu ne diyorsun Allah aşkına kardeşlerin, annen ve baban, arkadaşlarımız, şirketteki çalışanlar, benim ailem hemen herkes burada Ali ve seni bekliyoruz."

"İptal et o partiyi ve sakın eve geleyim deme. Şimdi site güvenliğinden çilingir çağırtıp kilidi değiştirtiyorum, anahtarın çalışmaz yani," dedi ve telefonunu kapattı. Donup kalmıştı.

Her şeyini bilen ve takip eden sekreteri ve kocası. Tabii ya daha garantili ve mükemmel bir ilişki olamazdı. Kendi kocasının çocuğunu aldırsın diye mi ödemişti kürtaj parasını. Kızın fütursuzluğu onu daha sinirlendirdi hem müdürünün kocasıyla işi pişirmiş hem de Yasemin öğrensin diye eve adını da yazarak çiçek yollamıştı. Küçük orospu gemileri yakmıştı. O da şehri yakacaktı. Hemen güvenlikten çilingir istedi.

Ali mutfağa girip de "Anne ne oldu? Hadi geç kaldık çıkalım," diyene kadar öylece oturdu ama oğlunun sesi onu kendine getirdi ve haykırarak ağlamaya başladı.

Sağlam kaya üstünde inşa ettiğini sandığı o yıkılmaz ve mükemmel evliliği iskambil kâğıdından yapılmış gibi dağılmıştı.

Haber kendi çevrelerine bir bomba gibi düşmüştü.

Yasemin bir hafta işe gitmedi, o süre zarfında ne yedi ne içti, evde her gün ağladı. Ali ne yapacağını şaşırmıştı, babasına çok kızıyordu ama hayatı boyunca ona bakmış adamı da çok seviyordu. Patronu ilk iş Aşkın'ı işten çıkardığını bildiren bir mail attı. İstediği kadar izin yapabilirdi ama bu gibi olaylarda en iyi ilacın çalışmak ve zaman olduğunu da eklemişti. Aldatılmak zordur, erkekler başarılı ve güçlü kadınlara tahammül edemez, bunun karşılığını da çükleriyle verirler demişti patronu bir telefon görüşmelerinde. Ancak Yasemin çok şaşırmıştı, kadın çok güzel ve havalı biriydi ve de çok başarılı. O da aldatılmış olabilir miydi?

Olaydan iki hafta sonra işe döndüğünde üç bomba daha patladı, yüksek limitli üç kredi kartının ek kartları çok fena patlamıştı. Ek kartlarla hem nakit para çekilmiş hem de sıkı alışveriş yapılmıştı. Kredi çekip bunları ödemeye kalksa altından kalkamazdı. Ondan daha da felaketi Aşkın çiçekleri gönderdiği gün ona bazı şeyleri imzalatırken şirketten üç maaş avans belgeleri imzalatmış ve parayı da kendi almıştı. Bir de bunu inkâr etmişti. Yasemin'in kendi isteği ile

onu muhasebeye gönderip üç maaş avans istediğini söyleyip durdu. Sonuncusu ve en önemlisi yıllardır biriktirdikleri ortak bir Euro hesabında çok yüklü olmasa da güzel bir para vardı. Selim felaketin olduğunun ertesi günü onu da çekmişti. Yasemin hem beş parasız hem de çok borçlu aldatılmış bir kadın olarak ortada kalmıştı.

Önce bankaları aradı, kredi kartları ek kartlardı ve borçtan sorumlu olmak istemiyordu ama üç bankadan da aynı cevabı aldı, ne yazık ki borç onun borcuydu.

Çaresiz Selim'i arayıp eve çağırdı hem boşanmayı hem de kredi kartlarını nasıl ödemeyi düşündüğünü soracaktı.

Ali evde onunla kalıyordu belli ki arada babasına gidiyordu, bir keresinde ağzından kaçırmıştı, babaannesinin ablasının bir evi varmış geçici olarak oraya yerleşmiş.

Kapıyı açtığında Selim hiçbir şey olmamış gibi içeri girdi.

"Çok zayıflamışsın."

'Tabii zayıfladım, iki haftadır ne doğru düzgün yemek yiyorum ne de uyuyorum,' diye içinden geçirdi Yasemin. Kocasının tüm yaptıklarına rağmen onu ne kadar sevdiğini düşündü ve bu duygusundan o anda nefret etti.

"Çok uzun konuşmayacağım, neden yaptığını açıklamanın bir anlamı yok. Yapmışsın işte. Ama sen ve o küçük orospu sevgilin beni maddi olarak büyük zarara uğrattınız ve bunu nasıl karşılayacağını bana bir ödeme planıyla açıklayacaksın," dedi ve bir bardak su içti.

Selim'in suratına saçma bir gülümseme oturdu.

"Neden bilmek istemiyorsun neden yaptığımı, senin bu işte hiç mi suçun yok? Ayrıca ağzına öyle çirkin laflar yakışmıyor, kaldı ki Aşkın küçük orospu değil"

Yasemin kendini hem aldatan hem de dolandıran adamın suratına hayretle baktı.

"Bu kadarı çok fazla pişkinlik değil mi? Hem aldat hem de neredeyse 24 saatimi geçirdiğim ve regl olduğum güne kadar her şeyimi bilen sekreterimle bir olup beni dolandırın. Haklısın kız küçük değil büyük orospu. Ve benim de bu işte suçum olsun. Yok artık Selim!"

"Otur karşıma şimdi beni iyi dinle. İlk önce biri diğerine orospu deyince o kişi orospu olmaz. Bunu bil bi kere. Ayrıca Aşkın gayet hanımefendi, iyi bir aile kızı."

Yasemin'in elinde silah olsa Selim'i düşünmeden vuracak durumdaydı. Gözünden yaşlar süzülecekti de bunu bir zayıflık olarak görüp kendini tutuyordu.

"Sen hep güçlü kadın oldun. Her zaman senin programın ve işlerin ailemizin önünde gitti. Ne yapacaksak yapalım önce senin işlerin gelirdi. Gece demez gündüz demez çalışırdın. Tatilde, evde, misafirlikte, bize misafir geldiğinde. Hatırlar mısın benim ailem bizi ziyarete geldiğinde İspanya ile tele konferansım var deyip yukarı çıkmıştın. Onlar da biraz oturup seni daha fazla rahatsız etmemek için gitmişlerdi. Ben çalışma odasının kapısını usulca açtığımda sen işaret parmağını dudaklarına götürüp konuşmamam gerektiğini anlatmaya çalışıp telefonunu göstermiştin. Hep senin arkadaş ve aile buluşmaların vardı. Ben Ali'ye bakmakla yükümlüydüm, çamaşırları yıkamaya, asmaya, ütülemeye, evi temizlemeye. Geç uyanıyorum diye hep şikâyet ettin. Anne ve baban da bunu birkaç kez ihsas ettirdi. Ne onlar, ne kardeşlerin ne de arkadaşların beni hiç sevmedi. Gece yatağa girdiğimizde iyi geceler öpücüğünden sonra biraz daha fazla öpecek olsam hep yorgunum dedin ve ışığını kapatıp uyudun. Bilmem farkında mısın ama biz son iki yıldır hiç sevişmedik."

Yasemin bunları hayretle dinliyordu.

"Sen de gittin o orospuyla mı seviştin?"

"Meseleyi böyle çirkinleştirme, çünkü o kadar basit değil!"

"Peki kullandığın ek kartlar, o kaltağın şirketten adıma aldığı üç maaşım. Ve sözde ortak hesap olan ama her bir kuruşu benim çalışarak kazandığım birikmiş paramız. Onları ne zaman ödeyeceksiniz?" dedi Yasemin ve bir bardak su daha içti.

"Benim yirmi yıl içinde hiç mi hakkım olmadı? Bilerek mi yaptın onu tartışamam ama sen bana arada sırada harçlık verdin. Bazen de kapının yanındaki dolaptaki çekmecede sucuya vermek üzere içinde para duran kutudan para alıp yol parası yapardım. Ali'nin bile harçlığı benden daha fazlaydı. Ben senin kocandım, yanında çalışanın ya da çocuğuna bakan yardımcın değil!"

"O zaman sen de çalışsaydın, bakmasaydın çocuğa..."

"Günün birinde bu lafı duyacağımı biliyordum. Ne yapacaktık ben yol parası ve öğle yemeği karşılığı işe gidip gelecektim sen de kazandığının büyük bir miktarını Moldovyalı ya da Filipinli bir kadına verip evde yatıracaktın, onun da giderleri olacaktı ve oğlumuza yabancı bir kadın bakacaktı."

"Peki ben hatalıyım, yani değilim ve kabul etmiyorum ama sen neden bu şekilde devam ettirdin ve bana hiçbir şey söylemedin?"

Selim durdu, karısının yüzüne baktı.

"Senin sağlam duvarlı ve dikenli tel kaplı kalenden içeri girmek kolay mı sanıyorsun?"

Yasemin kalktı bir bardak su daha içti.

"Peki ya ortak Euro hesabımız, evet hesap ortaktı ama oraya emekliliğimiz için para koyan hep bendim. Onu nasıl aldın, vicdanın sızlamadan?"

"Bak gene her şey senin oluyor. Unutma ki o paranın içinde annemin sattığı arsadan bana verdiği bir miktar vardı."

"Neee!" diye bağırdı Yasemin. "Annenin arsa parasını ben onlara kat be kat ödedim, mutfaklarını yaptırttım, ona kıyafetler aldım, yemeklere götürdüm, evinin bazı eksik eşyalarını aldım. Hatta bakma sırası annene geldiğinde onlar Çeşme'de olduğundan babaannene bile üç ay ben baktım. Bu mu mükafatı?"

"Kimse senden bunları yapmanı istemedi, sen kendin bile isteye yaptın. Sen ailemizin despot bir lideriydin ve kendinden başkalarına yaşama hakkı tanımadın. Her zaman senin isteklerin öncelikliydi. Annemlerden para istersen kendini gülünç duruma düşürürsün. Hiç paraları olmadığını biliyorsun. Evet var mı başka söyleyeceklerin."

Selim'i yirmi yılda hiç tanımadığına inandı. Bu kibir bu küstahlık nereden geliyordu?

"Benim sekreteri düdükleyip hamile bıraktın ve kürtaj parasını da bana mı ödettin? Çok çirkinsin çok. Peki ya boşanmazsam, nasıl birlikte olacaksın o fahişeyle?"

"Yapma, çirkefleşme. Senin gibi bu kadar elit geçinen, ülkemizin güzide bir Uluslararası Fuarcılık Şirketi'nin genel müdür yardımcısının ağzına yakışmıyor. Ben Aşkın'ı seviyorum. Son yaptığına baştan çok kızmıştım ama benim üstümdeki ölü toprağını atmama neden oldu. Bu arada ben seni hep aldattım ama onlar bir gecelikti, Aşkın ise bambaşka, yumuşacık, anlayışlı ve onu gerçekten seviyorum."

Selim'in sözleri kalbini dağlıyordu. Ağzı burnu kuruduğundan dilinin üstünde bir tuz topu var gibi hissetmesine neden oldu. Gidip bir bardak su daha içti.

"Nasıl beni sürekli aldattın? Ben hiç mi anlamadım?"

"Bak gene kibir içindesin, sendeki haber değeri senin anlamaman, yoksa benim aldatmam değil. Kızım arkadaş grubundaki en az beş kız girdi koynuma. Resmen tecavüz ettiler bana. Artık gidiyorum ister boşan ister boşanma, sana para filan da ödeyemem, aldığım her kuruş benim hakkımdı, sana ve senin ukalalıklarına katlanma payım. Ali'yi bir yıl daha bekleyeceğim, sonra Amerika'ya gitmeyi planlıyoruz. Sen şimdi bana iş filan verdirtmezsin, nüfuzlu dostlarını araya koyarsın," dedi ve ayağa kalktı tam kapıda durdu;

"Ha unutmadan, bana ait ne varsa atabilirsin, evden hiçbir eşya almayacağım," dedi ve kapıyı açıp çekti gitti.

Yasemin önünde dağ gibi duran borç batağının içinde dünyadaki son olmasa da aldatılan bir kadın olarak koca evde tek başına kala kalmıştı.

Gitti bir bardak su daha içti.

Sonraki günlerde arkadaşlarının özellikle şirkettekilerin söylediklerine çok şaşırdı. Bu son herkesin beklediği bir sonmuş. Herkes Yasemin'in olanları bildiğini ama "başımda bir kocam olsun" diye göz yumduğunu düşünürmüş. Çalışma arkadaşlarının yarısından çoğu Aşkın – Selim ilişkisini bilirmiş.

Hepsine çok kırıldı, hele bu kızdan öncekileri bilen tanıdıkları, kocasının koynuna giren arkadaşları. Hepsi ama hepsi yüreğini dağlamıştı. Elbirliği ile Yasemin'i bir uçuruma sürüklüyorlardı. Tek dayanağı Ali'ydi ama o da taraf tutmamayı tercih etti. Çünkü annesi dışarıda işte çalışırken ona adeta bir anne gibi bakan babası olmuştu.

Anne ve babası "Çocukluğundan beri hep başına buyruk yaşadın, hep söyledik bu çocuk seni kullanıyor, çalışmayan ve evde oturup çocuk bakan koca mı olurmuş, dedik ama hep ağzımızı kapattın," dedi.

Bankalara ve en önemlisi şirkete çok borçluydu, altından kalkamaz haldeydi, morali çok bozuktu ama çalışmak zorundaydı. Fuarcılık şirketinin dergisi için araştırma yaptıkları sırada Per Kristian ile tam da bu dönemde tanıştı. İstanbul'da bir akşam yeni nesil imza bir restoranda bunları PK'ye anlattığında son cümlesi "Buralardan çekip gitmek istiyorum," olmuştu. O da "İstersen gel Norveç'e, ben elimden gelen yardımı yaparım sana," demişti. Allah'ın kuzeylisi nasıl yardım edecekti ki? 'Acaba bana asılıyor mu?' diye aklından geçirse de adamdan en ufak bir flörtöz tavır görmemişti. Sakin, durgun, hafif güler yüzlü, kel kafalı, gözlüklü samimi bir adamdı. Aslında iş yemeğinde aile hayatını anlatmayacaktı ama fuar konusu bitip PK, evli olup olmadığını sorunca her ikisi de karşılıklı medeni durumlarından ve çocuklarından bahsetmişti. Norveçli de iki yıl önce boşanmıştı, Yasemin sebebini sorduğunda "Karım sıkıldı, boşanmak istedi," diye cevap vermişti. 'Dört çocuktan sonra insan nasıl bu kadar kolay boşanır?' diye içinden geçirdi. Çocuklardan büyük olan ikisi Norveç'in batı sahillerinde iki vapur aktarmasıyla gidilen adada oturan yetişkinlermiş, yaşça daha küçük olan ikisi annelerinin yanındaymış ama oturdukları yer küçük bir şehir olduğundan ne zaman isterlerse babalarını görebiliyorlarmış.

Sadece kocası ihanet etmemişti, çalışma arkadaşları, eski dostları hemen herkes arkasından kuyu kazmıştı. Bir Allah'ın kulu da çıkıp kızım bu adam seni şununla aldatıyor dememişti. Muhasebe müdürüne sekreterin verdiği imzalı kâğıt ile nasıl üç maaş avansı kendine sormadan nakit ödediğini sorduğunda adamın cevabı aslında mantıklıydı. "Siz bu şirketin imza yetkisi olan koskoca bir Genel Müdür

Yardımcısısınız, imzanız önüme gelince sorgulamak ne haddime," demişti. Ama sonraları muhasebecinin bunu bilerek yaptığından da hep şüphelenmişti. Güçlü kadınlara dayanamayan, onlardan emir almaktan hazzetmeyen kompleksli biriydi. İşin içinde bir pislik olduğunu, kızın bir işler karıştırdığını anlamıştı ve göz yummuştu. Kız vezneden parayı nakit aldığında Yasemin'i uyarmamıştı.

Per Kristian İskandinav'ların tekdüzeliği içinde Norveç'e gelirse daha rahat edeceğini, burada çok karmaşık bir hayat yaşadığını, eğer arzu ederse sakin bir yaşam süreceğini anlattığında bunu önce Ali ile konuşacağını sonra karar vereceğini söyledi.

Ali, annesinin kapıldığı girdaptan çıkması için ülke değiştirmesine olumlu bakmıştı.

"Ben artık büyüdüm, arkadaşlarımla ev tutmak üzereyim, hem işim de var ve kızma ama o benim babam anne," demişti.

Banka kredi kartı borçları eksilmeden artıyordu. Borcun tamamı yerine asgari tutarı ödemesi de hiç işe yaramıyordu ve en önemlisi şirket alınan üç maaş avansı Yasemin'in hatası olarak görüp ona ödetme kararı almıştı. Onun imzaladığı bir kâğıdı kontrol etmesi gerekiyormuş.

PK ile aralarında geçen telefon ve e posta trafiğinden sonra "çekip gitmeye" karar verdi ve bu gideceği güne bir hafta kalana kadar Ali'nin bildiği bir sır olarak kaldı. PK'ye göre bu süre en fazla bir yıl sürerdi. Bunu bir yıllık hapis gibi düşünebilirdi.

Per Kristian ona geçici olarak bir ev temin edebileceğini, dili öğrendikten sonra iş bulup çalışana kadar olan sürenin biraz sıkıntılı geçeceğini ama ayakları üstüne bastığında çok mutlu olacağını söylemişti.

Sahi mutluluk neydi?

BEŞİNCİ BÖLÜM

2010 Mayıs

Kaçak İşçi...

Norveççeyi inanılmaz bir hızla konuşup okumaya başlamıştı ama başka ciddi bir sorun vardı. Bu ülkede her bölgenin ayrı diyalektiği vardı. Bulunduğu yere merkez şehri Trondheim nedeniyle Trøndelag deniyordu ve bu bölgede Trøndersk hâkimdi. Çok hızlı ve kelimeleri yuvarlayarak konuşuyorlardı. Çoğu zaman insanlara yabancı olduğunu onunla Oslo diyalektiği konuşmalarını rica ediyordu. Ağzından yabancıyım kelimesi çıkınca da hangi ülkeden geldiği soruluyor, Türkiye diye cevap verince ciddi şaşkınlık ifadesi ile karşılaşıyordu. "Başörtüsü takmıyor musun?" genelde ilk soru oluyordu. Norveçlilerin yüzde otuzu Alanya, Antalya ve Side'yi biliyordu, çoğunun orada evi bile vardı. Yasemin, İstanbul'dan geldiğini söylediğinde şaşkınlıkları daha da artıyordu. Öyle ya onlara göre New York ile eşdeğer büyükşehirli bir kadının bu küçük kasabada ne işi vardı? Buraya geldiğinin ilk aylarında öğrendiklerinden biri de batılı ülkeler Türkiye'ye başka İstanbul'a başka bakıyordu. İstanbullu olmak çok önemliydi. Hatta daha sonraki günlerde tanıştığı Türkler için de İstanbullu olmak bir ayrıcalıktı.

Sonraki zamanlarda "Nerelisin?" diye sorduklarında hep "İstanbulluyum," diye cevapladı. Vikingler İstanbul'a "Miklagar" dermiş. Tuna Nehri'yle gelen Vikingler İstanbul'u fena yağmalamış, kadınlara tecavüz edip talan etmişler binli, bin yüzlü yıllarda.

İş ve İşçi Bulma Kurumu'na gidip iş için başvurduğunda ilk sordukları şey vatandaşlık numarası oldu. Sonradan anladı ki oturma ve çalışma iznini almadan bir işe giremez hatta ülkede kalamazdı. Ama orada görevli bir kadın Yasemin'e akıl verdi. Dil okulunda iyi bir puan ile mezun olursa "IFF" kursuna katılıp geçici çalışma belgesi alabilirdi.

IFF kursunun ne olduğunu başta tam olarak anlamasa da sonunda "yabancılar için Norveç iş yaşamını öğrenme ve entegre olmayı" öğrettikleri bir kurs olduğunu anladı. Minimum üç ay maksimum dokuz ay sürüyordu ve bu süre içinde katılımcıya geçici olarak oturma ve çalışma izni veriliyordu ve tabii önce vatandaşlık numarası. Ayrıca kurs boyunca günlük bir ödeme ve yol parası alınıyordu. Bu da bitmek üzere olan turist vizesini uzatması demekti. En önemlisi acil olarak işe başlamalıydı çünkü parası bitmişti.

İlk iş Norveççe sınavdan geçer not almalıydı ki IFF kursunun sınavına katılmaya hak kazansın. Okul müdürü haziran ayı ortasında sınava sokabileceklerini söyledi. O zamana kadar ne yapacaktı?

Bir keresinde markette Polonyalı Iveta diye bir kadınla tanışmıştı. Bir sıkıntın olursa ara beni, bilirim burada yalnız kadın olmayı demişti. O da yıllar önce gelmiş Norveç'e, temizlik şirketi vardı. Tek yapabileceği şey kaçak olarak çalışıp temizlik yapmaktı. Bunun için Polonyalıyı aradı. "Seni her evde çalıştıramam, hele 'komün'ün işlerinde hiç çalıştıramam başım belaya girer," demişti.

Nasıl temizlik yapacaktı, kendi evinde bile hiç ev işi yapmamıştı. Küçükken kardeşleriyle sırf oyun olsun diye mutfak dolaplarını

silerlerdi. Ama şu anda buna bile şükretti. Hem çalışma izni yoktu hem de başka bir işte çalışmaya henüz Norveççesi yetmezdi. Per Kristian'ın şirketinde birlikte çalıştığı bir arkadaşı vardı, karısı havaalanının yemek bölümünde şefmiş, yazın çalışanlara çok ihtiyaç duyuyorlarmış, izin çıkar çıkmaz seni oraya alır demişti. Ama tabii önce önünde Norveççe sınavı ve IFF kursa girişe kabul görüp geçici izin belgesini alması vardı.

Baharın gelmesi çok keyifli oldu. Doğa gözünün önünde yeniden doğdu. Karlar kalktı, ağaçlar yeşillendi, ana yolların her iki tarafında serili duran tarlaları çiftçiler sürdü, tohum attı, o tohumlar önce ekili alanları yeşile boyadı. Hava aydınlanmaya başladı, hatta kararmamaya başladı.

Per Kristian her akşam gelmese de mutlaka arayıp bir şey ihtiyacı olup olmadığını soruyordu. Çoğu zaman çarşamba yemeklerine onu da götürüyordu. Hatta o geyik etini sevmeden yediği günden sonraki ilk buluşmada Nora ona geyik etini ikram ettiğinde PK kadına bir şeyler söylemiş, kadın da Yasemin'e dehşetle bakıp bir cümle sarf etmişti. O sırada Yasemin'in Norveççesi yeterli değildi ama o bakıştan ve her ne dediyse söylediği laftan çok utanmıştı. Bir daha pembe de olsa yalan söylememeye karar verdi. Çarşamba yemeklerini aslında iple çekiyordu. Liv İrene, kocası ve üç çocukları, PK ve iki çocuğu her çarşamba saat üçte çiftliğin mutfağındaki büyük masaya oturuyorlardı. Herkes farklı yemek sevdiğinden farklı yemekleri sofraya koyardı, her zaman haşlanmış patates, kızılcık marmelatı, kahverengi sos, eritilmiş yağ ve incecik peksimet ekmek. Sonra da kahve, vaffel, dondurma yanında çilek, araba kullanmayacaklar için konyak. Bir de sadece Norveç'te yetişen ve sonbaharda Nora ile John'un dağlarda topladığı "målt" denen turuncu renkli meyvenin kremayla karıştırılarak yapılan tatlı.

Zamanla onların dilini de İngilizceyle karışık konuşur hale gelmişti. Bazen de sınıf arkadaşlarının evlerine akşam oturmasına davet ederdi PK. O kadar kibardı ki her seferinde "Bir işin yoksa eğer," diye cümleye başlardı. Kocaman adama karşı çok büyük saygıyla karışık hayranlık duyuyordu. Bir keresinde Eirin Madelen ile Per Kristian'ın arabasıyla sinemaya gitmişlerdi. Hava gayet kuru ve açıktı. Ancak sinemadan çıktıklarında yarı bellerine kadar kar yağmıştı.

"Ben bu karda araba kullanamam, mümkün değil kullanamam, kullanamam, karda hiç araba kullanmadım," diye tekrarlayıp durmuştu. Ta ki Eirin Madelen'in "Jasmin bak babam," diye arabayı işaret etmesine kadar. Per Kristian karın çok yağdığını fark edince gidip arabayı temizlemiş, çalıştırmış Yasemin ile kızının sinemadan çıkışını bekliyordu. Yasemin koşarak kocaman adama gidip boynuna sarılmış ve Norveççe "Seni seviyorum," diye bağırmıştı.

Bir gün Yasemin'i alıp büyük alışveriş merkezinin spor mağazasına götürdü. Bisikletlere bakmasını istedi. Yasemin itiraz etti, bunlardan birini alacak param yok, işe başladıktan sonra almayı planlıyorum dediğinde, "Bisikletin olmazsa işe gidemezsin," dedi kocaman adam.

Sonunda boyuna uygun kırmızı bir bisiklet aldılar. "Sana olan borç defterine bir kalem daha eklendi," dedi.

İlk işe gideceği gün İveta gelip Yasemin'i evden aldı. Kendi oturduğu evden iki buçuk kat daha büyüktü.

İveta önce zili çaldı, kimse açmayınca çantasından anahtar çıkartıp kapıyı açtı. Temizlik malzemeleri, kovalar, moplar arabadaydı. Polonyalı tüm talimatları verdi. Her güne bir ev ayarlamıştı Yasemin'e. Her evde sadece üç saat çalışacaktı. Önceden evin hangi bölümlerini üç saatte temizlemesi gerektiğini bildirecekti.

"Cam silmiyoruz, eğer cam silinmesi isteniyorsa o ekstraydı. Bibloları kaldırmadan toz alınacaktı. Toz alma dediğin şey kâğıt ve sprey temizleme malzemesi ile yapılacak. Eğer ev sahibi yerin tam olarak silinmesini istiyorsa halıyı kaldırmalıydı yoksa halının kenarlarından geri kalan yeri sileceklerdi. Genelde her evde bir yatak odası, salon, mutfak ve banyo temizleriz. Farklı bir şey istenirse bildireceğim. Sana her günün adreslerini ve anahtarlarını vereceğim. Sakın anahtarların üstüne evin adresini yazma. Evinde gün gün ayır. Sakın hiçbir gün saat onu geçme. En geç üç buçukta çık. Yarım saat yemek molan var ama burada yemek molası için ödeme yapılmaz. Evden yemek paketi getir. Evlerde sadece su içebilirsin. Eğer çay veya kahve içiyorsan termosunu, kupanı mutlaka yanına al. Bir de sigara içiyorsan sakın evin içinde kullanma. Eğer bahçede içersen de kül tablasını temizlemeyi unutma. Anlaştık mı?"

"Sigara içiyordum ama bıraktım. Bu ülkede sigara içmek hem çok sıkıntılı hem de çok pahalı," diye cevap verdi.

Her şey çok acayip olsa da şu anda bu durumu kabullenmekten başka çaresi yoktu. Onca eğitim ve kariyerden sonra yabancı bir ülkede ev temizliğine gitmek ağrına gitmiyor değildi. Hiç değilse garsonluk ya da mutfak işi olsaydı ya da yaşlı bakım evinde hastalara çay kahve verme işi. Koskoca uluslararası bir fuarcılık şirketinin genel müdür yardımcılığından tuvalet temizliğine sert düşüş canını çok sıkmakla beraber ayağa kalkmak zorundaydı. Çok fazla borcu vardı, Türkiye'ye dönmek istemiyordu, para kazanması ve bu savaştan galip çıkması gerekiyordu. Eski kocası da İstanbul'da gününü gün ediyordu. Adama bir iki beddua sallamayı ihmal etmiyordu aklına geldikçe. Beddualarından eski sekreterini de eksik etmiyordu.

"Anlaştık," dedi. İşe başladıklarında Polonyalı kadın bir iki not daha söyledi.

"Ha unutmadan perşembe günleri gittiğin evdeki aile bir yıl önce oğullarını kanserden kaybettiler, daha odasını bozmadılar, sakın oğlanın odasına girme. Üst kata çıktığında koridorda soldan birinci oda."

Yasemin'in içi acıdı.

"Tamamdır. Bana bu yardımı yaptığın için çok teşekkür ederim."

"Yaptığım çok tehlikeli bir iş. Bunu ancak bir iki ay daha yapabilirim. Yani bu ülkede vergisini ödemeden bir kuruş bile cebine indiremezsin. Sen şu anda kaçak bir çalışansın, evet turist vizen var ama çalışma hakkın yok. Sen şu IFF kursa git, üç ayda bitireceksin zaten sonra da geçici çalışma iznini al, o zaman daha rahat ederiz ama sonra kalıcı iznini alırsın. Zaten senin gibi kaliteli bir insan bu işte fazla kalmaz. Seneye çok daha iyi bir işte olacağına eminim."

17 Mayıs

Mayıs ayının başında Per Kristian ona on yedi mayıs tarihini not ettirdi. Onların Kurtuluş Bayramı'ydı ve her yerleşkede ayrı ayrı kutlanıyordu ve bu özel güne çok önem veriyorlardı. İş yerleri tatil oluyor, o hafta evlerde kırmızı lacivert renklerin hâkim olduğu süs eşyaları, mumlar, tabaklar kullanılıyordu. Giderek küçülen halkalardan oluşan kule şeklinde bir kekleri vardı ve üstüne Norveç bayrağı dikilmişti. Ve en önemlisi resmî tatildi, çalışanlar da yüz de yüz mesai ücreti alıyordu. Bu kısa bilgileri PK ve Nora ona anlatmıştı. Ama asıl şoku sabah on'da ana caddeye çıktığında yaşadı.

Caddenin sağ ve sol tarafında kadınlar ellerinde Norveç bayrakları ve "Bûnad" adını verdikleri milli giysilerini giymişlerdi. Erkeklerin çoğunluğu da kadınlara uygun giyinmişti. Eski tip kıyafet taşımayan beyler de takım elbise ve kravatlıydı. Bulundukları Trøndelag Bölgesinin milli kıyafetinde mavi renk hakimdi. Uçları el işiyle işlenmiş kocaman çiçeklerin olduğu, ayak bileklerine kadar gelen lacivert etek, üstünde açık mavi ve beyaz yelek, içinde beyaz gömlek, gömleğin önünde gümüşten yapılmış iri iğneler vardı. Hemen hepsi tek elden çıkmış gibiydi. Ayakkabıları da kalın tokalı bir örnekti. Erkeklerin pantolonları dize kadar, sonrasında kalın bej rengi yün çorap ve kadınların ayakkabılarına benzer pabuçları vardı. Genel olarak halkın üstünde bu kıyafet olmakla birlikte bazılarında bunun çeşitlemesi gibi görünen başka renk ve desende millî giysi de vardı.

Dükkânlar kapalıydı, insanlar birbirlerine "Günün Kutlu Olsun," diyordu. Gözleriyle Per Kristian'ı ararken bir el kolundan tutunca dönüp baktı.

"Jasmin, günaydın, günün kutlu olsun. Hurraaa!" dedi.

Yasemin etrafındaki kalabalığa şaşkınlıkla bakarken ne diyeceğini bilemedi, o da aynı şekilde cevap verdi;

"Senin de günün kutlu olsun, hurraaa!" dedi.

"Kortej başlayacak birazdan, gel annemlerin yanına gidelim."

Bir kortejin caddeden geçebilmesi için insanların sağ ve sol kenarlarda durduğunu o sırada anladı Yasemin.

Nora ve John'un yanına gittiklerinde kadının Bûnad, adamın da takım elbise giydiğini gördü. Karşılıklı günlerini kutlayıp hurra çektiler. Nora, Yasemin'in eline bir bayrak tutuşturdu, PK onu omuzlarında adeta bir kuşu tutar gibi nazikçe kenara çekerken yolun aşa-

ğısından bando sesi gelmeye başlayınca sağ ve solda bekleyen halk hizaya girdi ve "hurraaaa" sesleri yükseldi.

Biz de 29 Ekim Cumhuriyet Bayramlarımızı kutlarken kenarda bindallı ya da benzeri halk oyunları kıyafetlerimizi giysek ne iyi olur diye içinden geçirdi Yasemin.

Önlerinden okulların bando takımları, eski arabalar ve içinde bir örnek siyah ve kırmızı tulumlar giymiş gençlerin olduğu, üstü yazılı neredeyse tedavülden kalkmış kırmızı minibüsler, yetişkin bando takımı -ki aralarında Liv İrene de vardı ve trompet çalıyordu- olan bir kortej geçti. Resmi geçit bittikten sonra kimse yerinden kıpırdamayınca Yasemin başkalarını beklerken aynı kortej bu sefer diğer taraftan bir daha geçmeye başladı. İkinci turdan sonra halk dağılmaya başladı. Nora, PK'nin eski okulunda kahve içmeyi teklif etti. Meğer 17 Mayıs günleri böyle geçermiş. Önce resmi geçit, sonra bir yerde kahve, ardından akşam yemeği. İnsanların bir araya gelip sohbet ettiği önemli bir günmüş. Bugünü anı defterine yazdı Yasemin.

Diploma...

Yasemin Norveççe sınavından tam puanla geçince çok mutlu oldu. IFF kurs sınavından da geçince her gün Trondheim'e gidip gelmeye başladı. İveta ile konuşup günlük temizlik işini öğleden sonraya aldı. Sabahları trenle kursa gidiyordu. Kursa gittiği için geçici çalışma belgesini almış olsa da kurs süresince ancak "staj" adı verilen bir işte çalışabilirdi ancak bitirdikten sonra gerçek bir işte çalışabileceği izin elinde olabilecekti.

Trondheim nispeten daha büyük şehirdi. Kursta Batı Avrupalı yetişkinler de vardı. Öğleden sonraları da kendi kasabasına dönüp temizliğe gidiyordu. Ekonomik olarak toparlanmaya başlamıştı.

İstanbul'dakilere yaptığı işi rahatlıkla söylemişti. Evet bir temizlik şirketinde çalışıyordu ve her gün farklı bir eve 3 saatliğine temizliğe gidiyordu. Evin masraflarını henüz ondan almıyorlardı ama en azından kendini geçindirebiliyordu. Zaten çok büyük bir borcu vardı ve bunun hem bankalara hem de eski çalıştığı şirkete ödenmesi gerekiyordu. Gerçi ailesinin yardımıyla rakam oldukça azalmıştı ama gene de ödeyip bitirilmesi gereken bir dağdı. Onu okutan, ayağının üstüne basmasını sağlayan babası kızının başkalarının evlerini temizlemesine kahrolmuştu. Annesi ise günlerce ağlamıştı. Ali kızmıştı. "Anne ben çalışıyorum, sana para yollarım," demişti. "Ah benim canım evladım çok geçici bir iş bu, inan ben burada çok şey başaracağım," diye cevapladı can paresini. Oysa oğlu da İstanbul'da başka bir hayat mücadelesi veriyordu. Geride bıraktıkları içinde hiç haber almasa da en rahat olanın Selim olduğunu düşündü.

Ev Ekonomisi Servisi mi?

IFF kursunun teori kısmı çok sıkıcı geçti. Genelde CV yazma ve işe başvurma sistemi öğretiliyordu. Ama iki ayın sonunda çeşitli iş yerlerini ziyaretleri başladı. Kursun bitiminde devletin ücretini karşıladığı staj yapabilme olanağı vardı. Bu süreyi en fazla iki yıla kadar çıkartabiliyorlardı. Yani kısaca sistem bir yabancı hem dili öğrensin hem de iş bulabilsin diye her türlü olanağı sağlıyordu, yeter ki her şey yasal olsun.

Kurstaki grupla her gün bir iş yerini ziyaret edip oranın yöneticileri tarafından bilgilendiriliyorlardı. Bira fabrikası, kuru et fabrikası, bir reklam ajansı, merkezi Oslo'da bulunan bir televizyon kanalı, tavuk fabrikası. Ona en ilginç gelen salam fabrikası olmuştu. Koca bir domuzu devasa bir karıştırıcının içine çeşitli baharatlarla birlikte atıp karıştırıyorlardı. Gerçi bir müddet salam yiyememişti o ayrı. Gezdikleri yerleri kendilerine yakın bulanlar CV'lerini oradaki yetkili kişiye bırakıyorlardı, nasılsa iş yeri risk almıyor, elemanın ücretini iki yıla kadar devlet ödüyordu. Yasemin kendine uygun iki iş yeri buldu; TV kanalı ve reklam ajansı. Yönetici değerlendirmeye alacaklarını söyledi nazik bir ifade ile. Onun dışında kendi yaşadığı küçük şehir Stjørdal'da da birçok firmaya CV bırakmıştı ama Polonyalı Iveta'nın temizlik şirketinden daha iyi bir iş bulamamıştı.

Per Kristian geçici çalışma belgesini alır almaz onu havaalanının yiyecek içecek yerlerinden birine girebilmesi için mesai arkadaşının eşiyle görüştüreceğine söz vermişti. Aslında kurallara ve kanunlara çok bağlı olan ve minicik bir pembe yalandan bile hiç hoşlanmayan PK, Yasemin'in kaçak çalışmasından hiç hoşnut değildi. Defalarca ona para yardımı yapabileceğini söylese de Yasemin bunu kabul etmemişti, zaten adamın evinde kira ve diğer giderleri ödemeden kalıyordu. Ama daha kazandığı parayla tek başına ev tutamazdı ve zaten yasal olarak kimse ona ev vermezdi.

IFF kurs bitmek üzereydi ve sınava girip geçici çalışma iznini alabilecekti. En son Trondheim'in Devlet Hastanesi'nde "Ev Ekonomisi" bölümüne konuk olacaklardı.

Tüm grubu amfi şeklinde oturma yerleri olan genişçe bir salona aldılar. Kelimenin içinde "ekonomi" olunca ilk aklına gelen hastanenin muhasebe servisi olmuştu.

Karşılarına beş altı tane orta yaşlı kadın geldi. Ve hastane temizliğinin nasıl yapıldığını, kuru temizlik yapmanın önemini anlattı. Ardından bir tanesi ortaokuldan sonra 3 yıl meslek lisesinde, sonra da 2 yıl yüksek eğitim aldığını ve 2 yıl da staj yaptığını anlattı.

Yasemin, kadınların konuşmalarını dinlerken 'herhalde ben yanlış anlıyorum,' diye düşündü. Çünkü kadınların karşılarındaki kurs öğrencilerine anlattıklarına bakılacak olursa onlar hastanenin "temizlik servisiydi". Kesin Norveç dil bilgim kadınların söylediklerini anlamama yetmiyor diye içinden geçirdi, çünkü insan bir hastanenin temizlik servisinde çalışmak için 5 yıl okuyup üstüne 2 yıl staj yapamazdı. Sonunda "Var mı sormak istedikleriniz?" bölümü geldiğinde elini kaldırdı ve aklından çıkaramadığı soruyu sordu;

"Ev ekonomisi dediğiniz bölüm ya da servis her neyse siz yani sonuçta temizlik elemanı mısınız?"

Grubun karşısında duran kadınlar başlarını sallayıp "Evet," dediler hep bir ağızdan.

Yasemin devam etti:

"Yani siz temizlik elemanı olmak için 5 yıl mı okudunuz?"

Tam hepsi birden kafalarını sallayıp onay verecekti ki yöneticileri ya da müdürleri olduğu tahmin edilen zayıf kadın Yasemin'e:

"Pardon siz hangi ülkeden geliyordunuz?" diye sordu.

Yasemin de büyük bir rahatlıkla, "Türkiye," diye cevapladı.

Kadın gayet soğuk bir ifade ile, "Başka bir şey söylemeyeceğim," dedi.

Bu konuşma Yasemin'in bu ülkede çok utandığı "Geyik Eti" yalanından sonra ikinci konu oldu. Hele daha ilerleyen yıllarda sistem-

den yararlanmak, hemen hemen hiç çalışmadan sosyal yardımdan faydalanmak isteyen okumamış cahil Türklerle karşılaşınca kadının ne demek istediğini daha iyi anlamıştı. Tabii ki insan bir işi yapıyorsa ve bunun için bir okul varsa onu okumalı ve eğitimini almalıydı.

Ama şimdi Yasemin'in asıl burada ne iş yapacağı önemliydi. Ülkesinde eğitimini aldığı daha sonra kariyer basamaklarını da çalışkanlığı ve azmiyle çıktığı işini burada yapabilmesi pek mümkün görünmüyordu.

Per Kristian çok büyük bir holdingde çalışıyordu, o inşaat ve yapı malzemeleri şirketlerinin Satın Alma Müdürü'ydü. Aynı şirketin spor mağazaları ve marketleri de vardı. Genel merkeze herhangi bir ofiste çalışmak üzere PK'nin yardımıyla CV bırakmıştı ama ülkedeki sisteme göre lise eğitimi ya da İşletme Fakültesi diploması pek işe yaramıyordu. Mutlaka buranın bir diploması şarttı. Öyle ilginç meslek liseleri vardı ki şaşırıp kalmıştı. Mesela "Avukat Sekreterliği", "Doktor Sekreterliği", "Çiftçilik Aletleri Mekanikerliği" gibi bölümler vardı. Türkiye'de lise mezunu, hatta ortaokul mezunu birileri iş aradı mı doktor veya avukat yanında yer bulmaya çalışırdı, ağzı laf yapsın, notları düzgün alsın, randevuları ayarlasın yeterdi. Oysa burada temizlikçilik için bile meslek lisesi ve yüksek okul gerekiyordu.

Yasemin kırk yaşını geçmişti ve Norveç'te başarıya ulaşabilmesi için mutlaka onların diploması gerektiğini anlamıştı. Kendi üniversite diploması geçer akçe değildi. Ama ne okuyacaktı, üniversiteye ya da başka bir yüksek okula nasıl girecekti?

Buraya gelmeden tüm diplomalarını İngilizceye tercüme ettirip ülkenin önemli holdinglerindeki yüksek düzey yöneticilerden hakkında referans almıştı. Ayrıca Yasemin kendini sürgüne yollamadan önce uluslararası çalışan çok büyük bir fuarcılık şirketinin genel

müdür yardımcısıydı. Hayatının son on beş yılını bu şirkette geçirmiş ve dünyanın birçok ülkesinde ya fuarlar organize etmiş ya da Türk firmalarını başka fuarlara götürmüştü. Şirketin bünyesindeki üç adet dergi de Yasemin'in sorumluluğundaydı. Zaten o işi yapmamış olsa asla Per Kristian meleği ile karşılaşamazdı ya da böyle deli gibi çalışmasa kocasını kaybetmezdi. Bu üst düzeyde biri şimdi hayatını kazanmak için başka bir ülkede evlere temizliğe gidiyor ve bu ayarda iş bulabilmek için sağa sola CV bırakıyordu. Aradığı iş çok yüksek düzey müdürlük değildi, orta ölçekli bir ofiste orta kademe yöneticilik bile olurdu ama Norveç'te ofis işi çok azdı ve buralarda çalışabilmek için onların diplomasına sahip olmak gerekiyordu.

Kursun bitmesine bir hafta kala Per Kristian gelip gene her zamanki nezaketiyle eğer bir işi yoksa mesai arkadaşının evine kahve içmeye gidebileceklerini söyledi.

Merkeze on iki km uzakta Skatval diye bir kasabaya -ki burası Yasemin'e göre bir köydü- arabayla gittiler. Gerçi tek tük evlerin yanı sıra okul, huzur evi, sağlık ocağı, küçük bir banka ve çiftçi kooperatifi ve bir de market vardı. Ayrıca tren istasyonu da mevcuttu. Ama kasabanın en büyük özelliği şahane bir fiyort manzarası vardı ve hemen her evin geniş penceresinden bu oya gibi işlenmiş kara parçasının içlerine kadar girmiş denize bakılabiliyordu.

Adamı PK'ye yaptığı kısa ziyaretlerden tanıyordu. Çok sevimli güler yüzlü biriydi. Ayrıca amatör olarak tiyatroyla ilgiliymiş ve Skatval Tiyatrosu'nun hem oyuncularından hem idarecilerindenmiş. 'Bu küçücük yerin bir de tiyatrosu mu var?' diye içinden geçirdi. Ülkeye adım attığından beri hemen her gün şaşıracağı bir şey mutlaka oluyordu. Adamın karısı da nazikti zaten Norveçliler için genelde "nazik" kelimesi kullanılabilirdi. Ama biraz mesafeliydi. Yasemin'le uzun uzun konuştu. Geçici çalışma iznini ne zaman alabileceğini ve

havaalanında çalışmak isteyip istemeyeceğini sordu. Yasemin'in aklında ofiste, satın alma ya da reklamda çalışmak vardı. Ancak kadın bunun mümkün olamayacağını, tüm ofis ve kâğıt işlerinin neredeyse merkezden yani Oslo'dan götürüldüğünü, isterse kafede, pubda, charter bölümünde ya da sosisçide çalışabileceğini söyledi. Eğer ilgileniyorsa iki gün içinde gelip kadının bir üstü adamla görüşebilirdi. Aslında başkasıyla görüşmesi gerekmezmiş ama hiç kimse ülkeye dört ay önce gelmiş birinin bu kadar mükemmel Norveççe konuşabileceğini inanmazmış.

Bunları konuşurlarken evin sahibi adam orta sehpasına bir termosta kahve, dört kupa ve içinde tatlı kaşığı olan dört çanak tabak getirdi. Tekrar mutfağa gidip bir litrelik karışık dondurma, suya batırılmış dondurmayı top şeklinde çıkartabilecek servis kaşığı getirip koydu. Ayrıca küçük kaplarda tuzlu fıstık, renkli toz şekerler, çikolata sosu bulunan bir tepsiyi de bunların yanına koydu ve Norveçlilerin hemen en çok kullandığı kelimeyi "værsågod = buyrun" söyledi.

Akşamüstü misafir geldiğinden bu en çok ikram edilen çeşitti. Yasemin artık alışmıştı. Ya da önceden birkaç adet yapıp büyük buzluklarına koydukları "Cheese Cake"ler. Ama kahve en baş içecekti. Biri ziyarete gelir gelmez filtre makinasında kahve yapıp, termosa koyup yemek masasına yakın büyüklükteki orta sehpasının üstüne kahve kupalarıyla birlikte koyuyorlardı. Mutlak surette yanında hiçbir şey olmasa bile bir bisküvi ya da kek çıkartıyorlardı ama en çok da dondurma. Kışın kar soğuğunda dondurma yendiğine ilk defa şahit olmuştu. Giderek bu adetlere kendi de alışmıştı. Evdeki derin dondurucuya her zaman dondurma ve kek koyardı. Çarşamba akşamları da kendine has zili olan dondurma arabası kapıdan geçerdi. Her hafta olmasa bile yirmi günde bir ondan dondurma ve soğuk kek alırdı. Per Kristian ziyarete geldiğinde hemen mutfağa gidip kahve makina-

sının düğmesine basar, o olana kadar yanına bir yiyecek ayarlardı. PK onu birçok arkadaşının evine akşamüstü oturmasına götürdüğünden bu adetleri gözlemleyerek uygulamaya başlamıştı.

Kurs bittiğinde ne Trondheim'de ne de Stjørdal'da masabaşı staj işi bulamamıştı. Hatta garson olarak bile müracaatları olumlu sonuçlanmamıştı. Şimdilik elindeki en iyi iş olanağı havaalanının yiyecek ve içecek mekanlarıydı. IFF Kurs aracılığı ile staj işi bulamadığından geçici çalışma izni kısa süreli verilmişti, yılbaşında bitiyordu. Alanda çalışırsa izni için yeniden müracaat edebilecekti ama alıp alamayacağı kesin değildi.

Per Kristian bir okula müracaat etmesini ve kabul görmek için dua etmesini önerdi. O da istiyordu okumak ama bunun ne olacağına karar veremiyordu. Zaten çevrede kısıtlı sayıda okul vardı ve bitirince iş bulması kolay bir okul olmalıydı.

Bir çarşamba yemeğinde Nora ona sıkıntılarını sormuştu, aslında her çarşamba yemeğinde sorardı, bir isteği olup olmadığını, Nora'nın yapabileceği ne varsa çekinmeden isteyebileceğini de eklemişti.

Bir keresinde "Bir işin yoksa ve ilgini çekerse çilek toplamaya gidelim, hem de ücret alırsın," demişti.

John, Nora arabayla, Yasemin'i evden almış, kocaman bir çilek tarlasına gitmişlerdi. Ellerindeki sepetleri tarttıktan sonra çiftçi onları tarlada bırakıp gitmişti. Nora, "Toplarken yemek istersen ye, çekinme," demişti.

Yasemin ömrü hayatında bu kadar güzel çilek yememişti, küçücük ve çok lezzetliydiler. Ancak sepete üç çilek atıp iki çileği de midesine indirmişti ve o kadar lezizdiler ki kendini durduramadan yemişti. Toplama işi de çok eğlenceli geçmişti. Dönüşte önce onu evine bırakmışlardı, tam arabadan inerken Nora Yasemin'e bir zarf vermişti. Eve

girip açtığında içindeki bin Norveç kronunu görünce çok sevinmişti. O akşam PK uğradığında, "Çilek toplamak çok eğlenceliydi, yalnız merak ediyorum çilekleri kime satacak?" diye sormuştu.

"Kimseye satmayacak, kış için reçel yapıp dondurucuya atacak," diye cevaplamıştı.

"Ama bana para verdi hem bin kron. Neden verdi?"

PK buna gülümsedi.

"O kadar çileği ikisi toplayamazdı, kimi çağırsa para verecekti, sen kazan diye seni çağırdı, sana verdi."

Yasemin gözyaşlarına hakim olamamıştı.

"Ama ben zaten onların evinde oturuyorum, her gün çilek toplasam borcumu ödeyemem," demişti.

ALTINCI BÖLÜM

2010 Ağustos

Onmilyonbeşyüzyirmiüçbinsekizyüzaltmışbeş...

Yasemin minyon bir kadındı ama karşısındaki adam cüce olmasa da ondan daha ufak tefekti ve o ufacık adamdan garip bir tezatla çok tok bir ses çıkıyordu.

Havaalanının yiyecek içecek mekânlarının en büyük şefinin karşısında oturmuş adamın elinde CV'si sorularına cevap veriyordu. Sonunda dili konuşabildiğine ikna olmuştu ama asıl sorun rakamları anlayabiliyor muydu? Kâğıda on haneli, on beş haneli rakamlar yazıp okumasını istedi, ya da aynı şekilde bol haneli rakamlar söyleyip Yasemin'in yazmasını istedi. Her cevapta ağzını yamultup "nasıl da bildi" edasında ifade takınıyordu. Görüşmenin sonuna doğru onların dilini çok iyi konuştuğunu, okuduğunu ve yazdığını, bu kadar sürede herkesin bir yabancı dili öğrenemeyeceğini sözlerine ekledi. Ve sonunda ayağa kalkıp yolcu ederken "Biz seni arayacağız," demeyi ihmal etmedi.

Havaalanının ana kapısına çıktığında bisikleti kilitlediği yerde değildi; tam ağlayacaktı ki PK'nin arabasıyla önünde durduğunu gördü, tabii ki bisiklet arkadaki aparata takılmıştı bile. Kocaman adamın bu babacan hali, şu çok zorlandığı dönemde hiç beklemediği anda yaptıkları, sorumluluk sahibi olması nedeniyle çok özel

bir hayranlık besliyor, üstüne üstlük hayret ediyordu. Geçtiğimiz yirmi yıl boyunca faturaları, kirayı ödemesi gereken, Ali'nin okul ödemeleri, veli toplantıları, aile yemeği organizasyonları, her şeyi halletmesi, kısaca orkestra şefi olması gereken hep oydu. Zaten tüm sorunların da kaynağı bu değil miydi? Selim onu suçlarken her şeyi yönetmesine tahammül edemediğini bu yüzden evlendiklerinin ilk yılından itibaren aldatarak intikam aldığını söylememiş miydi?

"Ne zaman başlıyorsun?" diye sordu Per Kristian.

Yasemin ağlamaklı, "Olmaz bu iş," deyince kocaman adam çok şaşırıp nedenini sordu.

"Biz sizi ararız, dedi."

"E tamam işte arayacaklarmış."

"Bizim ülkede biz sizi ararız denince aramayacağız anlamına gelir."

Bu cevabın üzerine PK kocaman bir gülümsemeyle cevap verdi.

"Tabii ki arayacaklar, bence seni işe alacaklar. Aramayacak olsalar geri dönüş yapacaklarını söylemezdi. Sadece diğer bölüm şefleriyle aralarında değerlendirme yapıp senin telefonunu tuşlayacak," dedi ve devam etti "eğer bir işin yoksa seni akşam yemeğe götürüp tüm çocuklarımla tanıştırmak istiyorum, Trym Endre ve Ronja Emilie adadan geldiler, şimdi annelerindeler. Eirin Madelen ve William Elias'ı da alıp gelecekler."

Yasemin küçük olan çocuklara alışmıştı ama büyük olanlar batı sahil şeridinde, iki aktarmalı feribotla gidilen bir adada oturuyorlardı, biri ana okulu öğretmeni diğeri de marangozdu. Haklarında bilgi almış, bir iki kere de telefonla görüntülü konuşmuşlardı ama yüz yüze ilk kez olacaktı.

"Çok iyi olur ama keşke Nora ve John da gelse," diyecek oldu.

"Onlar zaten geliyor. Seni dört canavarla tek başına bırakmaya annemin gönlü razı gelmedi," dedi.

Akşam yemeği çok keyifli geçti, tabii ki İranlı adamın kebapçısına gittiler çünkü orası dışarıda yemek yenecek iki mekândan biriydi ve tabii ki kasada Filipinli kız duruyordu. Yemeğin orkestra şefi Nora oldu hem torunlarına sevgi doluydu hem de herkesin üçüncü dünya ülkesi olarak gördüğü Türkiye'den gelmiş Yasemin'e karşı da çok korumacıydı. En büyük erkek çocuk Trym Endre, Yasemin'e Türkiye ile ilgili "Siz deveye mi biniyorsunuz, sen orada baş örtüsü takıyor musun, babanın dört karısı mı var?" diye birtakım sorular sorduğunda Nora ondan önce cevap vermiş, bu soruların cevaplarının ancak geçtiğimiz yüzyıl için geçerli olduğunu onların da çok modern olduğunu en önemlisi İstanbul'un Norveç'ten de ileri düzeyde tarih kokan çok güzel bir şehir olduğunu anlatmıştı.

Uzun süredir ilk kez bir araya gelen çocuklar geceyi babalarıyla babaannelerinde geçirecekti. Nora Yasemin'i de gece kalmak üzere çiftliğe davet etti. Birçok oda vardı ve yemekten sonra ev ortamında rahat rahat içki içip sohbet edebilirlerdi.

Yasemin rahatsız ederim endişesiyle itiraz edecek oldu ama William Elias elinden tutup, "Lütfen, lütfen hadi gel kal babaannede," diye ısrar edince Per Kristian'ın bu en küçük, en tatlı belki de bu ülkede PK ve Nora'dan sonra en iyi anlaştığı William Elias'ı kıramadı.

"Ama önce eve uğrayıp gecelik, diş fırçası ve kitabımı alalım," dedi. Kitap okumak çok önemliydi Yasemin için. Mart ayında gelirken yanında getirdiklerini bitirmek üzereydi. Türkiye'den birkaç kitap satan internet sitesine yurt dışına gönderip göndermediklerini sorduğunda pek sağlıklı cevap alamamıştı. Şehre kursa giderken trende, evde yalnız otururken veya geceleri mutlaka kitap okurdu.

Yemek boyunca mesafeli duran iki büyük çocuk ki onlar birer yetişkindi Nora'nın kahve ve konyak ikramından sonra bayağı neşelendiler, keza PK de. Çok neşeli bir ortam vardı, gerçi aralarında hızlı hızlı trøndersk konuştuklarında ne dediklerini Yasemin kaçırıyordu ama gene de sohbete katılım gösterebiliyordu.

Bir ara William Elias, Yasemin'e dönüp, "Sen benim üvey annem olacak mısın?" diye sorunca koca salonun orta yerine bir sessizlik bombası düştü.

Nora küçük oğlana dönüp, kaş göz işareti yaptı. Yasemin ne diyeceğini bilemedi.

William Elias gözünü Yasemin'e dikti, sonra 21 yaşındaki büyük kız Ronja Emilie, "Bir dakika ben de merak ediyorum, sen bizim üvey annemiz olacak mısın?" diye en küçük oğlanın sorusunu tekrarlayınca sessizlik bombası salonda iyice genleşti.

23 yaşındaki en büyük erkek çocuk Trym Endre de Yasemin'e bakıp, "Jasmin, sen bizim üvey annemiz olacak mısın?" diye sordu.

Yasemin ne diyeceğini bilemedi, bu sırada Per Kristian kanepeden kalktı, Yasemin'in oturduğu koltuğun önüne gelip diz çöktü ve elindeki yüzük kutusunu açıp, "Jasmin sen bu dört çocuğun üvey annesi olacak mısın?" dedi. Yasemin inanılmaz şaşırmıştı ve Nora'ya baktı. Kadın sevgi dolu gülümsüyordu.

"Umarım kabul edersin ve umarım biz küçük kasaba insanları senin gibi bu kadar dolu ve bir büyükşehir kadınını burada tutmayı başarabiliriz," dedi.

Yasemin ağlamaya başladı ve kutunun içinde duran tek taş yüzüğü alıp parmağına taktı.

"Çok güzel," dedi heyecanla elini yukarı doğru kaldırıp herkese gösterirken.

"Annem beğendi," dedi Per Kristian mahcup bir ifadeyle. William Elias da lafa karıştı, "Ben de onlarla beraberdim, eğer hayır deseydin yüzüğü geri verip parasını alacaktık," dedi. Bir iki dakika önce salona düşen sessizlik bombası yerini kahkaha bombalarına bıraktı.

"Onmilyonbeşyüzyirmiüçbinsekizyüzaltmışbeş kere evet" deyip önünde yere çökmüş kocaman adamın boynuna sarıldı.

Aslında o an'a kadar bu sözle konuşulmamış bir konuydu ama bu aileden gördüğü şefkat, ilgi, PK'nin aşırı melekliği, düşünceli tavrı, sevgi dolu yüreği aralarında doğan o görünmez bağ ve sevginin can bulmuş halini yaşıyorlardı.

Yasemin ayağa kalkıp Nora'ya sarıldı, orada adet sarıldıktan sonra sadece tek yanaktan öpmeydi ama kadın Yasemin'i iki yanağından öptü, keza John da, William Elias dışındaki çocuklar sıkı sıkı sarılmasa da tek yanağından öptüler.

Nora kutlamak için kendi arazisindeki meyvelerden yaptığı kim bilir kaç yıl önce şişelediği bir likörü getirdi. Çiftlikteki bu büyük bodrum katı adeta büyük bir marketin deposu gibiydi. Boydan boya raflarla kaplanmış alanda çeşitli reçeller, likörler, şaraplar, büyük mutfak alet edevatlar, sık kullanılmayan mutfak makinaları ile birinin içinde dondurulmuş etler (ki geyik etleri başroldeydi) diğerinin içinde, önceden yapılıp bir misafir geldiğinde sunulmak üzere çok güzel paketlenmiş tatlılar vardı. Yaşlı kadının doğup büyüdüğü çiftlikte kahkahalar göğe yükseldi.

PK'ye ne zaman aşk duyduğunu biri soracak olsa "O çok kar yağan gün sinemadan beni almaya geldiği gündü," diyecekti.

Kır Düğünü

Bu haberi İstanbul'a verdiğinde kimse şaşırmadı, hemen herkesin beklediği bir şey olduğunu duyunca asıl şaşıran Yasemin oldu.

Annesi "Kilise de mi evleneceksiniz?" diye sorduğunda bunu hiç düşünmediği aklına geldi. Aslında annesine "Bunca şey olmuş, ben burada hayata yeniden tutunabilme savaşı verirken tek sıkıntımız Hristiyan adetlerine göre evlenmem mi?" demek istedi ama söyleyemedi çünkü biliyordu ki annesi yuvası dağılmış, işinden, gönüllü de olsa ülkesinden ayrı kalmış kızı için çok üzülüyordu.

Evlenme teklifinin ardından Per Kristian nasıl bir tören istediğini sordu Yasemin'e. Ne töreni, ben huzur istiyorum, sakinlik istiyorum diye geçirdi içinden ve bunu yüksek sesle dile getirdi.

En yakın evlenme ofisi olan Steinkjer'deydi. Oturdukları kasabaya yetmiş kilometre uzaktaki bu kasabada PK'nin kız kardeşi Liv İrene ve kocasını şahit olarak yanlarına alıp imza attılar. İmza sırasında töreni videoya çekip İstanbul'dakilere yolladılar.

Liv Irene "Düğünü seneye yaza yapalım, İstanbul'dan gelenler de olur, bizim bahçede yaparız," deyince Nora buna karşı çıktı.

"Onu da yaparız ama bugün de kutlama yapmak gerek, Hesjøen gölünün orada piknik yapalım, ne dersin Jasmin, Per Kristian?" deyip yeni evli çifte baktı.

"Çok iyi olur, ben Jasmin'i bisikletiyle alıp park yerine kadar götürürüm. Sonra eve gidip arabamı park ettikten sonra bisikletimle park yerine giderim, Jasmin'le beraber göle geliriz. Dönüşü her halükârda bisikletlerimizle yaparız. Ne dersin sevgili karım?" diye sordu Yasemin'e.

Yasemin ve Per Kristian'ın bir ofiste evlendiği sabahın akşamında göl kenarında düğünü olacaktı. Daha hava tam olarak kararmıyordu. Nora hem kendi hem de kocasının akrabalarına, PK'nin arkadaşlarına haber vermiş. Kocaman bir piknik sepetine çeşitli yiyecekler hazırladığı yetmiyormuş gibi tüm davet ettiklerine de bazı yiyecek, içki ve tatlı getirmelerini tembih etmişti.

İlk geldiğinde beş yüz metre bile yürüyemeyip geri döndükleri göle giden yürüyüş yolunu daha sonra yavaş yavaş küçük denemelerle sonunda ormandaki patika yolu beş kilometre yürüyebilmiş ve o muhteşem gölü görmüştü. Sonrasında en azından haftada bir kez bu yürüyüşü yapmışlardı. Hatta bir keresinde gölün etrafında tam tur yürümüşlerdi. Çoğu kez PK termosa kahve ve yanında da çikolata koyup evden Yasemin'i alır on dakika araba sürüş mesafesinden sonra park yerine gelirlerdi. Her zamanki gibi PK yirmi kron park ücretini orada bulunan zarflara koyup tahta kutuya atardı. 'Adamlar otokontrolü ellerinde tutuyorlar, biz olsak kimse görmüyor diye park ücretini ödemeyiz,' diye içinden geçirirdi. Bir seferinde PK'ye "Kim görüyor ödeyip ödemediğini?" diye sorduğunda "Ben görüyorum ya," diye cevap vermiş sonra da "Buranın bakımını bu paralarla sağlıyorlar, tabii yetmiyor ama aralarında babamın ve eniştemin de olduğu Hesjøen Gönüllüleri gerek cebinden ödeme yaparak gerek de bedenen çalışarak göl ve çevresini hep temiz tutuyorlar."

Bu ülkeye geldiği kısa zamanda adamların kurallara uymasına, hep dakik olmalarına hayran olmuştu. En çok da birini misafir olarak davet ederlerken geliş ve gidiş saatlerini belirtmelerine bayılmıştı. Mutlaka "Seni saat on dört ile on altı arası bekliyorum, köfte ve haşlanmış patates, bira ve şarap ikram edeceğim, üstüne de çikolatalı pasta ve dondurma var." diye belirtirlerdi. Bu demekti ki o eve saat ikide gidilecek, dörtte çıkılacak, köfte ve tatlı yiyeceğini biliyor-

sun, ikişer kadeh bira ve şarap dışında bir şeyler içmek istersen yanında götürmen gerekli. Bu prensibi çok sevmişti. İstanbul'dayken ziyarete gelip bir türlü gitmek bilmeyen misafirlerden çok bıkmıştı.

Nora, gölün kenarındaki banklara beyaz örtüler serip kâğıt tabak ve plastik bardaklarla çok güzel bir düğün yemeği hazırlamıştı, çocuklar da ağaçlara IKEA'dan alınmış bahçe ışıklandırması ve tüller asmışlardı.

Ağustos ayının hâlâ kararmayan gecelerinden birinde yasal olarak Korstad ailesinin bir ferdi olarak kendi yanında tek bir arkadaşı, aile ferdi olmadan kırklı yaşlarının ortalarına doğru giderken nasıl âşık olduğunu tam olarak anlayamadan evlendiği kocasıyla yapılan bir kır düğününün başrolünü oynadı Yasemin.

YEDİNCİ BÖLÜM

2010 Aralık

Kırmızı ve Yeşil...

Dükkânlardaki değişikliği ilk ne zaman fark ettiğini tam olarak hatırlamasa da tanıdığı hemen herkesin kullandığı her cümlede "Noel" kelimesinin geçmeye başlaması dikkatini çekti Yasemin'in.

Bu ülkeye geldiğinin neredeyse ikinci ayında "Paskalya Bayramı'nı" yaşamış, o zamanlar çok büyük sıkıntıları olmasına rağmen bu gelenek çok hoşuna gitmişti. Evlerde civciv sarısı ve açık yeşil rengin hâkim olduğu tabak, çanak, bardak, perde, mum gibi eşyalar ortaya çıkmıştı. Aslında Norveçlilerin çoğu Paskalya'da dağlarda bulunan ve daha ilkel şartların olduğu kulübelerine gidip orada kafa dinliyorlardı. Hatta polisiye kitap okuyor, çikolata yiyip konyak içiyorlardı. Majör evlerinde kalanlar da birbirlerine kahve içmeye ziyarete gidiyor, hayat neredeyse bir haftalığına duruyordu. Per Kristian da o hafta izinliydi, dil okulu da kapalıydı. Bu tatilden istifade edip Yasemin'i bayağı gezdirmiş, hatta iki saat araba kullanma mesafesinden sonra İsveç'e bile gitmişlerdi. İsveç dediğinin Norveç'ten farkı yoktu, sınır olan yerde bir gümrük binası olmasına rağmen içinde çalışan bir görevli yoktu. Sadece binanın dışında "10 KM İLE GEÇİNİZ" yazıyordu. Daha ucuz olduğundan Norveçliler market, özel-

likle sigara, tütün ve alkol ihtiyaçlarını kendilerine en yakın İsveç sınır köyü olan Storlien'den giderirlerdi. Sonra Jerpen ve Åre vardı.

Şimdi de Noel hazırlıkları başlamıştı. Dükkânların vitrinlerine daha kasım ayında Noel Baba heykelleri, kırmızı süs eşyaları, çeşitli ışıklar, kırmızı ve yeşil perdeler, örtüler çıkmıştı bile.

Artık hava tam olarak kararmaya başlamıştı. Camların pervazlarına konan, üstünde mum şeklinde ampulleri olan üçgen lambalar yandığında etrafa bir masal havası yayılıyordu.

Daha ekim ayında Per Kristian Noel gecesi için hediyeler almaları gerektiğini, bunu son günlere bırakırlarsa sıkıntı çekeceklerini söylemeye başlamıştı.

Per Kristian, dibe vurmuş Yasemin'i elinden tutup yukarı doğru çekmişti. Daha ilk zamanlardaki yardımsever arkadaşlığı ve sonrasında gönül bağının bir imzayla sonuçlanması her şeyi olumlu yönde değiştirmişti.

Yasemin'in ağustos ayında göl kıyısında kır düğünü ile kutlanan evliliğinden sonra Norveç'teki yaşamı çok değişmemişti. PK evlenmeden önce zaten işten çıkar çıkmaz önce onu ziyarete gelir, akşam yemeğini birlikte yerler sonra da çiftliğe giderdi. Değişen tek şey akşamları artık evde Yasemin'le kalması oldu.

Ama yaz sonunda başlayan değişiklikler olumlu yönde oldukça güzel gelişmişti. Havaalanında görüştüğü en büyük şef "Biz sizi araırız," derken doğru söylemişti. Værnes Havaalanı'nın yiyecek içecek mekânlarında çalışmak üzere iş teklifinde bulunduklarında PK'nin boynuna sarılmıştı. Hiç değilse ev temizlemekten kurtulacaktı. Bu habere en çok ailesi sevinmişti. Üniversite mezunu, kariyer sahibi kızlarının temizlikçilikten bir gömlek üstün iş olan servis elemanı olmasına, yani kötünün iyisine razı gelmişlerdi.

İlk gün çok ilginç geçti. Onunla birlikte çalışmaya başlayacak dört kadın vardı. Hepsi de kırklı yaşlarını geçmişti. Türkiye'de olsa asla işe alınmayacak dönemlerinde, orada neredeyse yeni bir kariyere başlanıyordu. Bunun sebebi de genç yaştaki insanların çocuklarını büyütürken iş yerinde çok verimli olmamaları, sık izin almaları ya da bekârken işe başlayıp sonra çocuk doğurmaları, doğurduktan sonra da üç yıl annelik iznine çıkmaları kariyerlerinde duraklama getiriyormuş. O nedenle genelde orta yaştaki kişiler işe alınırken tercih nedeni oluyormuş.

Havaalanında çalışacağı dört bölüm vardı: Sosisçi, Pub, Kafe ve Dış Hatlar Kafesi. Tüm mekânlarda birer hafta eğitim aldı. En çok sosisçide zorlandı. Çok sosis çeşidi ve yanına konan ekstraları vardı, ayrıca dondurma tezgâhı da oradaydı. Öğrenirken ciddi sıkıntı çekmişti. Pub en sevdiği yerdi, orada da içkileri öğrendi. Kafelerde daha rahattı, çünkü orada yiyeceği aşçılar hazırlıyor, kasada duran içkiyi verip parayı alıyordu. Kafelerdeki asıl iş masaları toplama, devasa bulaşıkhanede makine parkurunda tabakları yıkama, tekrar yerlerine koymaktı.

İlk gün dolgu topuklu ayakkabı giyip gittiğinden akşamına ağlaya ağlaya eve dönmüştü. Ayakları davul gibi olmuştu. Bölüm şefi kadın üç ay sonra ona ayakkabı parası vereceklerini bildirdi. Tüm bölümler üniforma olarak siyah pantolon giyiyordu. Tek fark her mekânın ayrı renk tişörtü vardı. İş saatleri değişikti, kocaman bir listede tüm elemanların adı yazıyordu. Yardımcı çalışanları kıdem sırasına göre çağırıyorlardı. Genelde raporlu ya da hasta olan çok olduğundan hemen her gün çalışabiliyordu. Dört farklı mekânda çok çeşitli vardiyalar vardı. Gece 03.00'te işe başladığı ya da akşam 17.00'de işe gittiği oluyordu. Her vardiya da farklıydı, üç ile sekiz saat arası değişiyordu. Sekiz saatten fazla çalışılması gerekirse "fazla mesaiye"

giriyordu ve eleman kabul ederse çalışıyordu yoksa mecburi değildi ve fazla mesai dediğin şey yüzde yüz zamlı saat ücretiydi. Bu genel olarak rötarlı uçak seferi olduğunda ortaya çıkıyordu.

İlk başlarda işe bisikletle gitti. Soğuk ve kar bastırınca PK onu arabayla götürmeye başlasa da düzensiz iş saatleri nedeniyle kendinin araba kullanması şarttı. Türkiye ehliyetini kabul etmemişler, kurallar gereği yeniden ders alıp sınava girmesi gerekmişti. En önemlisi üç saat buzda araba kullanma eğitimi almış, ilk sınavdan geçemese de ikinci direksiyon sınavından sonra bir de Norveç ehliyeti olmuştu.

Kar bastırmadan PK kendi arabasını Yasemin'e verdi, artık işe o bisikletle gelip gidiyordu.

Kış başlarken hava aşırı soğumuş, kararmış ve kar başlamıştı. Evlerin camlarındaki ışıklar, yerdeki ışıldayan beyaz kar rüzgâr olmadığında çok tatlı bir görünüm sağlıyordu. Yasemin yıllarca "Kendimi bir masalın içinde hissettim hep," dedi durdu.

Kasım ayı başında dükkânlara, kafelere, alışveriş merkezlerine giderek kırmızı ve yeşil renkler hâkim olmaya başladı.

Bir gün Nora, "Eğer bir işi yoksa uğrayıp bir şeyler göstereceğini" söylemek için aradı. Bu soruyu hep duyuyor ve her seferinde "Ne işim olacak ki?" diyecek oluyordu.

Nora eve gelip bodrum katında duran bir sandıktan bir dolu Noel biblosu, kırmızı ve yeşil motifli perde, masa ve sehpa örtüsü çıkarttı. Hatta kozalaklarla bezeli bazı dış süslemeleri de çıkartmayı ihmal etmedi.

"Senin için de uygunsa bunları koyalım mı?" diye sordu.

Hep böyle nazik ve kibardı. Oysa oturdukları ev kadınındı ama gene de gelinine sormadan hiçbir eşyanın yerini değiştirmiyordu.

Nora'yla beraber üç saat uğraşıp evi Noel zamanları İskandinav dergilerinde gördüğü mekânlara benzettiler.

"Şimdi de gidip çam ağacı alıp süsleyelim," dedi Yasemin.

"Olmaz, çam ağacını 23 Aralık'ta yani küçük Noel akşamında alıp süsleriz biz," diye cevapladı Nora.

"Nereden alacağız çam ağacını?" diye sordu Yasemin.

"23 Aralık günü meydanda canlı ağaç satılır, bak bu da alacağınız ağacın ayağı, buna sapını sıkıştırıp su koyacağız, bak bir de Noel ağacı örtüsü var. Ama bunları daha çıkartmayalım," diye anlatırken aynı örtüyü ve ağacın sapının oturtulacağı üç kollu ayağı da gösterdi.

Şirketlerde geleneksel Noel yemekleri başlamıştı. Bu da adetmiş. PK kendi çalıştığı şirketin yılbaşı yemeğinden eve sabah geldiğinde Yasemin şoke oldu. Kocasıyla ilgili hissettiği ilk negatif duyguydu. Akşam saat dört gibi gitmiş ertesi sabah sekizde eve gelmiş, yukarı yatak odasına bile çıkamadan salonda yarısı yerde yarısı kanepede sızıp kalmıştı. Yasemin kocasını mümkün değil uyandıramamış, sonunda üstüne battaniye örtmüştü. Ama çok kızmıştı. Daha sonra akşam olup ayıldığında, "Neden bu kadar çok içtin?" diye sorduğunda PK, sanki dünyanın en normal şeyini yapmış gibi şaşkınlıkla karısına bakmış,

"Ne var bunda?" demişti. Ama ayılması günün akşam saatlerine kadar sürmüştü. Üç gün sonra kendi çalıştığı havaalanı çalışanları için verilen yemekte hemen herkesin deli gibi içip sarhoş olduğunu, sakin ve sessiz görünen mesai arkadaşlarının taşkınlık yapıp masaların üstüne çıktığını, haykıra haykıra güldüğünü görünce daha da şaşırmıştı.

24 Aralık akşamından evvel "Küçük Noel Akşamı" diye adlandırdıkları gün Nora'nın daha önce bahsettiği gibi meydana gidip orta

karar bir ağaç seçip arabanın tepesine bağladılar. Eve geldiklerinde PK koca ağacı kürdan taşır gibi cam kenarına, daha önceden hazırladıkları örtünün üstüne koydukları ayağa yerleştirdi. Su koymayı da ihmal etmediler.

"Bu kaidenin içine hep su koy Jasmin, ocak ayının ilk haftasına kadar kurumasın." Sonra da Noel hediye paketlerini ağacın altına dizdiler. Adet olduğu üzere her pakettin üstünde kimden kime gittiğine dair kart vardı.

Noel akşamı çok güzeldi. Liv İrene anne babasını, PK ile Yasemin'i ve tabii ki William Elias'ı bu özel gece için davet etmişti. Bu akşamın yemeği her şeyden çok mühimdi. Genelde aile ile birlikte olunurdu. Zaten Noel'in en önemli konusu "Aile" temasıydı. 24 Aralık akşamı genel olarak bir aile evinde herkes bir araya gelirdi. Bu gelenekleri hem dil okulunda hem de IFF kursta da öğretmişlerdi.

Görümcesine giderken neredeyse iki ay önce alışverişe başladığı Noel hediye paketlerini yanlarına aldıklarında arabanın tamamı dolmuştu, adada oturan diğer iki çocuğun hediyelerini posta ile yollamışlardı.

Yasemin'in ailesinin de bir araya gelme alışkanlığı vardı ve bu toplaşmalara hemen herkes katılırdı. Kız kardeşleri, anne ve babası, amcası, yengesi, onların çocukları, boşanmadan evvel Selim'in ailesi yılda en az iki veya üç kez bir araya gelirler, yer içerlerdi.

Fakat bu Noel yemeği çok düzenli ve gelenekseldi. Tabii evlerin büyük olması bunda rol oynuyor muydu bilemedi.

Herkes en şık kıyafetlerini giymişti, kadınlar gece elbisesi erkekler takım elbise. PK arabadan hediye paketlerini salonun orta yerinde duran devasa çam ağacının altına özenle koydu.

Liv Irene'nin kocası askeriyede aşçı olduğundan yemekleri hep o yapıyordu. Önce ayakta hoş geldin içkilerini içip biraz sohbet ettiler, sonra ilahî müzik dinlediler. Masaya oturmadan gene tabakların yanında isimleri yazılı iskemlenin arkasında ayakta beklediler. Evin sahibi hanım "værsågod = buyurun" deyince oturdular.

Yemek olağanüstüydü, kaburga, iri köfteler, iri sosisler, kırmızı ve beyaz lahana, kahverengi sos ki bunu hemen her yemekte kullanıyorlardı, patates, kızılcık marmelatı, erimiş tereyağı, incecik sert yufka gibi ekmek. Alkol olarak da İskandinav ülkelerine has patates içkisi olan aqvavit ve adına maltøl dedikleri Trøndelag bölgesine ait evde yapılmış siyah bira. Tatlı olarak en son da pirinç kremi ile ahududu sosu.

Sofrayı el birliği ile kaldırdıktan sonra çocuklar heyecanla paketleri artık açmak istediklerini söylediler. Hediye çığırtkanı olarak PK ağacın yanına geçti ve rastgele bir paket seçip üstündeki kartı okudu;

"Nora'dan William Elias'a," dedi ve paketi oğluna verdi. Oğlan küçücük paketi açtı, içinden kulaklık çıkınca sevinç çığlıkları atıp babaannesinin boynuna sarıldı.

Hediye alışverişi bir saatten fazla sürdü. Çünkü paketler tek tek açıldı, herkes kim kime ne almış gördü, teşekkürler ve sarılmalar arasında içki içilmeye devam edildi. Geceyi çiftlikte geçirdiler.

Bu Noel gecesi Yasemin'in bu hayatta bugüne kadar gördüğü en güzel gelenekli aile buluşmasıydı. Ama kendi ailesini ve insanlarını çok özlemişti. Per Kristian bunu bildiğinden karısına Noel'de İstanbul'a uçak bileti hediye almıştı. Ocak ayının üçüncü haftası Yasemin uzun bir aradan sonra ilk kez İstanbul'a gidecek, dördüncü haftası da PK ona katılacaktı. En azından karısına bir hafta kendi insanlarıyla baş başa kalma zamanı tanımıştı.

"Belki de ben hiç gelmemeliyim ama seni çok özlerim, sensiz iki hafta fazla gelir," demişti.

23 Aralık'ta başlayan Noel kutlamaları yılbaşı ile birleşince 4 Ocak tarihine kadar on günlük uzun bir tatile dönüşmüştü. Per Kristian'ın iş yeri de tatil vermişti ve kocası Yasemin'e sıkı sıkı tembih etmişti; "Sana alanda vardiya yazarlar, sakın kabul etme, bu tatilin tadını çıkaralım."

Noel kutlamaları ne kadar coşkuluysa yılbaşı gecesi kutlaması da o kadar sönük geçmişti. Bu sefer kendi evlerinde kutlamışlar, gece kasabanın iki barından biri olan Bamses'e gidip bira içmişlerdi.

Artık Yasemin'in gözünde hiçbir şey yoktu, burnunun direğini sızlatan Ali, kız kardeşleri, anne ve babası, İstanbul onu bekliyordu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

2011 Mayıs

Ah şu benzer kelimeler...

İstanbul seyahati göz açıp kapayıncaya kadar geçip gitmişti. Ali'nin keyfi yerindeydi. Beşiktaş'ta üç arkadaşı ile ev tutmuştu ve çok iyi çalışıyordu. Hem de ev öyle pasaklı bir bekâr evi değildi. Babası hakkında hiç konuşmadılar ne Yasemin sordu ne de Ali bi'şeyler anlattı. Ama kız arkadaşlarından biri "Sen daha Norveç uçağına bindiğinde onlar da evlenmiş şekerim," deyivermişti. Yasemin'in içi sızladı. Eski kocasının onun sırtına yüklediği onca borcu PK hem bankadan kredi çekerek hem de anne ve babasıyla yapacağı Amerika seyahati için biriktirdiği paradan ödemişti, ayrıca kız kardeşi İpek de bankaların ek kredi kartına doğan ve zamanla faizleriyle bir dağa dönen borçlarını kapatmıştı.

İstanbul dönüşü alanda pek fazla iş olmamıştı. Yasemin hasta olanların yerine ya da ek uçak seferlerinin getirdiği fazla yolcu olduğunda çalışıyordu. Bazen de ekipten biri "Benim vardiyamı alır mısın?" diye sorduğunda işe gidiyordu.

İlk acemiliği geçtikten sonra iyice alışmıştı bu ona göre bambaşka iş koluna. Onlar da Yasemin'e ısınmıştı. Bir sendika temsilcisi kadın vardı, bir keresinde çok hızlı çalışıyor diye Yasemin'e çıkışmıştı.

"Biz burada ne çok hızlı ne de çok yavaş çalışılsın isteriz. Herkes aynı oranda çalışmalı," demişti.

Havaalanında çalışan diğer firmalardakilere dondurma koyarken torpil geçiyordu.

Bazen başına komik olaylar da geliyordu. Birbirine benzer kelimelerin getirdiği dil sürçmesi sonucunda sosisçide çalışırken bir müşteriye;

"Sosisi nasıl istiyorsun, ekmek içinde mi göt içinde mi?" diye sormuştu. (Lumpe = lavaş ekmeği, rumpe = göt)

Evlendikten sonra çalışma ve oturma izni çok rahat çıkmıştı ama Norveç vatandaşı olması için dört yıl geçmesi gerekiyordu. Oturma izni çıkınca bu belgeyi İstanbul'daki nakliye firmasına yolladı. Eşyaları Hamburg'a kadar trenle, oradan da deniz yoluyla Stjørdal'a gelmek üzereydi. Ama bir sıkıntı vardı ki o da daha oturacakları evi bulamamış olmalarıydı.

Sonunda Skatval'da fiyort kıyısında iki dönüm arazi üzerinde üç katlı bir villa buldular ve verdikleri teklif kabul görünce eşyaların Trondheim'e varmasıyla taşınmaları bir oldu.

En alt katta üç misafir odası, kiler, büyük banyo, orta katta kütüphane odası, salon ve mutfak, geniş merdivenlerle bahçeye inen büyük bir teras, en üst katta bir tarafında giyinme odası diğer tarafında içinde jakuzi de olan banyosu olan kocaman bir yatak odası, bir oturma odası vardı. Per Kristian'ın dört çocuğu veya İstanbul'dan Yasemin'in ailesi geldi mi çok rahat kalabilecekleri bir evdi.

Kasabanın merkezindeki ev güzeldi ama orası Nora ve John'un yakında taşınmayı planladıkları evleriydi.

Aslında Per Kristian kasabanın merkezinde rezidans daire almak istemişti ama "Ben hiç bahçe içinde büyük evde oturmadım," diye

ısrar edince Yasemin'i kıramamıştı. Ama Yasemin de ona "Merak etme benim hevesim üç dört yıla geçer o zaman taşınırız merkezde rezidans bir daireye," demişti.

Filmlerde gördüğü çim kesmeyi çok keyifli sanmıştı ama sonra tıpkı kar küremede olduğu gibi pes etmişti. Sonunda çim kesme traktörü almışlardı ve William Elias bu işi zevkle yapıyordu.

Yasemin, alanda çalışırken çok şey öğrenmiş, yeni dönem için üniversiteye müracaat etmişti. Catering / Servis ve Kafe İşletmek üzerine yüksek okulda okuyup bir Norveç diploması taşımak istiyordu. Saçma çalışma saatleri ve uzun süreli ayakta durarak iş yapmak zorunda kaldığı için alanda emekli olana kadar çalışamayacağını anlamıştı. Norveç'te geçer akçe bir diplomaya ihtiyacı vardı.

Sabah çok erken çalışacaksa ki bu saat 03.00 gibi saçma bir saat oluyordu. O zaman yataktan kalkıp direkt arabasına gidiyor, çalıştırdıktan sonra eve gelip hazırlanıyordu. Bir keresinde tam evden çıkacakken kaloriferin üzerinde eldivenlerini görünce ağlaya ağlaya yukarı yatak odasına çıkıp kocasına sarılmıştı. Oldukça soğuk eksi yirmi derece olan bir gündü ve PK gece yarısı onunla kalkıp elleri üşümesin diye eldivenlerini kaloriferin üzerinde ısıtmıştı.

Aşırı kar yağan günlerde de eğer sabaha karşı çalışıyorsa mutlaka PK işe götürürdü.

Bahar gelirken doğa tekrar uyanmaya başlamıştı. Skatval'da merkeze göre çok daha fazla tarla ve çiftlik olduğundan onları hep seyretmişti. Tarlaların sürülmesi, ekinlerin yeşererek büyümesini izlemek çok hoşuna gidiyordu.

Hayat doğup büyüdüğü, geliştiği yere göre çok yavaş ve çok sakin akmaktaydı.

Sabah erken işe gitmek, basit yemekler, açık havada, ormanda, göl kıyısında, fiyort kenarında günlük yürüyüşler, karşılıklı olarak birkaç arkadaş ziyareti, iki ayda bir İsveç'e alışverişe gitme, ayda bir sinema, kitap okuma, bisiklete binme, TV'de film izleme, aşırı sessizlik.

Büyükşehir İstanbul'dan sonra bu hayat mükemmel görünüyordu. Tek derdi özlemdi. Bir de önlerindeki beş yılda bitecek Selim'den kalan borçlar. Adam sevgilisi ile gününü gün etmiş, borçları ödemek de Per Kristian'a ve kız kardeşine kalmıştı.

Parti, parti, parti...

"Bir işin yoksa bu cumartesi köy partisine gitmek ister misin, annemlerin orada. Gece de çiftlikte kalırız."

Bu "*bir işin yoksa*" diye başlayan aşırı nezaket içeren cümleye bayılıyordu. Evli değillerken soruyordu da şimdi niye soruyordu anlamış değildi. Bir keresinde neden böyle cümleye başladığını sorduğunda "Bilmem, belki başka bir programın vardır ve henüz benimle paylaşmamışındır diye düşünüyorum," diye cevaplamıştı PK. 'Başkasının haklarına duyulan saygı ve nezaket böyle olsa,' diye içinden geçirdi Yasemin.

"Parti" deyince Yasemin'in aklına İstanbul'da gittiği mekânlar gelmişti. İçinde barı olan, müzik çalan filan bir yer.

Fakat burası öyle değildi. Hemen her semtte çeşitli etkinlikler hatta tiyatro oyunları için olan "parti evleri" vardı. Oralarda epey büyük mutfaklar, tabaklar, çanaklar vardı. Bu mekânları kiralayan-

lar binadan çıkmadan her şeyi yıkayıp yerli yerine koyardı. Yasemin 'Bizde olsa her tarafı pislik içinde bıraktıkları yetmiyormuş gibi tabakları filan şimdiye çalmışlardı,' diye düşünmüştü.

"Köy Festivali"ne herkesin içkisini yanına alıp gittiğini öğrenince iyice şaşırdı Yasemin.

"Bir bar yok mu?" diye sorduğunda, "Var ama sadece termosta kahve satılır," diye cevap aldı.

"Kahve mi, gece vakti, neden kahve?"

"İçine alkol koyup moonshine yapmak için, sen en iyisi bunu orada kendi gözlerinle görürsün."

İçeri girdiklerinde altılı masaların etrafında kadınlı erkekli birçok insan sessiz sakin oturmuş konuşuyordu. Yavaş yavaş mekân doldu. PK'nin dediği gibi her masada kahve termosu vardı. İnsanlar çantalarından içinde su olan Coca Cola şişesi çıkartıp kahvenin içine döküp içiyordu. Canlı country müzik çalıyordu. Kimse pek Yasemin'le konuşmadı, tek tük selam verenler oldu.

Ancak içeri girmelerinden yaklaşık yarım saat kırk beş dakika sonra millet birden adeta delirdi, kahkahalar, koreografik danslar, yüksek sesle konuşmalar hatta özellikle İngilizce. Çok kısa süre içinde Per Kristian dahil olmak üzere salondakilerin yüzde doksan sekizi yere yıkılacak kadar sarhoş olmuştu.

İşte peri masalı burada bitmişti. O melek gibi insanlar gitmiş yerine taşkınlık yapan sarhoşlar sürüsü gelmişti. Yasemin orayı terk etmek istiyordu istemesine ama PK ile kontak kurabilmek imkânsızdı. Oradan çıkıp gece yarısı tek başına çiftliğe yürümeyi de göze alamıyordu. Ama PK ile de nasıl gideceklerini kara kara düşünüyordu. Kocasının ayakta duracak hali yoktu. Büyük bir sinir krizinin eşiğine geldi. Bu kadar çok sarhoşu bir arada hiç görmemişti.

Eğlence sabaha kadar sürdü, durmadan içtiler, bağırdılar, güldüler, konuştular, dans ettiler. Yasemin bir kenarda sinir içinde oturdu, çünkü yapabilecek hiçbir şeyi yoktu. Coca Cola şişelerinin içinde su zannettiği sıvı aslında doksan sekiz derecelik ev yapımı alkolmüş. Adamlar içki çok pahalı olduğundan evde alkol yapıp içecekleri zaman genelde kahve ile karıştırıp içerlermiş. Lakin bu içme, içme değildi, başka bir şeydi. Trønderler bu içkiye "karşk" gibi bir kelime kullanıyordu.

Sabah dokuz olmuş hâlâ her şey devam ediyordu. Bazıları iskemlelerde sızmışsa da çoğu hâlâ içiyordu.

Hava iyice aydınlanınca Yasemin, iki kilometre uzaktaki çiftliğe patika yoldan yürüyerek gitti. Nora belli ki çoktan kalkmış kahvaltı hazırlıyordu. John da sabah yürüyüşündeydi. Yasemin'in yalnız gelmesine sanki hiç şaşırmamıştı.

Yasemin, Nora'ya sarıldı, sarılmasıyla ağlamaya başlaması bir oldu.

"Ne yazık ki bizler böyleyiz Jasmin. İçtik mi çok içeriz, sanırım genlerimizde var. İlk defa şahit olduğun için şaşırdın ve sinirlendin. Sen üzülme, kahve yaptım, iç sonra da istersen uyu biraz. Ben gidip PK'yi alayım," dedi. Sonra da garajdan arabasını çıkarıp gitti.

Geri geldiğinde Per Kristian'ı yukarı odasına çıkartmadan salonda divana yatırdı, üstünü örttü.

İşte o gün ilk kez oradan gitmek istedi ve "Ne işim var benim burada?" sorusunu kendine sorduğu ilk gündü.

DOKUZUNCU BÖLÜM

2013 Eylül

Tiyatro mu?

Hep haberlerde okurdu; "45 yaşında üniversiteyi bitirdi" diye.

İşte Yasemin de burada, bu kuzey ülkesinde bir diploma sahibi olabilmek için üniversiteye başlamıştı. İlk yılı bitirmiş, ikinci yılın ilk aylarındaydı. Havaalanında öğrendikleri çok işine yaramıştı ve çok şanslıydı ki okul, alanda çalıştığı zamanı stajdan saymıştı. Bu nedenle okul, iş ve ev arasında mekik dokuduğu halde boş vakti de kalıyordu. Daha iki yılı vardı.

Öyle "Çekip gideceğim buralardan," demek yetmiyordu. Çekip gittikten sonra ayakta kalmak, ayakta durduktan sonra devamlılığı sağlamak, devamlılıktan sonra da kendini geliştirmek ve yer edinip birey haline gelmek gerekiyordu. Yoksa gittiğiniz ülkenin insanları kendi vergileriyle sosyal haklardan yararlanıp suistimal eden üçüncü dünya ülkesi insanı muamelesi yapardı. Gelenek ve görenek farklılıkları da ayrı bir sorundu. Ancak Nora tam bir mentör gibi davranmış ve Yasemin'e yol göstermişti.

Bir keresinde Per Kristian, Yasemin'in sosyalleşmesi, havaalanındaki mesai arkadaşları dışında kendine sosyal çevre edinmesi ge-

rektiğini söylemişti. Küçük çocukları olsa okul anneleriyle arkadaşlık edebilirdi. Ama toplam beş evlatları olduğu için yeni bir çocuk istemedikleri konusunda hemfikir olmuşlardı.

"İstersen Skatval Tiyatrosu ile konuşayım, seni de gruba alsınlar. Onlara yardımcı olursun, bilet satışı oluyor, oyun sonrası barda içki satışı oluyor, kostümlerine de yardımcı olursun. Ya da danışmanlık yaparsın, kim bilir sahneye çıkarsın belki de?" dedi PK.

Sahneye çıkmak mı? En son lisede oynamıştı. Evet İstanbul'dayken çok tiyatro seyrederdi ama bir batı Avrupa ülkesinin ücra bir kasabasında o gruba dahil olmak ona ne kazandıracaktı ki?

"Ben tiyatroda bir şey yapamam, şart mı bir sosyal grup içinde olmak?" diye sormuştu.

Daha sonraki günlerde Nora ona çok güzel anlattı.

"Bir yabancı kadın olarak bizim ailemiz dışında da sosyal yaşama entegre olman lazım. Bak Liv İrene yıllardır bando takımında trompet çalar, benim Bingo gruplarım var, çoğu insan sınıf arkadaşlarıyla ayda bir yemeğe ve içmeye gidiyor. Eğer bunları yapmazsan geçmişte ve ülkende bıraktıklarına aşırı özlem duyarsın. Senin burada bir geçmişin yok ama kendine bir gelecek inşa edebilirsin. Senin kararın olur ama benim tavsiyem kendine uygun bir sosyal aktivite seçmen. Çok çabuk öğrendin ve çok iyi konuşuyorsun ama bu tarz etkinlerle aksanın daha çok gelişir," dedi.

Yaşlı kadın böyle anlatınca çok aklına yattı. Ve bir salı günü okul sonrası Skatval Tiyatrosu ile buluşmak üzere Per Kristian ile binaya gitti. Kısacık sürede tüm ekibe hayran kaldı. Meğer Trøndelag bölgesinin en popüler tiyatrosuymuş. Takvimleri çok düzenliymiş. Her eylül ayının ilk salı günü oyunu yazmaya başlarlarmış. Oyun özgün olurmuş ve her yıl yeni bir oyun oynarlarmış. Yeni yılın ilk

salı günü de birinci prova. Şubat ayının ilk cuma günü prömiyer. Mayıs ayının son pazar günü sezon finali. Her hafta cuma, cumartesi ve pazar günleri oynarlarmış. Biletler ocak ayında çıkar ve çıktığı sabah tükenirmiş. Bir de oyun başladıktan sonra her cumartesi merkezdeki Egon'da sabah kahvaltılarını birlikte yaparlarmış.

Salvador Dali bıyıklı bir adamla konuşurken Per Kristian kibarca arkada bekledi. Şimdilik ortalıkta dolanacak onlara yardım edecekti. Arzu ederse oyun yazılırken aklına bir espri gelirse anlatabilirmiş. Adam onu tüm ekibe tanıttığında PK de onlara katıldı. Kocasına da oyun günleri bilet kontrolörlüğü işi verdiler. Herkes normalde başka iş sahibi insanlardı ama profesyonel olarak da tiyatro yapıyorlardı. Tiyatronun kârı semtin gelişimi ve binanın her yıl bakımı için kullanılıyordu.

O akşam kendini biraz daha Norveçli saydı.

Skatval Tiyatrosu, Yasemin'e çok iyi gelmişti. Her salı ve perşembe yazar toplantılarına katılıyor, birlikte kahve içiyorlar ve onları dinliyordu. Bir akşam havaalanında başına gelen bir iki komik olayı anlatınca bunu sahnede yapması üzerine ısrar ettiler. O yapamam deyince de,

"Jasmin olarak çık, *merhaba ben Jasmin, İstanbul'dan Norveç'e geldim, bölgenizde iki yıldır oturuyorum* diye başlayan bir monolog yazalım sana. Bir skeç de sen oynarsın. Mesela ilk geldiğin gün topuklu pabuçlarla tanımadığın adamın koluna girmen, kendi ayak sesinden korkman, hırsız diye PK'nin arkadaşının kafasına vazo fırlatman, dil sürçmelerin, bunlar çok komik. Hadi yaparsın, tıpkı burada bize anlattığın gibi anlatsan yeter. Hiç mi sahneye çıkmadın, birilerine bir şey anlatmadın?"

Anlattım tabii, bir dolu uluslararası fuarda gerek yabancılara gerek Türklere ne sunumlar yaptım diye içinden geçirdi. Çok değil bundan üç yıl önce yüksek topuklu pabuçları ve tayyörleriyle üst düzey bir beyaz yakayken şimdi havaalanında sosis satan, kafede tabakları

toplayıp bulaşık makinası parkurunda yıkayıp yerlerine koyan bir işçiye dönüşmüştü. Bir an 'Hangisi daha iyiydi acaba?' diye aklından geçirecekken bu fikri başından savdı. Çünkü bu teraziye saplanmak ona bir yarar sağlamayacaktı.

Norveç'e göçmek üzere ayak bastığından bu yana üç buçuk sene geçmişti. Korstad ailesinin özellikle Nora'nın katkısı çok büyüktü. John da çok tatlı bir babaydı. PK'nin kardeşleri ve çocukları ile kurduğu ilişkide bir sorun yoktu. Kendine göre kazık kadar insanken üniversitede okumak biraz zordu. Eve gelince sıkı çalışması gerekiyordu. Havaalanının zor çalışma şartlarından geçerli bir diploma ile kurtulabilecekti. Gerçi diplomasını aldığında ne yapacağını, hangi işe müracaat edeceğini bilmiyordu ama diploma diplomaydı işte.

Boş kaldıklarında iki ya da üç günlük araba seyahatlerinin yanı sıra Avrupa şehirlerine de gitmeye başlamışlardı. Londra, Stockholm, Kopenhag ve Helsinki ilk gittikleri büyük şehirler oldu. O yıl İstanbul'a bir kere gitmişlerdi ama Noel kutlamalarından sonra yeni yılı Yasemin ailesi ile geçirsin diye PK hem biletleri almış hem de iş yerinden iznini ayarlamıştı.

Yasemin en çok kız kardeşleri İpek ve İnci ile biriciği Ali'sini özledi. Ali ilk geldiğinde Norveç'i sevse de "Anne ben burada yaşayamam hem çok sıkıcı hem de ben burada benzin pompacısı olmak istemiyorum," demişti.

"Oğlum burada benzin pompacılığı işi yok. Herkes kendi benzinini kendi dolduruyor," diye cevaplamıştı Yasemin.

O iş de ayrı bir sorundu. Arabadan inip benzin doldurmak ona göre başlı başına bir işti. O nedenle tek bir benzincide kendine tek bir pompa ayarlamıştı, onu rahat kullanabiliyordu. Yıllarca oradan benzin alıp doldurdu. O pompanın önünde araba varsa bekliyordu.

ONUNCU BÖLÜM

2014 Temmuz

Festival...

Nora ve PK çok haklıymış diye içinden geçirdi. Skatval Tiyatrosu'yla geçirdiği zamanı çok sevmişti. Yılın en soğuk ve en karanlık günlerini böyle bir aktivite ile geçirmek ruhunda çiçekler açtırmıştı.

Sahneye çıkmıştı. Birlikte yazdıkları "Jasmin Norveç'te" skeciyle. Başka bir iki skeçte de ufak tefek rol vermişlerdi. Karı koca yaptıkları güzel bir sosyal faaliyet olmuştu.

Oyun bitene kadar herkesin dilinde bir festival vardı;

"Høylandet Tiyatro Festivali"

"Festivale gitmeden bir karavan almamız şart," dedi bir akşam Per Kristian.

"Neden karavan alacağız, arabamızla gidip, otelde kalmayacak mıyız?" diye sordu Yasemin.

"Otel mi? Festival de?" derken bayağı güldü PK. Sonra da devam etti "Tıpkı ormanda taksiye binelim demen gibi oldu bu."

Yasemin'in kafası karıştı. Onun bildiği festivallere arabayla ya da uçakla gidilip orada bir otelde kalınır ve katılımcıların oyunları ya da

filmleri seyredilirdi. Yıllar önce çalıştığı şirket Antalya Film Festivali'nin Kısa Film Yarışması'na sponsor olunca bir hafta orada komite tarafından misafir edilmişti. Beş yıldızlı bir otelde kalmış, her gün bir ya da iki film seyretmiş, akşamları da katılımcılarla birlikte yemek yiyip sohbet etmişti.

Ama bu Norveçlilerin Tiyatro Festivali bambaşkaydı.

Karavanlarla hep birlikte yola çıktılar. Dört saatlik kara yolculuğundan sonra tabelada Høylandet yazısını gördüler. Festival oklarını takip ettiklerinde bir görevli onları karşıladı ve başka bir arkadaşına teslim etti. Uçsuz bucaksız geniş bir alan içinde yüzlerce karavan, dört kocaman gösteri çadırı vardı. Her yerde göğüslerinde görevli olduklarını belirten işaretleriyle tişörtlerinin sırtında festivalin armasını taşıyan bir sürü genç vardı. Ortalıkta bir keşmekeş var gibi gözükse de her şey çok düzenliydi. Bu kadar ilkel şartlarda festival yapanların dünyada nasıl bu kadar ileri bir ülke olduğunu bir kere daha sorguladı. Belki de o meşhur söz burada hayat buluyordu; *Less is more* = Basit büyüktür.

Festival alanının ortasından nehir geçiyordu zaten Norveç'in neresinin ortasından nehir geçmiyordu ki?

Kendi tiyatrolarına gösterilen yere karavanları çember şeklinde park eder etmez hemen herkes stokladığı biralardan açıp yaklaşık bir dakika içinde su gibi içtiler. Ardından imece usulü hep birlik olup her karavanı tam olarak park edip önüne konulan tenteden yapılmış bölmeyi kurdular. En ortaya da kocaman uzun bir çadır kurulup ortasına eski Vikingler gibi dikdörtgen masa kurdular. Hemen yanına 60-70 santim çapında üstü tırtıklı kesilmiş kütüğü yerleştirip benzin döküp yaktılar ve kendilerine has çok büyük bir çaydanlık içinde kahve kaynatmaya başladılar.

İşte o gün ve sonraki günler Yasemin için kâbus dolu beş gün oldu. Neredeyse hiç uyumadan o ortadaki çadırda sandalyeler üs-

tünde sızarak zaman geçirdiler. Daha sonrasında o haftayı hep; "*Ben hayatımda bu kadar çok içen, bu kadar sarhoş olmuş ama hiç taşkınlık ve kavga çıkarmadan zaman geçiren bir topluluğu bir arada görmedim,*" diye anlattı.

Festivalde yarışan oyunlarda görev alanlar biraz daha az içtiler, akşamları o kocaman gösteri çadırlarında tiyatrolar seyrettiler. En son gece de ödüller dağıldı. Skatval Tiyatrosu en iyi kadın ve en iyi erkek ödülüyle evine döndü. Yasemin ise bir daha bu festivale asla katılmama kararı aldı. Per Kristian karavanın stop ettiği an itibariyle içmeye başlamış, dönüşe geçecekleri pazar gününün sabahına kadar durmamış, günlerini ortadaki çadırın sandalyelerinde geçirmişti. İlk başlarda kocasına bir iki kez içmemesi gerektiğini söylemeye çalışmış ama dinlemediğini görünce sinir içinde vazgeçmiş karavanın önündeki tentede kitabına gömülmüştü.

Hayran olduğu, melek olarak nitelendirdiği o tatlı adam gitmiş yerine ayyaş, dibine kadar içen, sarhoş olduğunda laf dinlemeyip yüz seksen derece dönüş yapan sevimsiz birine dönüşmüştü.

Skatval yolunda Yasemin hiç konuşmadı, evlerine geldiklerinde de küslüğü devam ettirdi.

Kralın imzası...

Norveç vatandaşlığını alabilmek için gerekli süre tamamlanınca yaptığı müracaat sonunda bir gün Yasemin'in adına eve "kıymetli evrak" geldi.

Kalın karton şeklinde bir diplomaya benzer kâğıtta şöyle yazıyordu:

"Yasemin Askin Korstad"

Norveç vatandaşı olmanızdan dolayı gurur duyuyoruz

Kral V. Harald

Artık istediği ülkeye vize almadan girip çıkabileceği bir pasaport olacaktı. Gerçi Türkiye'de otururken de hiç vize sorunu olmamıştı. Ne de olsa çok yüksek maaşla çalışan üst düzey bir yöneticiydi. Vize almak için gerekli belgeleri istediklerinde verdiği kâğıtlar çok sağlamdı.

Geçtiğimiz dört yıl içinde Avrupa Birliği ülkelerine giriş çıkışta Norveç oturma ve çalışma izni nedeniyle hiç sıkıntı yaşamamıştı.

Üniversite bitmek üzereydi ve henüz ne yapacağına karar verememişti. Elindeki diploma ile Trondheim'de daha iyi bir restoran veya bir otelde işe başlayabilirdi ama havaalanında çalışmayı da çok seviyordu. Çalışma saatlerinin düzensiz olması ona avantajdı, çünkü istemediği zaman teklif edilen vardiyayı reddetme hakkına sahipti. O işin en büyük sıkıntısı saatlerce ayakta çalışmaktı.

Kırklı yaşlarının ortalarını geçtiğinde elinde ikinci üniversite diploması olması "hiçbir şey için geç değildir" mantığının hayat bulmuş haliydi.

Jasmin'in Kafesi...

Stjørdal'ın merkezinin çıkışında yeni bir mini alışveriş merkezi yapılıyordu. Per Kristian'a sormadan orayı yapan firma ile görüşüp bir kafe açıp açamayacağını sordu. Adam, Yasemin'le inşaatın ortasında ayakta konuştu ne çay kahve ikram etti ne bir yere oturttu. Kendi ülkesinde olsa adamın sekreterinden zor bela randevu alabilirdi, birkaç görüşmeden sonra sonuca bağlarlardı. Oysa koskoca alışveriş merkezinin tek sahibi adam ayakta Yasemin ile görüşmüş, kirayı ve diğer şartları sıralamıştı. Tüm mutfağı onlar demirbaş olarak zaten yaptıracaklarmış, Yasemin'den istedikleri aylık kiralar ve tabii şirket bilgileriymiş.

Eve aklında deli sorularla gitti. Per Kristian'ı karşısına oturtup kiminle neresi için konuştuğunu tek tek anlattı. Adam gözlerini fal taşı gibi açıp,

"Doğru mu anladım, kendi işini mi açmak istiyorsun?" diye sordu. Sanki kızmış gibiydi oysa ifadesini çok kolay açığa çıkaran biri değildi PK. Kafasını olumlu yönde sallayarak onayladı Yasemin.

"Evet, neden olmasın?" diye cevap verdi biraz da çekinerek.

"Sen delirdin mi, Norveç'te kendi işini kurmak kolay mı sanıyorsun?"

'Norveç'te hiçbir şeyi kolay sanmıyorum,' diye aklından geçirdi. Geldi geleli o kadar çok şeyle mücadele etmişti ki, ayakta kalma savaşında önce ilk kimliğini silmişti. Yoksa geldiği konumdan evlerde tuvalet temizleyen, sekiz saat ayakta sosis satan, karda bisiklet kullanmak zorunda kalan, hiç tanımadığı bir aileye, çocuklara kendini kabul ettirme durumunda olan, dili ve iş yaşamını öğrenmek için aşırı özveride bulunan, özlemden yanıp tutuşan, gece yarıları karda kışta işe gidip gelen biri durumuna iner miydi?

"Hayır, kolay değildir, eminim ama ben yıllarca havaalanında ayakta çalışıp sosis mi satacağım, bu mu benim hayatım?" diye sordu kocasına.

"Ne var bunda, ben on altı yaşımda yaz işçisi olarak girdim şimdiki iş yerime, yıllar içinde kaldım, bak nereye kadar yükseldim. Daha da yükselmek istemem, gerek yok. Bak ne güzel seyahat ediyoruz. Eski kocanın seni dolandırdığı için aldığımız borç yeni bitti. Neden kafe açmak istiyorsun anlamıyorum? Hem nereden biliyorsun iş yapacağını?"

"Ben bunu denemek istiyorum, lütfen."

"Neyi deneyeceksin, burada iş kurmak o kadar kolay değil, bir mali müşavire ihtiyacın var her şeyden önce, şirketi kurmak başka bir maliyet, reklam filan, eleman alman lazım. Ne yapacaksın, Türk yemekleri mi, dolma mı, karnıyarık mı, biz sevmeyiz öyle sebze yemeklerini. Denemek ne demek? Ben karşıyım bu işe."

Türk yemeği yapmak hiç aklına gelmemişti, kesinlikle kuzey yemekleri yapmayı planlıyordu, sabah kahvaltısı, öğle yemeği. Akşam da saat yedide kapatacaktı.

"İstersen anneme sor, o da karşı olacaktır."

O akşam bir daha konuşmadılar. Hayali bile güzel gelmişti Yasemin'e ama Per Kristian'a da hak vermiyor değildi. Bankadan borç alabilmek için evlerini ipotek etmek zorunda kalacaklardı. Eğer batarsa evleri elden gidebilirdi. 'İnsan hayatta iki kere batmamalı,' diye düşündü ve kafe meselesini kapattı.

Ama bu isteği PK'den duyan Nora konuyu kapatmamıştı. Geleneksel çarşamba aile yemeğinde herkes masadayken konuyu Nora açtı.

"Kafe açmak istiyormuşsun Jasmin. Ne güzel," dedi.

Masaya bir sessizlik geldi. Yasemin kafasını tabağından kaldırıp, "Hayır, bir ara istedim ama vazgeçtim, çok zor o iş. Evimizi ipotek edip riske atmaya gerek yok," diye cevapladı.

Kafe konusu açılıp daha tam olarak üstüne konuşulamadan ve biraz da gerginlikle bittikten sonra Yasemin ve PK arasında soğuk rüzgârlar esmeye devam etmişti. Aslında konuyu uzatan daha çok Yasemin olmuştu.

"Siz kendi evinizi riske atmıyorsunuz. Biz John ile bir konuda karar aldık ve Per Kristian'ın kardeşlerinin de onayıyla bizim şehirdeki evin üçte birini ipotek ettirdik çünkü o evin üçte biri Per Kristian'ın sayılır, Jasmin'in kafeyi açması için gerekli parayı aldık."

Yasemin'in gözyaşları önce hafif aktı sonra da hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Korstad Kafe'nin açılışının öncesinde ve sonrasında insan üstü çalıştı. Havaalanında birlikte çalıştığı hem insan olarak çok sevdiği hem de çalışkanlığına bayıldığı Tøri'yi işe aldı. Şimdilik ikisi haddinden fazla çalıştı. İlk günler pek iş olmadı. Tek tük müşteri geliyordu. Kasaya giren günlük para ne kirayı ödemeye ne de maaşları ödemeye yetecek kadar çoktu.

Yasemin her gece tavandaki hayali hesap makinasıyla bütçe yapıyor ve her sabah uykusuz kalkıyordu. Kararmaya başlamıştı. Anne babası hemen her gün kafe hakkında sorular soruyor o da her soruyu yalanla cevaplıyordu.

Nora ve John'un aldığı kredinin ilk iki taksitini daha önceden biriktirdiği paradan ödemişti. Ama üçüncü taksit ortada yoktu.

Bir sabah erken saatte kafenin önüne kocaman üç dört kamyon geldi, içinden inen şoförler kafede kahvaltı ettiler ve Yasemin'in

sunduğu Türk misafirperverliğini çok beğendiler. Ertesi sabah daha çok kamyon geldi, sonraki hafta akşam yemeğine de kaldılar. Yoldan transit geçen kamyon şoförlerinin Korstad Kafe'yi keşfetmesi ve memnun kalması Yasemin'in uykularını geri getirdi.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

2018 Mart

Şehre geri dönüş...

Korstad Kafe daha ilk yılında kendi için alınan kredinin tamamını ödeyecek parayı kazanmıştı. En başta iki kişi başladıkları yolculuklarında bugün on iki eleman çalışıyordu.

Yasemin neredeyse ayda bir İstanbul'a gidip geliyordu, bazen iki günlüğüne bile gittiği olduğundan sanki Norveç'e çekip gitmemiş gibiydi.

Per Kristian'la oldukça sık seyahatler de yapıyorlardı.

Bunca geliş gidişler içinde taşrada büyük evde oturmak yorucu olmuştu.

Bir gün kocası, "Haydi gel bu evi satıp şehirde rezidans bir daireye taşınalım, çok rahat ederiz hem sen kafeye yakın olursun hem artık ben de isteğime kavuşurum," dediğinde bu fikir Yasemin'e çok iyi göründü.

Norveçlilerin rezidans dediği altlarında büyük mağazalar olan dört katlı kısa binalardı. Çok büyük bir villadan sonra rahat ettikleri bir daireye taşındılar. En altında her dairenin iki arabalık otoparkı ayrıca kapalı bisiklet parkı gene her dairenin neredeyse kendi metrekaresi büyüklüğünde deposu mevcuttu. En önemlisi kapıcısı vardı.

Bu daireye taşınacaklarını kız kardeşi İnci'ye anlatırken;

"Kapıcısı bile var," dediğinde kız çok şaşırmış,

"Ablacığım sen hep kapıcılı evlerde oturdun ne var bunda?" diye cevaplamıştı.

Servis sektörünün neredeyse lükse sayıldığı Norveç'te insanın oturduğu evin kapıcısı olması gerçekten çok önemli bir değerdi. Çöpünü kendin atar evin önünü kendin süpürürdün. Benzin pompacısı yoktu, evlere gündelik temizliğe giden kadınlar yoktu, tesisat tamir bakım işlerini hemen herkes kendi yapardı, çimleri keserler bahçelerine kendileri bakardı herkes kendinin bahçıvanıydı, karları kendileri kürerdi.

Tabii şehirdeki bu küçük evde -ki gene iki yüz metrekare vardı- mekân onlara dar geldiği halde birçok gereksiz şeyden de kurtulmuşlardı. Artık evde kilere ihtiyaç yoktu çünkü tüm marketler bir dakika mesafedeydi, çok fazla misafir odası da gereksizdi. Buranın temizliği, bakımı çok kolaydı. Kendi büyük evlerinden arta kalan miktarla biraz borçlanarak Kanarya Adaları'nda emeklilikleri için mini bir daire daha aldılar.

Sekiz yıl içinde insan üstü verdiği mücadeleden sonra ancak düzlüğe çıkmıştı, dili öğrenmek, Norveç iş yaşamına entegre olma, eğitim, yeniden ehliyet almak, buranın gelenek ve göreneklerine alışmak, iş yeri açmak ve oturtmak, Türk insanının yobaz değil de çalışan ve kültürlü biri olduğunu kanıtlamak. Ve hepsinin üstünde ağır bir özlem. Herkesin çekip gitmek istediği ülkelere gitmek belki kolaydı ama tutunmak, oraya uyum sağlamak ve kendini kabul ettirtmekti asıl maharet olan.

Kaşınıyorum...

Türkiye'de kuzen düğününden sonra gittikleri Bodrum seyahatinde Per Kristian çok fena kaşınmaya başladı. Yasemin'in aklına ilk denizden mikrop kapmış olabileceği geldi.

Döner dönmez aile hekimine göründü PK. Ama doktor onları hemen hastaneye yönlendirdi. Yasemin buna çok şaşırdı. Çünkü hastanede her şey aylarca sıra bekleyerek oluyordu.

İki yıl önce kocasının beli ağrıdığında tam on ay MR sırası sonra da bir buçuk yıl ameliyat kuyruğunda beklemişlerdi. Yasemin, "Gidip İstanbul'da olalım burada beklemeyelim," dediğinde Per Kristian da "Başka ülkede ameliyat olursam iş yerimden rapor alamam," diye cevaplamıştı.

Oysa ameliyattan sonra tekrar işe başlaması neredeyse bir yılı bulmuştu.

Şimdi basit bir kaşıntıda nasıl olmuştu da işler bu kadar hızlı ilerlemişti? Bu Yasemin'e kötü şeyler olduğu izlenimi verdi.

Hastanede hem MR hem de ultrason çekildi ve yatışı verildi.

İşte o gün hayatının altı üstüne geldi.

ON İKİNCİ BÖLÜM

2018 Ağustos

Refakatçi Yasemin'in Anı Defteri...

08 Ağustos 2018

Yani bir başka deyişle milletin kıyamet koparıp "uğurlu gün" ilan ettiği;

08.08.18

Bakalım bugün benim için ne kadar "şanslı" olacak?

***

Cep telefonumu her zamanki gibi orada burada unuttuğumdan hemşire ve PK odaya girerken ben geri döndüm.

307 numaralı odaya girdiğimde saçları karman çorman dağınık beyaz gömlekli biri benim kocama bir şeyler diyordu.

Adının sonradan Knut Skreden olduğunu öğrendiğim doktor, Levanger Hastanesi'nde gastroenteroloji bölümünde cerrahtı ve benim kocama anlattığı ya da söylemeye çalıştığı şeyler ciddi yüz ifadesinden anlaşıldığı üzere pek de neşeli değildi.

Skreden'in yanında bizi içeri alan hemşire ise yüzüne oldukça acıklı bir ifade yerleştirmiş kafasını ufak ufak sallamakla meşguldü.

Tüm konuşmaların arasında duyduğum ve kafama tokmakla vurulan kelime "bukspytkjertelkreft" idi. Sekiz buçuk yıl önce geldiğim bu ülkenin dilini çok iyi konuştuğum halde tıbbi terimleri öğrenmeye gerek duymamıştım.

Ama ters bir şey olduğu çok açıktı, ilk anladığım kelime "kreft" yani "kanser"di. Benim Per Kristian'ım kanser olmuştu ama nerede anlayamadım fakat hem doktorun hem de hemşirenin suratları ölümcüldü. Neydi bu "bukspytkjertel", vücudun neresinde bulunurdu, insan onsuz yaşayabilir miydi, tedavisi mümkün müydü? Sorular kafamda hızla yayılırken kanserli hastaların korkulu belası "sıçrama" olup olmadığını soruverdim ilk olarak.

"Yok henüz sıçramamış," dedi doktor.

PK ile yan yana oturuyoruz, ben koltuğun ucundayım, kocaman adam daha geride, yüzüne bakamıyorum. O kelimeyi anladı, algılayamayan benim.

İç organlarımızın Norveççelerini hatırlamaya çalışıyorum

Mage = mide

Lever = karaciğer

Lunga = akciğer

Galleblaere = safra kesesi

Nyre = böbrek

Eee peki neydi bu "bukspytkjertel"? Geriye tek bir organ kalmıştı.

Hızla soruverdim "Pankreas kanseri mi?" diye.

"Evet," dediler.

İşte o sırada kalp atışlarım 360'a filan çıktı. Neler oluyordu, benim kocaman adam Per Kristian'm pankreas kanseri mi olmuştu. Olabilir miydi?

Biz daha dört gün önce Türkiye tatilinden dönmüştük. Sevgili kuzenim Zeren'in boğazda bir teknede geçen ve çok eğlendiğimiz düğününe katılmış, Ayvalık'a annemleri, Selimpaşa'ya kardeşim İpek'i ziyarete gitmiş çok keyif almıştık. Tatil sırasında vücudu azıcık kaşınan kocamın denizden mikrop kaptığını sanıp dönüşte doktora yollamıştım.

"Abartma, alerji için doktora mı gidilir?" demişti PK ama gene de aile doktoruna gitmiş, kan tahlili yaptırmıştı. Kanda hoşlanmadığı şeylerle karşılaşan doktor da PK'yi ultrason çektirmek üzere hastaneye yollamıştı. Aslında tüm sistemin hızla ilerlemesi pek de hoş olmayan bir sonuçla karşılaşacağımızın sinyalini vermişti.

"Norveç'te herkesin bir doktoru var. Hastalanınca önce bu doktora gidiyorsunuz. Rahatsızlık ihtisas gerektiren durumdaysa o doktor hastayı bağlı bulunduğu hastaneye sevk ediyor. Eğer acil değilse mektupla oluyor bu sevk ve genelde ciddi bir bekleme süresi var. Eğer acil yani hayati durum taşıyorsa ise telefonla sevk ediliyor hasta."

İşte PK de hızla hastaneye gönderilmişti demek ki acil ve hayati bir durum vardı ve sonuç da bunu gösteriyordu.

Pankreas kanseri ha?

O küçücük odada otururken aklımdan, düşüncelerimden binlerce şey geçerken karşımda duran doktorun üstüne atlayıp boğasım geldi sanki tümörü oraya o yerleştirmiş gibi.

Dr. Knut Skreden, hiç ümit vermeden, düz, doğru, yorumsuz konuşmasına devam etti ve tüm Norveçliler gibi aralarına hiçbir duygu katmadı.

- Ameliyat ihtimali var ama dünyanın ikinci büyük ameliyatı. Bunun kararı uzun tetkikler sonucu çıkar,

- Son derece ciddi bir durum,

- Kemoterapi yapabilirler, ya da ışın tedavisi,

- Agresif ve habis tür.

Allak bullak olmuştuk. Bir dolu soru sorduk, daha doğrusu ben sordum. Esas sorulması gereken soruyu ikimiz de sormaktan çekindik. Bundan sonraki adım Trondheim'deki St.Olav Hastanesi'ne sevkedilmesiydi. Daha geniş tetkikler orada yapılacak ve ameliyat edilip edilmeyeceğine karar verilecekti.

PK'nin ellerini tutup "Yeneceğiz bunu merak etme, iyileşeceksin," dedim ama dediğime kendim de pek inanmadım.

Pankreas kanserine yakalanıp da kurtulan hiçbir tanıdığım örnek yoktu. Bildiğim tüm örneklerin yaşama süreleri ise oldukça kısaydı...

Küçük kızı, küçük oğlu bizi hastaneden almaya geldi. Yolu yarılayana kadar hiçbirimiz konuşmadık, sonunda kızı sonucu sorup da biz cevapladığımızda kimse gözyaşlarını tutamadı.

Kocaman adamın annesi Nora 78, babası John ise 86 yaşında. Ufak tefek rahatsızlıkları saymazsak ikisi de sağlıklı insanlar. Haberi onlara kendi "yüz yüze" vermek istediğinden doğru oraya gittik.

Cep telefonu mesajıyla sonucu öğrenen kız kardeşi Liv İrene ağlaya ağlaya bahçeden içeri girip Per Kristian'ın boynuna sarıldı.

Anlamsız bir sebep nedeniyle 2 yıldır konuşmadığım görümcemle bu vesile ile el sıkışıp öpüştük.

Ben ağlamak hatta avazım çıktığı kadar bağırmak istemekte ancak kendimi tutmaktayım. Birinin sağlam kalması lazım. Bu-

nun aynısını 9 yıl önce aldatılıp dolandırıldığımda da yapmıştım. Kendime "sağlam kalan" rolünü seçmiş, ağlayandan çok teselli edeni oynamıştım. Demek ki acılı ve sıkıntılı zamanlarda kendimi böyle korumaya alıyorum.

Benden heyecanla haber bekleyen Türkiye'dekileri aramaya başladım.

Annem ve babam durumu hemen anladı. Bana sabır ve kuvvet dilediler. Annemle uzun konuşamadık ama telefonu kapattıktan sonra onun hıçkıra hıçkıra ağladığından emindim.

Bir doktor arkadaşım var onu aradım, yıkıldı. Kendisi hem doğrucu Davut'tur hem de engin bilgilidir. Gelen yorum beni yıktı.

"Ne yani PK yakın zaman içinde ölecek mi?" diye sorduğumda, cevabı kendini de acıttığından eminim ama gene de doğruyu söyledi.

"Malesef Yasemin'ciğim..."

"Ama nasıl olur, Serhan ve Kazım abi bu hastalıkla yıllardır yaşıyor."

"Kazım abiyi bilmem ama Serhan'ınki 'pankreatit'. Öldürmez ama süründürür."

Bugünün tarihini asla unutmayacağım 08.08.18'in devamını telefon konuşması yaparak ve mesajlaşarak geçirdim.

Karmakarışık duygular içindeyim:

Daha geçenlerde 'bu tarz hastalıklar kime gelir, bize kesin gelmez,' diye düşünmüştüm. Neden bize gelmesin ki, bak benim başıma da geldi.

Bu yıl Norveç'te yaşamaktan çok sıkılmıştım. Artık ülkeme dönmek istiyordum. Aslında PK'den de, kalabalık ailesi ve çocukların-

dan da sıkılmıştım. Hatta mayıs ayında ciddi ciddi boşanmayı bile düşünmüş, sonra vazgeçmiştim. Her tartışmamızda "Bırak beni, yalnız yaşamak istiyorum," demiştim. İşte şimdi Allah beni cezalandırıyordu. Madem yalnız yaşamak istiyordum "al bana yalnız yaşam".

Umutlarımı baştan yitirmeli miyim, yoksa ciddi ciddi savaşıp kazanacağımıza emin mi olmalıyım? İnternette okuduklarım umut vermekten çok uzak. Bu hastalığın tek tedavisi varmış, o da "Whipples Operasyonu". Yaklaşık 8 saat süren bir ameliyat sonucu pankreası, 12 parmak bağırsağını, midenin bir kısmını ve safra kesesini alıyorlarmış. Organ naklinden sonra dünyanın 2. büyük ameliyatıymış. Onun da yaşama oranı 5 yıl içinde %1'miş. Eğer ameliyat olunamazsa 2 kür kemoterapi yapılabilirmiş. Şu andaki ilk adım ve ilk dualar kocaman adama ameliyat yapılabilmesi için.

***

Hafta sonunu çok sıkıntılı geçirdik.

Geceleri defalarca uyandım, inanamıyordum, benim kocam pankreas kanserine yakalanmıştı.

Son derece sağlıklı genlere sahip ailesinde en genç ölen kişi 85 yaşındaydı. Geri kalanlar 90 yaşı çok rahat devirmişti.

Ne telefonlar ne mesajlar ne de kaşıntıları durdu.

Hart hart kaşınıyordu. Daha sonraları bu ses beni illet etmeye başlayacaktı.

Yeni haftanın yeni günleri St.Olav'dan haber beklemekle geçti. Sonuçta ben aradım, çeşitli hemşire ve bölüm sorumluları ile "allahın cezası bir yabancı" olarak konuşup eşime yardımcı olmalarını

istedim. Kimse beni terslemedi, konuştuğum herkesin sesi son derece iyimser ve yardımsever geliyordu.

Amacıma ulaşamayınca aile doktoruna gittim.

Morali giderek bozulmaya başladı.

Kaşıntıdan uyuyamıyor, uyuyamadığı için asabileşiyordu.

14 Eylül 2018

Saçları karman çorman dağınık, ciddi suratlı Dr. Knut Skreden Per Kristian'ı hastaneye çağırdı aniden. Hem konuşmak hem de safra yoluna stend takmak istediğini söyledi.

Bu ciddi suratlı adam bizimle konuşmak istediğinde illaki bir sevimsizlik vardır düşüncesiyle kalp çarpıntıları içinde geçti yol.

Hastaneye, gastro katına çıktığımızda tüm hemşireler bize olağandan fazla iyi davranıp kocamı odasına, Dr. Skreden ise bizi yeniden her nedense o çok sevdiği, insanlara acı haberler verdiği o odaya götürdü, bu kez yanında başka hemşire vardı gene başını acı acı sallayan.

Hemen doktora, "Bu kez bize iyi haberler verin, güldür bakalım yüzümüzü," dedim ama pek işe yaramadı.

Gene en ciddi halini takınıp, "Maalesef St. Olav ameliyat etmeyi göze alamıyor. Tümör oldukça büyükmüş. Önce kemo yapacaklar, eğer küçülme olursa ameliyatı yapacaklar. Ama önce tümörün baskı yaptığı safra kesesi yoluna stend takılacak," dedi.

Geçen haftaki ilk yumruktan sonra ikinci yumruk da gelmişti.

Demek ki ilk etapta ameliyat yoktu.

Ama başka sorunlarımız vardı. Aynı Nasreddin Hoca'nın çalıları yol kenarına dikip, koyunların takılmasını beklemek, takılan koyunların tüylerinden iplik yapıp kazak örülecek, örülen kazaklar satılacak hikayesinde olduğu gibi her sorun etap etap çözülecekti.

Safra kanalına stend takılacak, stend sistemi rahatlatacak böylece sarılık geçip karaciğer rahatlayacak, karaciğer normal çalışmaya başlayınca kemoterapi yapılabilecek, kemoterapi yapılınca PK de iyileşmeye başlayacak...

Bu geceyi hastanede beraber geçirdik.

Hemşire bana da bir yatak getirdi, yatakları yanyana koyduk.

O'na sarılmak istiyorum ama o kadar çok kaşınıyor ki kimsenin dokunmasını istemiyor.

Geceyi rahat geçirsin diye neredeyse narkotik tabletleri verdiler ama gene de gecenin 04.00'ünde uyandı.

15 Eylül 2008

Stendin takılacağı operasyon odasına kadar onu takip ettim.

Kat hemşiresi onu almaya gideceğini söylediğinde ben de peşinden gittim. Böylece kocaman adamı kendi ellerimle teslim edip, kendi ellerimle aldım.

Bugün cuma.

Norveçliler hastalıkların da tatile girdiğini sanıyor herhalde ki hemen hemen tüm hastaları evlerine yolladılar. Hemşireler ve per-

sonel de bu ırka has cuma ve hafta sonu kutlamaları yapmaya başladı. Vaffel, meyve, tost gibi şeyler hazırlayıp keyfe başladılar.

Per Kristian'ı da taburcu ettiler.

Hastaneden çıkarken aldığımız talimatlar fena değildi.

"Hafta ortası kendi doktoruna gidip kan tahlili yaptırıp bilirübin yani sarılığı ölçen değeri bulunacak."

"Normal yaşama geçebilir, ama şekere dikkat."

"Her şeyi yiyebilir, özel bir diyet yok ama sebze yese daha iyi."

***

Bütün bunlar olurken ben kafemi işletmeye devam ediyorum.

İlk başlarda kötü giden işler nedeniyle bayağı sıkıntı çekmiştim ama artık düz yola çıkmak üzereyim.

Bu konuyu konuştuğum herkesin gözü doluyor, tabii benim de.

Eve gelen çiçekler ve ziyaretçilerin haddi hesabı yok.

Aslında PK sıkılıyor bunlardan, alışık değil.

Kafeyi, Norveç'teki en iyi arkadaşım ve yola birlikte çıktığım Tøri sırtlıyor. Tüm güleryüzü ile işleri yapıyor ve gıkı çıkmıyor...

PK'nin bilirübini hafta içinde düşmedi, gözakları da sarılığın geçmediğini zaten gösteriyordu.

Kayınvalidem ve kayınpederim dışında kimse günlük yaşantımıza yardımcı olmaya gelmiyor. Nora her gün gelip beni ormana yürüyüşe yolluyor. İlk geldiğimde 200 metre bile yürüyemediğim gölün kenarında altı kilometre yol gidip geliyorum.

Çocuklar daha çok, "Babamız ölecek, biz O'nu biraz daha fazla görelim" düşüncesindeler.

Eve her ziyarete gelişte sanki bizim ev cenaze eviymiş gibi bir yüz ifadesini takınıyorlar. Bu da beni çok kızdırıyor. Ama kocamı üzmemek için sesimi çıkartmıyorum.

William Elias bana kimsenin sormaya cesaret edemediği o soruyu sordu;

"Babam ölünce Türkiye'ye dönecek misin?"

Bu soruyu ben bile kendime sormaya cesaret edemiyorum.

Ağustos ayına kadar Türkiye'ye defalarca dönmek istemiştim.

Artık bu ülkeyi ve bu ülkenin insanlarının düzlüğünden sıkılmıştım.

Bana çok egoist geliyorlardı.

Üstüne üstlük kızkardeşlerimi, oğlumu çok özlüyordum. Hele her şeyimi paylaştığım arkadaşlarım, dostlarım burnumda tütüyordu. Ayda bir gitmeler yetmemeye başlamıştı.

51 yaşını geçmiştim ve artık sadece kendim için yaşamak istiyordum.

Ve bugün kocamı kaybetmek tehlikesi ile karşı karşıyayım.

Eğer bir gün döneceksem bunun hikâyesinin "ölüm" olmasını hiç düşünmemiş, hiç de istememiştim.

Korkuyorum, hem de çok...

Hafta içinde 2 kez acile gittik.

Sabah evde fenalık geçirdi.

Hele bir tanesinde banyoda buldum, rengini anlatacak kelime bulamıyorum, beyazdı ama siyahtı da.

O kadar çok kaşınıyorki bir keresinde çaresizlikten ağlamak istedim ama O'nu üzmemek için ağlayamadım. Ağlayarak dışarı atmam gereken enerji, gözyaşlarımla birlikte içime aktı.

BUNLAR BENİM SESSİZ ÇIĞLIKLARIMDI.

1 Ekim 2018

Bu sabah Norveç'in başkenti Oslo'ya uçtuk.

Rikshospital, gönderdiği mektupta biyopsiyi yapabileceğini bildiriyordu.

PK son derece yorgun bir seyahat geçirdi.

Hem morali çok bozuk hem de sanırım stent çalışmıyor ve sarılığı devam ediyor. Sarılık da O'nu aşırı yorgun yapıyor.

Bizi tiyatro oyuncusu Dr. Hilde karşıladı.

Güler yüzlü, insanın içini ferahlatan bir doktor.

Bu ülkede olmanın tek iyiliği ekonomik sıkıntının olmaması.

Per Kristian'ın maaşı, doktor ve hastane giderleri, tüm yol giderlerimiz, benim maaşım devlet tarafından ödeniyor. Yani tedavi masraflarını karşılamak için tanıdık bir şarkıcıya gidip "Yaaa yap bir konser de, geliriyle benim kocaya bakalım," sorunu yaşamıyoruz...

Hatta özel bir doktora gidilmediği için "Acaba bu benden para kazanmaya mı çalışıyor?" sorusu da yok.

Tüm günü PK ile hastanede tetkik odalarında geçirdikten sonra "pasient hotel" yani "hasta otel"ine elimde çekçek valizimle gittim.

Yolda böğürmeye başladım. Yanımda kendi insanlarımı istiyorum. Kızkardeşlerimi, oğlumu burada bu şehirde Oslo'da istiyorum. Topuklarım taşlarda ses çıkartıyor, elimde çekçek bavul. Gecenin yarısı... Ben yapayalnızım ve bağırarak ağlıyorum...

5 Ekim 2018

Gene bir doktorun karşısındayız. Biyopsi yapıldı, yeni stend takıldı...

Bu kez doktor güler yüzlü, Levanger'deki Dr. Skreden gibi asık suratlı değil. Ama vereceği haberler iyi değil belli.

Tümör boktan.

Anlaşıldı.

Ameliyat edilemez bir dokuya sahip, ve de büyük.

Sahte umut vermek istemiyor.

PK soruyor, "Ne kadar?"

Duymak dahi istemiyorum cevabı.

Doktor, "6 ay ile 1.5 yıl arası ama buna doğa ana karar verir," diyor. Doktor ya, "Allah" yerine "doğa ana" kelimesini kullanıyor.

İnanamıyorum.

Benim kocaman adamım en az 6 ay, en çok 1.5 yıl sonra beni hepten terk mi edecek?

Sırf ona iyilik olsun diye hastaneden çıkartıyorlar. Benim yanıma "hasta otel"ine geliyor.

Oslo Rikshospital çok hoş bir yerde konuşlanmış. Hastanenin etrafında yürüyüş parkuru var. Soruyorum kocaman adama yürüyelim mi, diye. Baştan istemiyor, ama sonra nerdeyse 1 saat yürüyoruz.

İkimize de iyi geliyor...

Hafta sonu büyük erkek kardeşini ve karısını ziyaret ettik. Kadının kızkardeşi 10 yıl önce kanserden ölmüş, hem gencecik hem de ardında küçücük bir bebek bırakarak. Alışık kanserli hastaya.

Bu gezi de bize iyi geldi.

Hastane ve hastalık dışında her şey iyi geliyor...

Hastanede yanındaki yatakta yatan hasta onun asla olamayacağı ameliyattan olmuş. Bir türlü iyileşemiyor. Aslında büyük bir egoistlikle adam iyileşmesin istiyorum. PK bana adamın ameliyat olarak şanslı olduğunu söyledi. Oysa ben o adam ölsün istiyorum. Ölsün ki PK ameliyatın tek çare olmadığını algılasın. Ama adam bana inat iyileşiyor.

7 Ekim 2018

Oslo'da sevimsiz bir pazar sabahı.

Hasta otelindeki tüm hastalar yalnız.

Sanki o insanların eşleri, çocukları, anne-babaları, aileleri yok.

Reafakçisi olan tek hasta PK, o da ben. Bir yabancı.

Oysa ben şimdi burada olmak istemiyorum.

Kendimi Bebek Kahve'de hayal ediyorum.

Gazetelerimi okuyorum, hava güzel, ılık, limonata tadında.

Haftalık dedikoduları okuyorum, gelene geçene bakıyorum.

Kahretsin ki ben şu anda Oslo'dayım.

Kahretsin ki benim kocaman adamım PK pankreas kanseri.

Ve yine kahretsin ki ben kapana kısıldım...

8 Ekim 2018

Bu sabah gayet iyi kalktı...

"Kendimi iyi hissediyorum," dedi...

Şu bilirubin midir neyse onun sayısı düşük çıksa da doktorlar bizi eve yollasa diyorum.

Başkent Oslo'da üç günden fazla kalacağımızı düşünmediğimden kombine yapabileceğim kısıtlı sayıda kıyafetle bir haftadan fazlayı geçirdim.

İçimde inanılmaz bir şekilde yeni ve şık kıyafetler alma isteği var ve bu istek nedeniyle suçluluk duymaktan geri kalmıyorum.

Dr. Hilde gene en güler yüzüyle bilirubinin aşağıya düştüğünü ve artık eve gidebileceğimizi bildirince gözümün önünde kendi evimizin banyosu, yatar koltuğum, laptopum, dev ekran televizyonumuz geldi...

Aslında PK hayata asılmıyor, yanından geçiyor hep diye düşünüyorum.

Belli istekleri yok, 'Evvet ben bunu istiyorummmm,' demiyor mesela. Ne istediğini sorduğumda aldığım cevaplar hep "Ahhhşşşş" gibi anlamsız oluyor.

Bugün hastalık birinci ayını doldurmuş, oysa bana asırlar gibi geldi. Ara sıra havlu atmak istiyor, bu işten sıyrılmaya bakıyorum. Ama bunun imkânsızlığı beni sinir ediyor.

10 Ekim 2018

İnanılmaz ikilemler yaşıyorum...

Aslında hissettiklerimi yüksek sesle söylemekten ya da yazmaktan ürküyorum.

PK çok hırçınlaştı, o melek gibi adam gitti yerine asabi, bağırıp çağıran biri geldi.

O'nu anlamaya çalışıyorum, tabii ki kolay değil yaşadığı.

Düşünün ömrünüzün yarım yıl ile tam ve yarım yıl arası kaldığını öğreniyorsunuz. Ne yapardınız?

Cevabını, insanın başına gelmedikçe vermek çok zor...

Per Kristian, beni yeterince güçlü olmamakla suçluyor ama aynı zamanda benim gücüm olmasaydı çoktan kendini ölüme teslim edeceğini de ekliyor...

Dün gece vücudumun alarm verdiğini hissettim.

Hasta olmaktan çok korkuyorum, çünkü ben hasta olursam burada bana bakacak neredeyse hiç kimse yok, biliyorum.

Ben iyi olacağım ki hem kendime hem de kocama iyi bakacağım...

Kaşıntılar geçmiyor ama bana kalırsa sarılığı azaldı...

Bugün kafedeki iş arkadaşlarıma, "Kendimi alıp Trondheim'e gidiyorum," dedim.

Evet sadece yanıma "kendimi" alıp Trondheim'de ki kız arkadaşlarımla buluştum...

Hastalık dışında başka şeylerden konuşmak çok keyifli geldi.

Kafeye döndüğümde "Çok iyiydi ama yetmedi," demekle yetindim...

PK benim yeterince güçlü olamadığımdan şikâyetçi, oysa ben aşırı güçlü olmamın ileride bende bırakacağı izleri düşünüyorum.

Bu da yaşadığımız kabusun bir ikilemi olsa gerek...

11 Ekim 2018

Sabah kabus kaşıntılarla uyandık...

Gözlerine baktım kocaman adamın, baktım da gördüğüm şeyi hiç sevmedim.

Bela sarılık geri gelmişti, gözakları sarı fosforlu gece yelekleri gibi parlıyordu.

Günlerdir yaşadığım, yaşarken "insanoğlu ne garip, bak her şeye alışıyor" misali doktor bekleme odası, hastaneye gidiş, orada bekleyiş, PK'nin kanserli olduğunu anladıkları anda ki "bu adam yakında nasıl olsa ölecek, bari biz şimdi iyi davranalım" ifadelerini yeniden, yine, yeniden yaşamaya başladık.

Sonuçta stendin yeniden tıkandığı ve değiştirilmesi gerektiğine karar verdiler. Ama hemen bugün değil. "Yaşamsal tehlike arz etmiyor"muş.

Tabii canım neden yaşamsal tehlikesi olsun ki, alt tarafı kemoterapi gecikecek, ehh kemo gecikirken sevgili tümörümüzün de elleri

armut toplamayacak. Onun canı sıkılacak ve sağa sola gezmeye gitmek isteyecek.

Taş kafalı Norveçli doktorlar...

Hastane sonrası kendimi kafeme attım. Terapi merkezim orası benim...

12 Ekim 2018

Kendimi geniş bir açık cezaevinde hissediyorum...

Bazen hem buralardan hem yaşadıklarımdan kaçmak istiyorum...

Oysa daha önce de Türkiye'den kaçıp buraya gelmiştim...

Şimdi Norveç'te kapana kısılı kaldım, her şeyi her anını planlayıp programlayan ben artık 1 saat sonramı bilemez oldum.

Ağır bir sınav bu, hem kanserle hem kendimle...

Acaba diyorum, "Şimdi onu bırakıp gitsem, çok mu korkunç bir suç işlemiş olurum?"

Cevabı kendi kendime veriyorum, "Hem de en ayıp insanlık suçu."

Norveç'te sağlık sistemi ağır çalışıyor, zaten adamların kendileri de ağır.

Bugün beş altı doktorla telefon konuşması yaptıktan sonra vardığımız sonuç şu oldu, "Eğer titreme ve ateş nöbeti geçirirse doğru Trondheim'e St .Olav Hastanesi'ne gideceğiz." Neyse bahşettiler esas hastaneye gitmemizi...

Sabah evde ikimiz de hiçbir şey yapmadan neredeyse 6 saat oturduk. Aslında ben bi dolu ev işi yapıp kendimi oyaladım.

Sessizce beklemekten o kadar daralıp sinirlerim gerildi ki oturup hüngür hüngür ağlamak istedim ama ona çaktırmamam gerekirdi.

Sonunda dayanamayıp kafemde aldım soluğu...

13 Ekim 2018

Per Kristian sadece kaşınıyor.

Bıraktı kendini...

Hastanede tedavi görememiş olmak yıktı onu.

Oysa vücudunda iltihap var, stendi değiştirmek imkânsız.

Küçük kızı geldi gene. Sanki cenaze evine gelmiş gibi. En ağlamaklı yüz ifadesiyle. Derdi babasının arabasını koparmak. Fiyaka yapacak okulda.

PK sinir içinde, ben de öyle...

Günler ağır ve anlamsız geçiyor...

Her gece içki içmeye başladım. Yok yok öyle çok değil, 2 kadeh filan. Genelde viski, ya da kırmızı şarap.

14 Ekim 2018

Başladığımız noktaya geri döndük.

Sarılık tam olarak nüksetti,

Teni beyaz/siyah rengini aldı,

Moral mi? Öyle bir şey yok bizim evde. Yıkık durumdayız. Ama PK ile benim aramda fark var. Ben göstermiyorum, O ise hasta olduğu için gösteriyor.

Yarını bekliyoruz.

Doktora gideceğiz, yeni kan tahlili yapılacak.

Kayınvalidem Nora yemeğe çağırdı bizi, baştan itiraz etti ama sonra olur dedi. Yemek sonrası yürüyüş yaptık hep beraber, ben, köpeğimiz Barbie, PK ve kayınpederim John.

Barbie bizim 6 yaşındaki köpeğimiz.

Şu anda durumlar karışık, bir günümüz diğerine uymadığı için kayınvalidemle kayınpederim bakıyor. Bize gelirken onu da getiriyorlar.

Geçen cumartesi akşamından beri yani 8 gündür her akşam saat 22.00'de Reiki yapıyoruz.

Koca adam tıp yerine Reiki'nin onu iyileştireceğine inanıyor.

PK'ye karşı büyük hata yapıyorum.

Çocuklarına çok kızıyorum. İşin kötüsü bunu belli ediyorum.

Sadece kendini seven ve sürekli talepleri olan çocuklar.

Sadece istiyorlar ama vermiyorlar.

Kim bilir belki de bu onun hatasıdır. Alırken vermeyi de öğretmesi gerekirdi.

Akşam yatmaya hazırlanırken kızı geliyor ve alıyor babasının arabasını.

17 Ekim 2018

Bugün bir şey oldu, aniden gayet iyi uyandı.

Hatta sarılığın rengi açılmış kaşıntıları bile azalmıştı.

Ben bugün Norveç'teyim ama aslında İstanbul'da olacaktım.

Bu yabancı ülkedeki en yakın arkadaşım ve kafemi sırtlayıp götüren Tøri ile anaşehrim İstanbul'a uçacak dört gün gezip, alışveriş yapacaktık. Ama pankreas buna izin vermedi.

Doktorun telefonu bizi sevince boğdu, bilirübin sayısı oldukça düşük çıkmıştı, demek ki stend çalışıyordu. Garip bir ironi bu, gerçekte ölümcül bir hastalıkla savaşıyoruz ama arada oluşan minicik olumlu noktalara da zafer çığlıkları atıyoruz.

20 Ekim 2018

Günlük olağan yaşantımda (tabii ne kadar olağansa) en sıkıntı çektiğim zaman dilimi sabah saatleri.

Genelde zaten ben hızla hareket eden biri olduğum için PK'nin ağır çekim hazırlanmasına sinir olurdum. Artık hastalığın verdiği sıkıntı ile kocaman adam hepten ağırlaştı ve aksileşti. Her sabah kalkıp banyoda işimi bitirdikten sonra bekliyorum O'nu. Kalkacak, kaşınacak, oflayacak, duş alacak, giyinecek ve ne yiyeceğine karar verecek.

Oysa ben giyinip bir an evvel güne başlamak istiyorum artık ne acelem varsa...

Bugün kafede işler oldukça sıkışık, iki düğün yemeği var, tam saatinde teslim edilmesi lazım. Kendi canıyla uğraşan kocamın bu

umurunda değil. Ağır ağır hazırlanıyor, kaşıntısının geçmediğine sinirleniyor. Kolay değil 2 aydır her gün kaşınıyor. Benim "bir an evvel" evden çıkma telaşıma en büyük oğlu hızır gibi yetişiyor.

O 32 yaşında, bizim bulunduğumuz şehirden yaklaşık 5 saat uzaklıkta bir adada oturuyor, yaşam arkadaşı ve 2 yaşındaki oğlu ile.

Bu hafta sonunu tüm kardeşler bizim şehirde geçirecekler.

Çocuğun bizi bir saat sonra ziyaret edeceğini bildirdiği cep telefonu mesajından sonra PK hızlanıyor. Banyo, hazırlanma, kahvaltı işi çabuk bitiyor. Ben misafirler için ikramımı hazırlayıp kendimi kafeye atıyorum.

Kafe ana baba günü, yemeklerin yetişmesine imkân yok. Lübnanlı arkadaşımı canhıraş arıyorum, eksik olmasın hemen gelip düğün yemeğine el atıyor.

Bu akşam tüm çocukları, torunları ve eski eşi ile Türklerin işlettiği bir restoranda yemek yiyoruz.

PK sessiz, bizler hiçbir şey olmamış gibi konuşup gülüşüyoruz.

Eskiden bu toplaşmaları severdim, artık sevmiyorum.

Böyle tüm aile bir araya geldiğinde kafa sesim, 'Ne işin var burada, şimdi çık git buradan,' diyor.

Ama artık hiçbir yere gidemem. En azından PK iyileşene kadar gidemem.

Eve erken döndük.

Kaşıntılar çok arttı, stendin tıkandığından korkuyoruz, çünkü gözleri tekrar sarardı.

Sindirim sistemi yanlış çalıştığından giderek zayıflıyor.

Uzun boyu nedeniyle hala kocaman adam ama sanki "cılız kocaman adam" oldu.

Her dakika düşünüyorum.

Kendimi en kötüye ve sonrasına hazırlamaya çalışıyorum.

Bir çeşit savunma mekanizması olsa gerek.

Hep kendime soruyorum, bu serüvende en çok neden korkuyorum diye.

Sonun acılı, ağrılı olmasından ama en çok da bunu bilmesinden korkuyorum.

Pazartesi Trondheim'deki St. Olav Hastanesi'ne yatacak. Yeni tetkikler yapıldıktan sonra Radyoterapi başlayacak. Ama önce Oslo da bir alternatif tıp kliniğinde alternatif çare aranacak.

St. Olav'daki tetkiklerde sıçrama çıkarsa diye korkuyorum ama biliyoruz ki korkunun ecele hiç faydası yok.

21 Ekim 2018

Bugün kendime "off" verdim.

PK, Oslo'ya laserle alternatif tedavi olmaya gitti.

Büyük erkek kardeşi alandan alıp alana bırakacağından ben gitmedim.

Evi işlerimi yapıp uzun süredir yalnız kalmanın keyfini çıkartıp alıştırmasını yaptım.

22 Ekim 2018

Yeni bir hastanedeyiz.

Trondheim'de.

Norveç'in Trøndelag yani haritada orta bölgesine tekabül eden kısmın en büyük hastanesi St. Olav'dayız.

İlk kez kanser doktoru ile konuşuyoruz.

Hikâyenin yazılımı Dr. Nina'nın elinde var ama PK yeniden anlatıyor. Genç ve hoş bir kadın Dr. Nina.

Yeni röntgen çelikecek bugün, sonra da tedavi şekline karar verilecek. Büyük ihtimalle ışın tedavisi ve kemoterapi yapılacak. Ama stendin değiştirilme ihtimali de var. Tüm günü hastanede geçiriyoruz.

Akşam ben eve döndüm trenle.

Zaman ağır ve boş geçiyor...

23 Ekim 2018

Bu bizim dördüncü doktor toplantımız.

Her biri giderek kötüye gidiyor.

Bu sabah aldığımız haber bugüne kadar olanların içinde en tatsızı.

Tümör 2 cm büyümüş ve akciğerlere sıçrama yapmış.

Işın tedavisi "şimdilik" imkânsız.

Kemoterapi ile ömrünü uzatacaklarını söylüyor Dr. Nina.

Bu kez yıkılıyoruz...

Bizi odada yalnız bıraktılar.

Sarılıp ağlaştık kocaman adamla...

Stendi değiştirmeye karar vermişler.

PK'de plastik stend var.

Eğer metali takarlarsa bir daha değiştirme şansları yokmuş.

Hâlâ daha plastik olması az da olsa bir umut bizim için. Demek ki sona çok yakın değiliz, ya da kim bilir belki kemo ile küçülüp ameliyatla fırt diye alıverirler.

24 Ekim 2018

Stent değiştirilmeden PK eve geldi.

Sarılık değeri olan bilirubin düşmeye başladı. Demek ki stent çalışıyor.

Haftaya kemoterapiye başlayacaklar.

Karanlık dipsiz bir kuyuda yanan minicik ateşböceği ışıkları bunlar. Küçük mutlu haberler...

Sınıf arkadaşı elinde bir şişeyle geldi. Antioksidanmış ve vücuttaki her türlü hastalıkla savaşıyormuş.

İlk şişe ondan hediye, sonra biz almaya başlayacağız.

Artık düştüğümüz bu denizde her türlü yılana sarılıyoruz.

25 Ekim 2018

Eski karısı Noel akşamı tüm aileyi bir araya getirdi, hepimiz biliyoruz ki bu Per Kristian'ın göreceği en son Noel'di, tabii bizim de onu göreceğimiz son yemek olacaktı. Tüm çocukları, partnerleri, torunları, anne ve babası, kız kardeşi, erkek kardeşi ve aileleri çok büyük bir Noel yemeği yedik.

Per Kristian gayet iyiydi. Sarılığı ve kaşıntıları tamamen geçti.

Biz kemoterapileri işe yarıyor gibi sanıyorduk ama saçı başı dağınık doktor her seferinde başını iki yana üzgün bir yüzle sallayıp bunun geçici olduğunu aniden çok kötüleşeceğini ve sonra da hızla adeta 220 ile giden freni patlamış bir kamyon gibi rampadan aşağı sürüklenip her şeyin biteceğini söylüyordu.

Akşam eve döndüğümüzde, "Bu işin ne zaman sonlanacağını bilemeyiz, buradakilerle toplu olarak vedalaştım, bir de İstanbul'dakilerle vedalaşmak istiyorum," dedi.

Çığlık çığlığa ağlamak istedim.

Hiç onun yanında ağlamadım. Ya gölde yürürken ya da fiyort kıyısına gidip özel olarak ağlıyordum. Birkaç kez bana neden ağlamadığımı hatta neredeyse üzülmediğimi sordu.

Buna imkân var mıydı?

Ben Per Kristian'ı çok severek evlenmiştim. Bu hayatta tanıdığım en güzel, en melek insanlardandı. Sabah işe giderken ellerim üşümesin diye eldivenlerimi kalorifer üstünde ısıtan adamdı. Aşırı kar yağdığında gelip beni sinemadan alan adamdı. Yabancı bir ülkede

oturup özlem çektiğimi bildiği halde tüm hırçınlıklarıma göz yuman adamdı. Benimle bir yuva kurup kurmayacağı bile belli değilken bana Norveç'te ailesinin evini açan, yardım eli uzatan adamdı. O bir melekti ve şimdi meleklerin yanına gitmeye hazırlanıyordu.

Nora ve John'un gözüne bakamıyordum. Her ikisi de hep gözleri yaşlıydı. Bu dünyadaki en ağır acıyı yaşamaya hazırlanıyorlardı. Acıya hazırlanmak olur muydu?

1 Haziran 2019

Yeni yıl öyle başladı ki bizler PK'nin hasta olduğunu unutmaya başladık. Üç faz kemoterapi almıştı, rengi ruhsarı her şeyi çok iyiydi. Hatta son çekilen pet görüntüsünden tümörde gerileme gören doktor bir mucize yaşandığını iki üç milim daha küçülme olursa o büyük ameliyatı olabilme ihtimali doğduğunu söyledi.

Bu Korstad ailesinde bayram sevinci yarattı.

"İyileşince emekliye ayrılacağım ve ömrümün sonuna kadar tatil yapacağım, seninle biraz Türkiye biraz Kanarya Adaları yaşayacağız," demişti.

Bu sabah aşırı bir karın ağrısı ile uyanınca hastaneyi aradım. Hemen gelin isterseniz ambulans yollayalım dediler. PK ambulansla gitmek istemedi. Taksiyle hastaneye vardığımızda iki büklüm kalmıştı. Doktor ilk dün ne yediğini sordu, bonfile dedim.

Bir odaya aldılar bizi. Serum taktılar, bir müddet sonra uyudu. Uyandığında çok iyiydi ama taburcu etmediler. Biraz tetkik yapacaklarmış. Biz de ameliyat olacağı için yapıldığını düşünüyoruz bu

araştırmaların. Bana ister kal ister kalma dediler. Ben kalmayı tercih ettiğimde doktor bana şöyle dedi, "Şimdi evine git, bir duş yap, kıyafetlerini değiştirip bir bara git, bir iki kadeh bir şey iç, gece de güzel bir uyku çekip yarın sabah buraya gel."

Bunlar aklımı kaçırtacaktı. Kanseri, kocayı hastanede bırakıp bara mı gidecektim, bunlar delirmiş olmalıydı.

"Mümkün değil, burada kalacağım ben," dedim.

"Gitmen lazım, gideceksin enerji depolayacaksın ki yarın buraya zinde gelip kocana da moral verebilesin."

Böyle söyleyince de aklıma yattı tabii.

8 Haziran 2019

PK yedi günde adeta içinden bir vakumla çekiliyor gibi sündü. Ne olduğunu anlayamadım. Su içmek istedi su boğazından geçemeden aynen dışarı çıktı. Bu sefer dondurma verdiler, eme eme yedi. Ne olduğunu anlayamadım, her şey iyi gidiyordu, ameliyat umudu evimizi doldurmuştu. Ne olmuştu da bir parmak şaklatması kadar süre içinde her şey alt üst olmuştu.

Burada doktorla konuşabilmek kralla konuşmaktan daha zor. Bir şey soracak oluyorum "Ben kocan yanında olmadan seninle konuşup bilgi vermem," diyorlar. "Hasta hakkı" denen bir şey varmış. Her türlü bilgi hastanın kendine veriliyor. Adamın suratına bakıp "Üzgünüm tümör büyüyor ve yakında öleceksin," diyebiliyor. Hatta hastaya soruyorlar eşin bunları duysun istiyor musun diye. Ben doktora "Her ne kadar kötü olursa olsun bana söyleyin," dediğimde

"Neden sana söyleyeyim, belki altı ayı kaldığını öğrenince seni bırakacak, yapamadıklarını, içinde kalan şeyleri yapacak... O nedenle bir daha bana soru sorma," dedi.

Akşam doktor ziyaretinde PK sancısı olduğunu söyledi. Doktor da,

"İstersen ağrı pompası takalım," deyince PK de "Ağrı pompası bu işin sonu değil mi?" diye cevapladı.

Doktor başını önüne eğip, "Biz de bu işin sonuna geldik. Tümör sindirim sistemini engellemeye başladı," dedi.

Per Kristian'ın yüzüne bakamadım o an.

Bana onu iki saat için yalnız bırakmamı istedi. Daha doğrusu rica etti. Hastanenin yakınında bir alışveriş merkezi vardı. Oraya gitmemi istedi. İtirazlarım bir işe yaramadı. En son "Rica ediyorum lütfen git," dedi.

Yürüyerek gittim. Günün kim bilir kaçıncısı olduğunu hatırlamadığım kadar çok kahve içtim. Dediği gibi iki saat sonra döndüğümde bana bir büyük boy zarf uzattı.

"Şimdi beni iyi dinle. Ben hep senin yanında olacağım, iki elim omuzlarında olup seni kötülüklerden koruyacak. Bu işin ruhani tarafı ama bir de maddi tarafı var. Bizim kanunlarımızda eşlerin sahip oldukları her şey ortaktır, hatta beş yıldan fazla nikah olmadan oturanların da ortaktır. Yani Korstad Kafe dahil her şey ikimizin. Ben ölünce her şeyi çocuklarla paylaşmak zorunda kalacaksın ki bu haksızlık olur. İki şahit, bir doktor ve bir avukat eşliğinde her şeyden vazgeçtiğimi bildiren bir kâğıt imzaladım. Öldüğümde evimiz, Tenerif'teki daire, arabalar, karavan ve kafe senin malın olacak. Eğer günün birinde kendi ülkene dönecek olursan çocuklarımın hakkını verip vermemeyi senin adaletine bırakıyorum. Lütfen bu konuda bir şey konuşmak istemiyorum. Son bir

ricam daha var, tabutumu dört çocuğum, abim ve kız kardeşim taşısın, ha bir de ölüm ilanıma kansere karşı savaşını kaybetti yazdırma. Çok yoruldum zaten uyumak istiyorum."

Tanrım ne yüce gönüllü bir adamdı, bu hastalığı hiç hak etmemişti. Başını cama doğru döndürüp gözlerini kapattı.

10 Haziran 2019

Ağrı pompası takıldıktan ancak yirmi dört sonra işe yaradı. Ama ağrısı çoktu ve sadece meyveli çubuk dondurmayı emerek besleniyordu. Tuvalete gitmek istediğinde beraber gidiyor onu klozete oturtup bekliyordum. Bugün odanın içindeki tuvalete varmamız çok zaman aldı, çok ağır yürüyebiliyordu. O kocaman adam gitmiş, iskelet zayıflığında iki büklüm neredeyse 100 yaşında gösteren yaşlı bir adam gelmişti.

Klozete oturttuğumda dizlerine kapandım ve kendimi tutamadan bağıra bağıra ağlamaya başladım. İlk defa ağladığımı görüyordu. Adeta sevindi. Hiç üzülmedim sanmış oysa.

O gece hastanede kalmaya karar verdim. Doktor bu akşam kalmama karşı çıktı bir iki hafta sonra kalmam gereken geceler gelecekmiş. Öyle dedi. Ben de kalmakta ısrar edince uzatmadı, odaya benim için yatak koydurttu.

PK uyuyunca ben de dizüstü bilgisayarımı açıp sosyal medyada dolandım. Mesaj kutuma gelen notları okudum. Hemen herkes nasıl olduğumu, akıllarının ben de kaldığını söylüyordu. Bu ülkede bir refakatçi olarak yapayalnız kalmıştım. Ama en çok Nora ve John'u düşünüyordum. Dağ gibi oğulları gözlerinin önünde erimişti ve ellerinden kaymak üzereydi.

Akşam sakin geçecek gibi görünüyordu.

Oysa hayatımın en korkunç gecesi o akşam gece yarısına iki saat kala başladı.

Per Kristian tek eli karnında bağırarak uyandı. Elinden tutup onu kaldırmamı istedi. Kuş gibiydi, kaldırıverdim. Sonra "Yatır beni," dedi. Gözlerini kapattı. Aradan beş dakika geçmişti ki tekrar acıyla kalktı. Hemşire düğmesine bastım. Kız gülümseyerek geldi. Ters giden bir şey olduğunu söyleyince nöbetçi doktoru çağıracağını söyleyip gitti. Çarçabuk elinde bir iğne ile geri geldi ve hemen PK'ye sapladı.

Kocam acı içinde kıvranıyordu. Ona "Senin için ne yapabilirim," diye sorduğumda "Beni öldürecek bir iğne bul ve bu acıma son ver," dedi. Defalarca hemşireyi çağırdım, her seferinde geldi, iğne yaptı, PK'nin başını okşadı. Per Kristian altı saattir acı içinde kıvranıyordu.

Hemşireyi tekrar çağırdığımda bu kez Norveçli görüntüsü olmayan bir doktorla geri geldi. Konuşmaya başlar başlamaz Hintli veya Pakistanlı olduğunu anladım.

Doktor beni dışarı çıkardı, haziran ayı olduğundan hava kararmıyordu, ortalık aydınlıktı. Beni balkona çıkartıp oradaki banka oturttu. Sakinleştirici isteyip istemediğimi sordu. Başımı olumsuz anlamda sallayınca yanıma oturdu.

"Kocan ölüm yoluna girmiş, tahminen bir saat içinde aramızdan ayrılacak. İstersen çocuklarını, anne ve babasını veya akrabalarını arayalım. Ona bu yolculuğunda yanında eşlik edebilir misin?"

Bu soru hiç bilmediğim bir yerden gelmişti. Gözyaşları ip gibi akıyordu. Tøri'yi arayıp herkese haber vermesini istedim. Sonra da balkondan çıkıp PK'nin yanına gittim. Tuhaf bir şekilde yüzünde acı izi yoktu ama ifadesi de değişmişti. İki eli midesinin üstündeydi. Elini tuttum. Gözlerine bakamıyordum.

Bir insan ellerimde ruh teslim ediyordu. Hemşire bu anın çok önemli olduğunu, bağırıp çağırmamam gerektiğini, eğer kaldıramayacak olursam dışarı çıkmam gerektiğini söyledi.

Gözyaşlarım ip gibi akarken hafifçe elini tuttum. O da hafifçe elimi sıktı.

Norveç'te yüzyıllar süren bir saat geçirirken kocaman adam ellerimden kayıp gitti.

Günlerden 11 Ekim 2019 olmuştu ve saat sabah beşti. Balkona çıktım.

Peki şimdi ne olacaktı?

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

2019 Haziran

Cenaze Ritüelleri

Yasemin, kocasının ruhen yolculuğa çıkışında yalnızdı. Hemşire ve doktoru dinlemiş sadece Per Kristian'ın elini tutmuş ve adeta duvardaki bir sinek kadar sessizce kalmıştı. Ses olmasın diye gözyaşları bile akmaktan vazgeçmişti. Bir insanın yatağında son nefesini verişine, yaşam yolculuğunu sona erdirmesine tanıklık etmek Yasemin'in belki de bu dünyada yaşadığı en ağır deneyim olmuştu.

Nora ve John oğullarının son nefesini vermesine yetişememişti. Tøri onları arar aramaz yola çıkmışlar ama tam zamanında varamamışlardı. Hemen arkalarından PK'nin dört çocuğu, abisi, kız kardeşi peş peşe hastaneye gelmişlerdi.

Yasemin sırtında bir battaniye ile verandada bir bankta oturmuş gün doğumunu izliyordu. Gözyaşları daha başlamamıştı. Cam kapıyı açan Nora ile göz göze gelince her iki acılı kadın da hiç konuşmadan birbirine baktı, sarıldı ve ağlamaya başladı. Evlat acısını çeken yalnız Nora değildi, John da yanlarındaydı, Yasemin kayınvalidesine sarılıp ağlarken kayınpederinin de elini tuttu.

Sonra diğerleri de yanlarına geldi. Herkes birbirine sarılıp ağlıyordu. Bir müddet sonra bir hemşire yanlarına geldi, isterlerse Per Kristian'ın yanına girebileceklerini söyledi.

Yasemin Nora'dan koparken kadın gözyaşları içinde sordu, "Çok acı çekti mi?"

Son bir saat dışında çok acı çekmiş olmasına rağmen kadına "geyik eti" yalanından sonra ikinci yalanı söyledi,

"Hayır çekmedi, ağrı pompası işe yaradı," dedi.

"Sen hep yanında mıydın?"

"Evet, sessizce durdum, elini tuttum. Huzurla uyudu," diye cevapladı acılı anneyi.

Yaklaşık bir buçuk saat önce terk ettiği odaya girdiğinde Yasemin oldukça şaşırdı. Kocasının bedeninin üstünü örtülü bekliyordu, oysa öyle değildi. Tıraş etmişler, her iki kolunu yanına yerleştirmişlerdi. Uyuyor gibiydi. Yüzündeki çizgiler gitmişti. Bunu daha sonra başkalarına 'adeta ölümün huzuru yüzüne yansımıştı, acıları dinmişti' diye anlatmıştı.

Eğilip kocasının ellerini öptü. Yatağının başucuna mum yakmışlardı. Tüm gün boyunca aile fertleri odaya girip çıktı. Birkaç kez Tøri'yi arkasında hissetti. Tüm o acının içinde arkadaşının varlığına minnet duymuştu.

Doktor geldiğinde yüzünde büyük bir şaşkınlık ifadesi vardı. "Nasıl hissettin bu gece olacağını?" diye sordu Yasemin'e. Eğer kadın o gece kalmasa Per Kristian'ın elini hiç tanımadığı bir hemşire ya tutacaktı belki de tutmayacaktı. "Ben en azından iki hafta sonra kaybederiz diye düşünmüştüm," dedi.

Akşamüstü hemen herkes Yasemin'e "Görüşürüz, bir şey ihtiyacın olursa ara," demiş ve gitmişti. En sona Nora ve John kalmıştı. Onlar da sonunda gitti.

Bir hemşire gelip Yasemin ne zaman onaylarsa Per Kristian'ı aşağıya alabileceklerini ama acil olmadığını söyleyince o da arkadaşının yüzüne baktı ne cevap vereyim gibilerinden. Norveçli kadın da "Acele etme," dedi.

Son bir kez girdi odaya. Yatağın kenarına çöküp, kocasının ellerine sarıldı ve yüksek sesle ağlamaya başladı. Elli yaşını henüz geçmiş kocaman melek gibi adam yaklaşık on ay gibi bir sürede ufacık kalarak uçup gitmişti.

Bundan bir hafta önce PK'nin odasının bulunduğu katın girişindeki koltuklarda oturmuş kahve içerlerken yanlarından üstü kırmızı flanel örtü örtülmüş bir sedye geçerken kocası "Bak beni de yakında böyle götürecekler," demişti. Dediği doğru çıktı. İki erkek hemşire bir sedyeyi taşırken üstünde katlanmış kırmızı flanel örtü vardı, birazdan koca adamın üstünü örtecekti.

Asansöre giderlerken arkalarından baktı. Öylece kaldı. Odayı boşaltması gerekiyordu, acil miydi? Kesinlikle acil olmalıydı çünkü hastanelerde hep yatak ihtiyacı vardı. Hemşire değişmişti, o da acele etmemesini söyledi.

'Ne güzel insan acısını yaşarken telaşa vermiyorlar,' diye düşündü. Gün içinde anne ve babası ile, kardeşleri ile telefonda konuştular. Cenazeye tüm aileyi temsilen kız kardeşi İpek ve kocası Sarp Ali gelecekti. Telefonuna mesaj yağıyordu. Hiçbirine cevap verebilme olanağı yoktu.

Sonunda odayı topladılar, en son mavi yağmurluğu alırken çok ağladı.

Tøri'nin arabasına binip evine geldiler. Apartmanın kapısında arkadaşı durdu, "Seninle kalmamı ister misin?"

Nasıl yani birinin yakını ölünce zaten onun yanında kalınmaz mı diye içinden geçirdi. Ne cevap vereceğini bilemedi, kal dese bir türlü kalma dese bir türlüydü.

"Yok, kalırım yalnız," diye cevapladı.

"Ne zaman istersen arayabilirsin," dedi ve gitti.

Yasemin yukarı evine çıktı. Salona girdi. Bir duble viski koydu koltuğa çöktü.

"Per Kristian öldü," dedi yüksek sesle. O sırada abisi aradı.

"Jasmin nasılsın? Evine geldin mi? Yarın cenaze evinden gelecekler, saat 11.00'de hepimiz senin evine geliriz. Papaz da saat 12.30 gibi gelecek. Seremoniyi yönetmek üzere kuzen Willy'i ve karısını düşündüm. Senin için uygun mu?"

Kayınbiraderinin söylediklerini tam olarak anlamasa da daha önce katıldığı cenazelerin hep bir sistem içinde olmasından deneyimliydi. Ne diyecekti ki sadece üç kelime ile cevapladı adamı; evet, evdeyim, uygundur.

"Bir de nasıl gömülmesini istiyorsun, kıyafetli mi, yoksa özel tabut kostümlü mü, eğer kıyafetli istiyorsan yarın sabah eve gelip senden kostümleri alacaklar."

Kıyafetli olmasını uygun buldu. İstanbul'da yaptırdıkları cebinde ve manşetlerinde kocasının isim ve soyadının baş harflerinden P.K.K işlemeli gömleğini de giydirmeleri gerekirdi.

Bir duble viski daha içti, bir duble daha. Sonunda sızdı, feci bir mide bulantısı uykusunu böldü. Gitti kustu, bir daha kustu. Klozetin

önünde diz çöktü, aklına daha dün PK'nin dizlerinde çöküp ağlaması geldi, tekrar ağlamaya başladı.

En çok da kâbusun bittiğine içten içe sevindiğini düşününce kendinden nefret edip daha çok ağladı. Doktorların her ümit yok, öleceksin dediğinde içinden birkaç kez ölsün artık diye geçirdiği için kendini çok kötü hissetmişti. Hele ölmeden hemen önce bana iğne yaptır, öleyim diye böğürdüğünde ölmesini istemişti. Bunu kimseyle paylaşamazdı, kendine bile itiraf etmekten korkuyordu.

Cenaze levazımatçısı ve tüm aile aşağı yukarı aynı anda eve girdi. Kafede çalışan bir eleman gelmişti. Kahve ve kurabiye servisi yapacaktı. Her şeyi tek tek konuştular, ölüm ilanına kendi anne babası ile Ali'nin adı yazıldı ve onun isteği üzerine kansere karşı savaşını kaybetti yerine bizi terk etti yazıldı. Tabutun rengi, çiçekler, çiçeklerin kurdela rengine karar verildi. Bu sırada eve sürekli çiçekçi geliyordu. Hemen hepsinin üstünde "Seni Düşünüyorum" yazan notlar vardı. PK pazartesi sabaha karşı ölmüştü. Cenaze ertesi hafta salı günü olacaktı. İpek ve Sarp Ali'ye haber verildi, biletlerini alsınlar diye. Cenaze yemeği büyük ölçekli olacaktı, yemekleri Korstad Kafe yapacaktı. Kiliseye gelen herkesi davet edeceklerdi.

Per Kristian'ı küçük şapelde tutacaklardı ve defin töreni olana kadar aile görmek isterse üç kez görebilme hakları vardı.

Levazımatçı gider gitmez papaz geldi. Kadın papazdı. Herkesten bilgi aldı. Çünkü Per Kristian'ın hayatını, sevdiklerini, huyunu suyunu anlatacaktı. Kadının söylediği en önemli iki cümleyi Yasemin hayatı boyunca unutmadı, "Burada bulunan herkes Per Kristian'ın acısını çekiyor, kimsenin acısı diğerinden daha az ya da çok değil, acı tartılmaz ve mukayese edilmez."

"Çocuklara sakın büyükbaba gökyüzünde bize bakıyor demeyin, öldüğünü ve bir daha gelmeyeceğini anlatın ve cenazeye mutlaka getirin."

Yasemin'e ilginç gelen her alınacak kararın onun onayına sunulmasıydı. Nora çok güçlüydü.

Per Kristian doğduğunda vaftiz olduğu, on altı yaşına geldiğinde konfirmasyonunun olduğu ve ilk karısıyla evlendiği, dört çocuğunu vaftiz ettiği kilisede son yolculuğuna uğurlandı. Mezarı da aynı yerdeydi. Bir haziran günü hava çok güzeldi, cenaze çok kalabalıktı. İpek mükemmel İngilizcesi ile kilisede konuşurken PK için "Çok duru bir insandı, bu dünyaya gelmiş bir melekti," diye sözlerine başladı.

100 yaşına kadar yaşayan Norveçliler içinde 50 yaşını geçtikten hemen sonra uğurladıkları Per Kristian'ı kimse unutmadı.

SON BÖLÜM

Mayıs 2020

Derin Yalnızlık...

Per Kristian'ın ardından hayat sürdü.

Yasemin cenazeden sonra İstanbul'a ailesinin yanına gitti. Yılı onların yanında bitirse de Noel'i Nora ve John ile birlikte geçirmek üzere Norveç'e gitti.

Tøri kafeyi idare ediyordu. Zaten eşini kaybettiği için sosyal ofis ona bir ödeme yapıyordu.

Noel'den sonra Norveç'te kalmaya devam etti fakat inanılmaz bir yalnızlık hissi her tarafını sarmıştı.

50 yaşını henüz geçmişti, beş parasız ve gırtlağında borçla geldiği bu ülkede savaşarak ayakta kalmış ama ölüm acısına yenilmişti.

'Artık buralardan çekip gitme zamanı geldi,' diye düşündü.

Soğuk ve karlı bir mart ayında geldiği Norveç'i sıcak bir haziran ayında bırakıp ülkesine döndü.

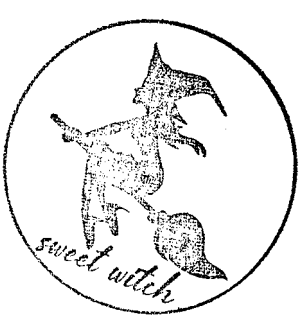
İlk ve Son Söz

Herkesin çekip gitmeyi istediği, çekip giderse ne yaşayacağını bilmediği bir durumda kırk yaşını geçmiş Yasemin'in bir Batı Avrupa ülkesinde yaşadıklarını okurken hem çok gülecek hem de çok ağlayacaksınız...

Bu kitabı okuduktan sonra Jan Teigen'in "Det vakreste som fins" şarkısını benim için dinlemenizi rica ediyorum...

Kitapta kişiler, mekânlar, olaylar gerçekle kurgunun iç içe geçmiş halidir. Hangisi gerçek hangisi hayal ürünü bende saklıdır.

Umarım tüm karakterlerimi ve kitabı seversiniz.

Teşekkürlerimle

Bu kitabın ilk otuz sayfasını pandemide sıkıntıdan yazarken şu anda elinizde tuttuğunuz bir kitap olabileceğini hayal bile etmemiştim.

Her zaman kendimi değerli hissetmeme sebep olan Asiye ve Adnan Ademir'e yani Eksik Parça Yayınları'na, editörüm Demet Çaltepe'ye, yayınevimin danışmanı Feridun Andaç'a, İki A Yayıncılık ve Dağıtım'a,

Ben yazarken her türlü yardımı esirgemeyen, tüm hırçınlıklarıma sabırla katlanan eşim Özden Özgürdal'a, çocuklarım Dağhan Külegeç ve Öykü Özgürdal'a,

Anneme, Önoş'a, "Refakatçi" bölümü için Gaga'ya, kız kardeşlerim Nilgün ve Sevinç'e teşekkür etmeden bu kitabın kapağını kapatamam.

AYŞE ERBULAK

Ayşe Erbulak 1900'lü yıllarda İstanbul Çengelköy'de dünyaya geldi.

Günaydın, *Güneş* ve *Sabah* gazetelerinde, Kanal 6 ve Show TV'de çalıştı.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları ve Ali Poyrazoğlu Tiyatrosu, Duru Tiyatro ve Tiyatro Kedi'de oyuncu olarak sahneye çıkmıştır.

TRT de 200 bölüm canlı yayınlanan "Anne-Çocuk" programını sundu, ayrıca "Pis7'li" ve "Aşkın Halleri" dizilerinde rol aldı.

ÇOK ŞEKERLİ ÖLÜM, LİMONİ ÖLÜM, ÖDÜLLÜ ÖLÜM, DOKUZ ODA CİNAYETLERİ, ANNE BAK KİM GELDİ, CİNAYET SINIFI BAŞKANI, CİNAYET A.Ş. adlı polisiye romanları ile yazar olarak da kendini kanıtladı. Yazarlığının yanı sıra Norveçce - Türkçe çeviri ve ülkemizi ziyaret eden birçok yabancı yazara moderatörlük yapmaktadır.

Çeviri kitapları;
YAKINDA GELİYORUM, SENİ YARIN ÖZLEYECEĞİM, GECENİN İÇİNDEN, KENDİNDEN FEMİNİST OLARAK BAHSET, HAYATIN TÜM RENKLERİ, BÜYÜKANNE YAĞMURDA DANS ETTİ, BİR SÜRÜNGENİN ANILARI.

ERBULAK OYUNCULUK ve YAZARLIK EVİ, ERBULAK KİTAP'ın kurucusu ve yöneticisidir.

2017 -2018 Tiyatro Sezonunda "DAMADIM OLUR MUSUN?" adlı oyunda sergilediği Fikret Becerir rolü ile EKİN YAZIN DOSTLARI tarafından "EN İYİ KOMEDİ KADIN OYUNCU" ödülüne layık görülmüştür.

Sanatçı bir ailenin mensubu olan Erbulak, evli ve 2 çocuk annesidir.